

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

K.T.Ü. KANUNİ YERLEŞKESİNDE EĞİTİM GÖREN ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİNİN RAKET SPORLARINA YÖNELİK ALDIĞI
DERSLER SONUCUNDA SPOR KÜLTÜRÜ VE REKREASYONEL
KAZANIMLARININ ARAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ersen BAKIRHAN

TRABZON
Haziran, 2014

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**K.T.Ü. KANUNİ YERLEŞKESİNDE EĞİTİM GÖREN ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİNİN RAKET SPORLARINA YÖNELİK ALDIĞI
DERSLER SONUCUNDA SPOR KÜLTÜRÜ VE REKREASYONEL
KAZANIMLARININ ARAŞTIRILMASI**

Ersen BAKIRHAN

**Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nce
Yüksek Lisans Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

**Tezin Danışmanı
Prof. Dr. Rasim KALE**

**TRABZON
Haziran, 2014**

KTÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

**Bu çalışma jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir. .../.../**

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Rasim KALE

Üye : Prof. Dr. Öner DEMİREL

Üye : Yrd.Doç. Dr. Halit SUIÇMEZ

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

**Doç. Dr. Nevzat YİĞİT
Enstitü Müdürü**

BİLDİRİM

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi KTÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

Ersen BAKIRHAN

26 / 06 / 2014

ÖN SÖZ

Bu tez çalışması Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda gerçekleştirilmiştir.

Farklı bir lisans bölümünden gelmeme rağmen, ilk gün itibariyle beni Beden Eğitimi Bölümü ailesinin bir ferdi olarak kabul eden ve bu hususta teşvik ve desteklerini esirgemeyen, beni badminton sporuyla tanıştıran, kendisiyle bu spor yapmaktan büyük haz ve onur duyduğum, danışman hocam Prof. Dr. Rasim KALE' ye teşekkürü bir borç bilirim. Tanıdığım ilk gün itibariyle kendimi bir kardeşi gibi hissettiğim, çalışmalarım sırasında karşılaştığım bütün güçlüklerin aşılmasında beni destekleyen, teşvik eden, yönlendiren, maddi manevi bütün imkanlarını bana sunan, yüksek lisans eğitimimdeki en büyük yükü benimle birlikte üstlenen, değerli bilgilerinden yararlandığım, sayın hocam Prof. Dr. Öner DEMİREL' e şükranlarımı sunarım.

Üniversite hayatımın ilk gününden beri yardımını ve desteğini esirgemeyen, üniversitedeki konumuma gelmemde en büyük pay sahibi olan, kendisi tarafından "oğul" diye çağırılmaktan gurur duyduğum, velinimetim, değerli hocam Okt. Yılmaz ÇAKMAK' a, tez çalışması esnasında benden yardımlarını esirgemeyen Uzm. Fatih KIRKBİR kardeşime, Arş. Gör. Ertan DÜZGÜNEŞ' e, Arş. Gör. Sara DEMİR' e, çevirilerdeki bütün yükü üstlenen canım ablam Yrd. Doç. Dr. Elif DEMİREL' e, tez yazım aşamasında gece gündüz uyumaksızın bana yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Şule CEYLAN' a ve sevgili abimiz Hilmi ÖZTEPE' ye teşekkür ederim.

Bu çalışmayı, çalışmalarım boyunca her türlü desteğini esirgemediğim eşime, tezimden dolayı oyun zamanlarından vazgeçen güzel oğluma ve beni büyütüp bugünlerime getiren aileme ithaf ederim.

Ersen BAKIRHAN
Trabzon 2014

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZET	VIII
ABSTRACT	IX
TABLolar LİSTESİ	X
ŞEKİLLER LİSTESİ	XI
GRAFİKLER LİSTESİ	XIII
1. GİRİŞ	1
1. 1. Araştırmanın Amacı	1
1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi	1
1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	2
1. 4. Araştırmanın Varsayımları.....	3
1. 5. Tanımlar.....	4
1. 5. 1. Spor.....	4
1. 5. 2. Raket sporları	4
1. 5. 3. Serbest zaman	4
1. 5. 4. Rekreasyon	4
2. LİTERATÜR TARAMASI	5
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	5
2. 1. 1. Sporla İlgili Kavramlar	5
2. 1. 1. 1. Spor Teriminin Tanımı	5
2. 1. 1. 2. Sporun Tarihi ve Gelişim Süreci	8
2. 1. 1. 3. Raket Sporları	10
2. 1. 2. Serbest Zaman ve Rekreasyon İle İlgili Kavramlar	36
2. 1. 2. 1. Serbest Zaman	36
2. 1. 2. 1. 1. Serbest Zamanın Tanımı.....	36
2. 1. 2. 1. 2. Serbest Zamanın Gelişim Süreci	38
2. 1. 2. 2. Rekreasyon.....	39
2. 1. 2. 2. 1. Rekreasyonun Gelişim Süreci	39
2. 1. 2. 2. 2. Rekreasyonun Tanımı	40

2. 1. 2. 2. 3. Türkiye'de Rekreasyon	42
2. 1. 3. Spor ve Rekreasyon	45
2. 1. 3. 1. Üniversite Yerleşkelerinde Rekreasyon ve Spor Yapılanması	46
2. 1. 3. 2. Üniversite Yerleşkelerinde Rekreasyon ve Spor Yönetimi	48
3. YÖNTEM	50
3. 1. Araştırma Modeli	51
3. 2. Araştırma Grubu / Evren ve Örneklem / Denek-Denekler	52
3. 3. Verilerin Toplanması	52
3. 3. 1. Veri Toplama Araçları / Teknikleri	52
3. 3. 2. Veri Toplama Süreci / Deneysel İşlem/ Uygulama Akışı	53
3. 4. Verilerin Analizi	54
4. BULGULAR	55
4. 1. Üniversitenin Tarihçesi	55
4. 2. Yerleşkenin Coğrafi Konumu	55
4. 3. İklimsel Özellikler	55
4. 4. Yerleşkedeki Raket Sporları Olanakları	56
4. 5. Öğrencilere Uygulanan Anket	57
4. 5. 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri	57
4. 5. 2. Öğrencilerin Dersle İlgili Tutum ve Davranışları	59
4. 5. 3. Dersin Veriliş Biçimi, Kapsamı ve Yeterliliği	62
4. 6. Öğretim Elemanlarından Toplanan Bulgular	67
4. 6. 1. Yönetim ve Yapılanma	67
4. 6. 2. Yeterlilik	76
4. 6. 3. Öğrencilerin Gelişim Performansı	79
4. 7. Yerleşkedeki Rekreasyonel Spor Olanakları	81
4. 8. Yerleşkedeki Spor – Rekreasyon Yapılanması ve Yönetimleri	83
4. 9. Yerleşkedeki Rekreasyon ve Spor Eğitim Programları	84
5. TARTIŞMA	85
6. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	88
6. 1. Sonuçlar	88
6. 2. Öneriler	92
6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	92
6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	93

7. KAYNAKLAR	95
8. EKLER	99
9. ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ	106

ÖZET

K.T.Ü. Kanuni Yerleşkesinde Eğitim Gören Üniversite Öğrencilerinin Raket Sporlarına Yönelik Aldığı Dersler Sonucunda Spor Kültürü ve Rekreatif Kazanımlarının Araştırılması

Bu çalışma K.T.Ü. Kanuni Yerleşkesindeki Rektörlük Beden Eğitimi Bölümü'nce yürütücülüğü üstlenilen ve ders programları kapsamında, birinci sınıfta verilen, raket sporlarına dayalı servis derslerini alan öğrencilerin spor ve rekreasyona yönelik yaklaşımların irdelenmesiyle, öğrenci, öğretim üyesi/elemanı ve mevcut rekreasyon ve spor yapılanması boyutunda yeterliliklerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Bu amaç doğrultusunda, öğrencilerin raket sporlarına yönelik aldıkları derslerin sonucunda öğrenim hayatlarının devam eden kısmında, öğrencilerin sportif ve rekreatif eğilime ne kadar açık ve yeterli olduklarının değerlendirilmesinin yapıldığı bu çalışma aşğıdaki aşamalardan oluşmuştur.

Çalışmanın birinci adımı teorik altyapının oluşturulması ve kavramların açıklanması, ikinci adım ise, üniversitedeki raket sporlarına yönelik olanaklılığın ortaya koyulması, üçüncü adım öğrencilere yapılan anket ve öğretim üyesi/elemanlarına yapılan rekreasyon ve spor yeterlikleri üzerine kurgulanmış görüşme çalışmaları ve bunların değerlendirilmesi ve dördüncü adım ise bu değerlendirmeler ışığında yapılan tartışma ve önerilerden oluşmaktadır.

Bütün bu veriler ışığında üniversite yerleşkesinde öğrenci-öğretim üyesi-üniversite rekreasyon üçleminde görüşler ve değerlendirmeler doğrultusunda gelecekte üniversite eğitimi olarak verilen derslerin kalıcı birer rekreasyon kültürüne dönüşebilmesi için nelerin yapılabileceği hakkında ön fikir vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, spor, raket sporları, badminton, masa tenisi, squash, tenis

ABSTRACT

An investigation of gains regarding sports culture and recreation among KTU students studying at Kanuni Campus as a result of courses they have taken on racket sports

This study has been carried out with the purposes of investigating attitudes towards sports and recreation among students who have taken courses related to racket sports given by the Physical Education Department on KTU Kanuni campus as a first year course and to determine the efficiency of existing recreation and sports facilities, students and academic staff.

With this purpose in mind, the study has evaluated how open and equipped students are in relation to sports and recreation activities in the course of their continuing education, after having taken courses on racket sports. The study consists of the following stages.

The first stage of the study comprises of developing the theoretical background and explaining terminology; the second step serves to put forward the possibilities for racket sports at the university; third step includes the student questionnaires and interviews with academic staff on the effectiveness of existing recreation and sports activities and their evaluation; the fourth step relates to the discussion and suggestions made in the light of these evaluations.

All data gathered through a triangulation of student-academic staff-university recreation sheds light on initial thoughts regarding what can be done in order to help transform above mentioned courses which are given as part of university education to a lasting recreation culture.

Key Words: Recreation, sports, racquet sports, badminton, table tennis, squash, tennis

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Araştırma modelinin şematik biçimi	51
2.	Öğrencilerin derslere göre dağılımı	53
3.	Yerleşkelerin bulunduğu ilin (Trabzon) 2011 yılı ortalama yağış miktarı	56
4.	Yerleşkelerin bulunduğu ilin (Trabzon) 2011 yılı ortalama sıcaklığı	56
5.	Yerleşkedeki raket sporları alanları ve yerleri	56
6.	Üniversitenin toplumla ve diğer rekreatif kulüplerle işbirliği	68
7.	Ders saatleri ve süreleri.....	69
8.	Derslerin yalnızca birinci sınıfta verilmesinin yeterliliği.....	70
9.	BESYO düzeyinde eksiklikler	71
10.	Öğretim elemanlarına gerekli mekân ve donanım sağlanması.....	71
11.	Yükseköğretim yönetiminin ulusal ve uluslararası organizasyonların düzenlenmesine destek vermesi	72
12.	Üniversite yönetiminin, yerleşkenin açık alan organizasyonlarıyla ilgili bu konuda uzman olan hocaların görüş ve önerilerine başvurması.....	72
13.	Master planı çalışmalarında spor ve rekreasyon kapsamında kampus rekreasyon programı geliştirilmesi.....	72
14.	Bu konu ile ilgili bir ofisin kurulmasına dair görüşler.....	73
15.	Kurulacak rekreasyon merkezlerinin öğrencileri tüm rekreatif ve sportif etkinliklerle ilgili yönlendirmesi	73
16.	SKSD'nin kulüp yapılanmalarına destek verme hususundaki yeterlilikleri ile kulüplerin rekreatif ve sportif hareketliliğine katkısı	74
17.	Öğrencileri yeterliliklerini ortaya çıkaracak yarışmalara özendirme	78
18.	Öğrencileri düzenli beslenme hususunda bilgilendirme	78

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil No</u>	<u>Şekil Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	1800'lü yıllarda badminton oyunu	11
2.	Badminton dünya şampiyonasından bir görüntü.....	12
3.	Hindistan'da halk arasında açık havada oynan bir maç görüntüsü	13
4.	Pelota oyunundan bir görüntü	14
5.	Paleta	14
6.	Arjantin'de kullanılan ağaç paleta.....	14
7.	Uluslararası bir frontenis maçı görüntüsü.....	15
8.	Cesta adı verilen Jai Alai raketi	17
9.	Jai Alai maçından bir görüntü.....	17
10.	Xare raket	18
11.	Plaj Tenisi görüntüleri.....	18
12.	İsrail plajlarından matkot görüntüsü.....	19
13.	Profosyonel lakros maçından bir görüntü	20
14.	Padelball raketi ve topu.....	20
15.	Amerika'dan karışık çiftler paddle tenis maçından bir kare	21
16.	Padel raketi.....	22
17.	Uluslararası bir padel maçından görüntü.....	22
18.	Pickleball oyununda kullanılan raketler ve top.....	23
19.	Florida (U.S.A.) Palm Beach'ten veteran pickleball maç görüntüsü.....	23
20.	Lima'dan bir spor kulübünde çekilmiş bir maç resmi	24
21.	Pelota mixteca oyunundan bir kare. Oaxaca, Meksika	25
22.	Danimarka'da bir qianball maçı	25
23.	Racquetball raketi ve topu.....	26
24.	Çok eski yıllarda resmedilmiş racquet oyunu	27
25.	Racketlon dünya şampiyonasının sembolü	27
26.	Gerçek tenis kortu.....	28
27.	Uluslararası Speed-ball Federasyonu logosu.....	29
28.	Speedminton malzemeleri.....	30
29.	Eski (soldaki) ve yeni squash raketleri	30
30.	Dünya şampiyonasından bir görüntü.....	31
31.	1901 Yılında üretilen ve satılan masa tenis raketleri	33

32.	1800'lü yıllarda resmedilmiş tenis görüntüsü.....	34
33.	Modern dönemde resmedilmiş tenis görüntüsü.....	35
34.	K.T.Ü Kanuni Kampüsü'ndeki raket sporları alanlarından kareler.....	57
35.	Yerleşkedeki sportif-rekreasyonel faaliyetler için mevcut tesisler	82

GRAFİKLER LİSTESİ

<u>Grafik No</u>	<u>Grafik Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Öğrencilerin yaş yüzdeleri.....	57
2.	Öğrencilerin cinsiyetleri.....	58
3.	Ailelerin aylık ortalama gelir durumları.....	58
4.	Öğrencilerin ailelerinde otomobil varlığı.....	59
5.	Katılımcıların babalarının mesleği.....	59
6.	Öğrencilerin almış olduğu dersle ilgili geçmişteki deneyimi.....	60
7.	Ders aldığı branşta üniversitenin spor kulübüne üyelik durumu.....	60
8.	Almış olduğu seçmeli dersle alakalı ders haricinde eğitim durumu.....	60
9.	Seçmeli ders dahil yapılan tüm raket sporları.....	61
10.	Seçmeli ders eğitiminin sonrasında yarışmaya katılma durumu.....	61
11.	Öğrencilerin derse devam durumları.....	62
12.	Dersi veren öğretim elemanının derse devam durumu.....	62
13.	Dersin işlenişi ve eğiticinin performans yeterliliği.....	63
14.	Önceki soruya evet dışında yanıt veren öğrencilerin dersle ilgili olarak yaptığı değerlendirmeler.....	63
15.	Donanım ve tesislerle alakalı olarak öğrencilerin değerlendirmeleri.....	64
16.	Motivasyon amaçlı derse bir uzman ya da profesyonel sporcu daveti.....	64
17.	Eğiticinin öğrencilere genel bir spor kültürü kazandırabilme durumu.....	65
18.	Dersi alan öğrencilere kazandırılabilen kişilik özellikleri.....	65
19.	Dersin sonunda öğrenciye kazandırılabilen davranışlar.....	66
20.	Dersin verilmesi noktasında yönetimin sağladığı kolaylık ve olanaklar.....	67

21.	İlgili sporlarla alakalı kulüp, federasyon ulusal veya uluslararası organizasyonlarla işbirliği	68
22.	Yeterli öğretim elemanı, ihtisaslaşmış öğretim elemanları varlığı	69
23.	Raket sporlarına yönelik derslerin çeşitliliği	69
24.	Öğretim elemanlarının kişisel gelişimleri için sertifika, seminer, kongre vb eğitim faaliyetlerine katılımının destek ve teşvik edilmesi.....	70
25.	Diğer üniversitelerle ortak araştırma, çalıştay ve bilgi alışverişinde bulunulması.....	70
26.	Yayın temin etme hususundaki güçlükler	71
27.	Üniversite çapında spor ve rekreasyona dönük organizasyonların yeterliliği (SKSD açısından değerlendirme)	74
28.	Spor tesislerinin altyapılarının bakım ve iyileştirilmesi konusunda düzenli aralıklarla kontrol ve yenileme yapılması ve bu alanların tüm yıl, gece-gündüz kullanılabilmesi hususundaki yeterlilik	75
29.	Sahaların güvenliklerinin sağlanması hususundaki yeterlilik.....	75
30.	Öğretim sürecini planlayıp düzenleme.....	76
31.	Üniversitenin kaynaklarını yeterli düzeyde kullanabilme	76
32.	Dersler için sahaları ve ders organizasyonunu derse uygun olarak farklı yaklaşımlarla, daha verimli biçimlerde kullanabilme.....	77
33.	Öğrencilerin temel hareket, bilgi ve becerilerini geliştirebilme.....	77
34.	Öğrencilerde düzenli fiziksel etkinliklerle sağlıklı yaşam biçimi oluşturma	77
35.	Öğrencilerin liderlik, sorumluluk alma, paylaşma ve birlikte iş yapma becerilerini geliştirebilme	78
36.	Verilen dersler sayesinde öğrencilerin fiziksel performansını geliştirip, düzeylerini koruyabilme	79
37.	İlgili spor dalında uzman veya profesyonel sporcuları derslere davet etme.....	79
38.	Dersi alan öğrencilerin branşla alakalı altyapıları ve yüzdeleri.....	80
39.	Öğrencilerin derse devam yüzdeleri	80
40.	Öğrencilerin genel bir spor kültürü kazanması.....	80

1. GİRİŞ

Kentleşme ve teknolojik gelişmelerin hız kazandığı günümüz dünyasında, yaşam standartlarının yükselmesiyle birlikte toplumun her kesimi serbest zamanlarını daha etkin ve daha verimli bir biçimde kullanmanın yollarını aramaktadır.

Ülkelerin, özellikle sosyal hayatlarında ülkenin gelişmişlik derecelerine paralel bir biçimde gittikçe önemi artan rekreasyon (Zorba, 2007) bireyin sosyal yaşamını daha anlamlı kılan, onu bedensel ve ruhsal yönden her fırsatta yenileyebilecek serbest zaman etkinlikleri olarak önemli bir yer tutmaktadır.

Spor rekreasyon faaliyetleri arasında en fazla tercih gören bir alan özelliği taşımaktadır. Çünkü spor her yaştan ve cinsten insanların pek çok rekreatif ihtiyaçlarına cevap verebilmektedir. Suiçmez (2000)'e göre bu özelliği sporu, rekreatif bir etkinlik olarak kişinin yaşamının bir bölümünü oluşturması, kişiyi yaşama bağlayan, onun daha mutlu olmasını sağlayan, iş gücünü ve verimini artıran, sosyal çevresiyle ilişkilerini iyi tutabilen bir birey olmasına katkıda bulunan özellikleri, onun serbest zamanları değerlendirmesinde en önemli aktivite olarak ön plana çıkarmıştır.

Üniversiteler eğitsel ve öğretisel bir kurum olmaları yanı sıra, açık ve kapalı mekanlardaki hizmetleriyle sosyal ve sportif etkinlik fırsatları sağlayan ve onların bedeni ve ruhi terbiyelerini geliştiren, toplum-çevre-insan üçgeninde ortak paylaşımları olan sosyal eğitim kurumlarıdır.

1. 1. Araştırmanın Amacı

“Üniversite yaşamına başlayan öğrencilerin alacakları eğitimin bir gereği olan müfredatta yer alan, üniversite yaşamında fiziksel ve ruhsal gelişimlerine katkıda bulunacağı düşünülen yetenekleri ve özel ilgileri doğrultusundaki tercihleri sonucunda şekillenen rekreasyon temelli spor programının, bireye kazandırdığı fayda ve bu faydanın öğrenci, öğretim elemanı ve üniversite olanakları üçgeninde yeterliliği ne kadardır” sorusu bu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Spor, yaşamın bir parçası olarak gerçek ve sosyal hayatın doğallığıyla ilgili, bireyin beden ve ruh sağlığının geliştirilmesi yolunda gösterilen yoğun çabalar olup rekreasyonun en kapsamlı, çeşitli ve ilgi çeken alanlarından birini oluşturmaktadır. Spor aynı zamanda içinde bulunduğu sosyal ve kültürel şartlardan etkilenmektedir. Son yıllarda spor

etkinliklerine olan ilgilerdeki değişiklikler, spor kavramının boyutlarının genişlemesi, sosyal ve kültürel yapılar ile spor etkinlikleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır.

Bireyi yaşamın tekdüzeliğinden kurtaran, onu sosyal yaşamın bir parçası haline getiren, fiziksel ve ruhsal yönden yenileyen spor ve rekreasyonun yapıldığı alanlardan bir tanesi de üniversite yerleşkeleridir. (Günaydın, 2011).

Eğitim süresi boyunca öğrenciler kampus içerisinde bir dizi rekreatif etkinliklerle (spor organizasyonları, kültürel-sanatsal etkinlikler, şölenler, gençlik ve bahar şenlikleri vb) katılarak toplum yaşamına dahil olmayı ve çevre ile ilgili ilişki kurmayı öğrenmekte böylece toplumsal ilişkilere hazır bireyler olarak yetişmektedirler. Rekreasyon eğitimi, kişilere üniversite yaşamında serbest zamanlarını yapıcı bir biçimde kullanmayı öğretmeyi amaçlar. Spor ise, kişilerin rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken rekreasyon eğitimini yeni deneyim ve sportif etkinliklerle zenginleştirir.

Günümüzde rekreasyon eğitimi üzerine özellikle üniversite yerleşkelerinde bir çok bilimsel çalışma yapılmış ve yapılmaktadır. Ancak son yıllarda her geçen gün bir yenisi açılan üniversite yerleşkelerinde, bünyelerinde barındırdıkları açık/kapalı alan, dinlenme, eğlenme, spor vb rekreatif etkinlikler için ayrılmış alanları varlığına rastlamak pek mümkün görülmemektedir.

Yukarıda verilenlerin ışığında bu çalışmada araştırma alanı olarak seçilen KTÜ Kanuni Yerleşkesi (Trabzon)'nde farklı bölümlerde eğitim ve öğrenim gören lisans öğrencilerinin eğitimlerinin bir parçası olarak aldıkları spor ve rekreasyona dönük servis derslerinin gelecekte serbest zamanlarında gerçekleştirecekleri rekreatif ve sportif kazanımlarına dönük yeterliliklerini ölçmek amacıyla, bu kazanımların neler olduklarının sorgulandığı bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Üniversitelerin eğitim-öğretim kurumları olmaları dışında misyonu, öğrencileri sosyal bir varlık olarak yetiştirmek ve bilgi yapısıyla farkındalıkları artırmak için sahip oldukları olanaklarla ve açık mekan organizasyonu ile rekreasyon kültürü ve spor bilinci aşılacaktır. Araştırmadaki temel düşünce ise, bu temel üzerine kurgulanmış olup, üniversite eğitiminde öğrencilere ders olarak okutulan spor dalları içinde yer alan raket sporları eğitiminin bir rekreasyon kültürü olarak gelecekte öğrencilere kazandıracaklarının sorgulanmasıdır.

1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Rekreasyon kavramının geniş bir spektruma (anlam yelpazesi) sahip olması ve kavramın içeriğinde spor ve rekreasyona dair pek çok farklı bileşeni bir arada ve ayrı ayrı

karşılığında dolayı zaman zaman kavramsal tanımlamalarda net bir ayırım ve kesin sınırlar ortaya konulamamaktadır.

Araştırmanın en önemli bölümlerinden birini 2006-2007 eğitim öğretim döneminde raket sporları (badminton, masa tenisi, squash ve tenis) derslerini alan öğrencilere mezuniyet dönemine geldiklerinde uygulanan anket çalışması oluşturmaktadır. 2011 Yılı Mayıs ayında uygulanan anket çalışmasında bazı öğrencilerin üniversite ile ilişkilerini kesmiş olmaları, bazılarının ankete katılımı istememiş olmalarından dolayı 144 öğrenciden yalnızca 116 sına anket uygulaması yapılabildiği görülmüştür.

Bu araştırmanın önemli bölümlerinden bir tanesi de öğrencilerin aldıkları bu eğitimlerin mezuniyet sonrası hayatlarındaki uzantılarını belirlemek suretiyle, eğitim kalitesini sorgulamaktır. Ancak bu noktada öğrencilerin mezuniyet sonrası için şahsi iletişim adresi (e-posta, gsm) vermekten kaçınmışlardır. Bu durum çalışmanın yalnızca öğrencilerin üniversite dönemiyle sınırlı kalmasına sebep olmuştur.

1. 4. Araştırmanın Varsayımları

Ülkemizde rekreasyon kavramının gelişerek kişilerin sosyal yaşamlarında önemli bir yer edinebilmesi için bu kavramın toplumun farklı katmanları tarafından anlaşılması ve bilinmesi için rekreasyon biliminin farklı bir disiplin olarak bilimsel temellerle öğretilmesi gerekmektedir. Bu bilimsel öğretiler, toplumun rekreasyon kültürü kazanmasında, yaşam boyu devam edecek bir yapılanmayı da beraberinde getirecek çabaların ilk kilometre taşları olarak değer kazanacaktır.

Sosyal ve bilimsel gelişmelerin yaşandığı üniversite yerleşkeleri eğitsel işlevlerinin yanı sıra öğrencilere sunacakları hizmet ve olanaklarla da bedensel ve ruhsal gelişimlerine yardımcı olmak zorundadırlar. Öğrencilerin bireysel ve toplumsal gelişimleri, üniversitelerdeki sosyal ve bilimsel alanları ve kullanımlarıyla doğru orantılı olarak artacağından dolayı bu kurumların sosyalleştireceği öğrenci profillerinin davranışsal beklentilerine ait yapılanmalara gitmesi kaçınılmazdır.

Uygarlık düzeyini yakalamış ülkelerde kenti oluşturan aktörler arasında lider bir yol üstlenen üniversite yerleşkelerinde rekreasyonel eğitimleri planlama anlayışı öğrencilerin bireysel ve toplumsal gelişimlerdeki yükselişlerine hız kazandırabileceği bir felsefeyle örtüşebilecek mevcut sosyal ve kültürel etkinlik alanları ve kullanımlarıyla paralel bir eğilim içerisindedir (Günaydın ve ark., 2012)

Üniversitelerde ya da çeşitli eğitim kurumlarında öğretilen uygulamaya dönük derslerin ve bu derslerde kazandırılan alışkanlıklar ile yeteneklerin, gelecekte tekrar

edilmesi durumunda kazanılmış birer öğreti ve bireye kazandırdığı yetenek olarak bireyin hayatında onu farklılaştıracağı özelliklerdir.

1. 5. Tanımlar

1. 5. 1. Spor

Yetim (2005) sporu; bireylerin fizyolojik ve psikolojik yapısını, sosyal yönünü geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak topluma uyumunu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslararası dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak bireyin mücadele gücünü artırmak yanında belli kurallara göre rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme faaliyetleri olarak tanımlamaktadır.

1. 5. 2. Raket Sporları

Oyuncuların raket yada raketlerle, top yada benzeri cisimlere vurmak suretiyle yapılan sportif etkinliklere raket sporları denir.

1. 5. 3. Serbest Zaman

Serbest zaman, insanın zorunluluklarına bağlı olmadan, amaç şart koşulmadan, eğilim ve arzuları yönünde, örf, adet ve geleneklere uygun tarzda, yalnız veya başkalarıyla birlikte meşguliyeti ve dinlenmesi için ettiği zamandır (Karaküçük, 1997).

1. 5. 4. Rekreasyon

Tümer (1975), ticari bir getiri amacıyla yapılamayan, bireye bedensel, ruhsal ve yaratıcı kaynak olan, bireyin zorunlu olarak değil bir iç dürtü ile katıldığı, bireyde hoş ve doyurucu duygular bırakan etkinlikleri rekreasyon olarak tanımlamıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Üniversite eğitimi bütüncül farklı disiplinlerin bir arada olmasını gerektiren ve bu nedenle geniş bir bakış açısına sahip rasyonel ve pragmatik içeriğe sahiptir. Son yıllarda üniversite yönetimleri nitelikli eğitim öğretimin yanında sosyal yönden toplumun farklı kesimleri ve kent ile bütünleşmeyi misyon edinmiş geniş olanaklar sunan çok fonksiyonlu yerleşkeler oluşturma gayreti içindedirler. Yerleşke üniversiteleri kurumsallaşma yönünden ve bir bilgi sistemi dahilinde açık alanla ilgili inisiyatiflerini daha fazla elinde tutan çeşitli programları (eğitsel-sosyal-sportif-rekreasyonel-geleneksel-dini vb) düzenleme gayreti içerisindedirler. Bu programlardan biri de “kampus rekreasyon programı”dır.

Yerleşke açık alan planlaması ortak akıl, ortak eylem kararlarının çoğulcu bir katılımı alınması temel ortak amacın yaşam kalitesini artırmak olması, özgün bugüne kadar düşünülmemiş, uygulanmamış veya başarıyla uygulanmış konuların geliştirilmesi temeline dayanmalıdır.

Üniversiteler, öğrencilerinin ders müfredatları kapsamında almalarını istediği spor ve rekreasyona yönelik derslerin niteliğini, içeriğini, program çıktılarını, öğrenim çıktılarını net olarak tanımlamak durumundadır.

Bu tez araştırmasında ise tanımlanan öğrenim ve program çıktılarının, öğrencilerin sonraki üniversite yaşamları boyunca verilenleri ne ölçüde kazandıklarını ve sağlamlarına yönelik yapılmıştır. Bunun için başarının yada edinilen tecrübenin seviyesinin yada kalitesinin belirlenmesinin pek çok bileşeni bulunmaktadır. Bu bileşenlerin biri öğrenci diğeri de öğretim elemanlarıdır. Bu çalışmanın kapsamında kazandıklarının sorgulanması (anket) ile öğretim elemanlarının performanslarının değerlendirildiği görüşmeler yapılmış ve alınan değerlendirmeler yorumlanmıştır.

2. 1. 1. Sporla ilgili Kavramlar

2. 1. 1. 1. Spor Teriminin Tanımı

Spor kelimesi Latince “Disportare” veya “Deportare” kelimelerinden doğmuştur. Kelime anlamı olarak dağıtmak, birbirinden ayırmak anlamına gelen bu kelimeler, Ortaçağ Latinesinde harekete geçmek, aktif olmak anlamlarını yüklenmiştir. Sonraları İngiltere’de “Disport veya Desport”, Fransa’da “se Desporter ve se Deporter” şeklinde kullanılmaya

devam edilen bu kelimeler zamanla aşınmış olup, 17.yy dan itibaren “Sport” şeklini almıştır (Kale ve Erşen, 2003).

Spor denildiğinde genellikle, fizik kondisyonu iyileştirmeyi amaçlayan oyun, yarışma ve mücadele anlayışı ile yapılan fiziksel etkinlikler akla gelir (URL-1).

İlk medeniyetlerden günümüze kadar gelişen ve yaygınlaşan spor olgusu farklı toplumlarda ve farklı dönemlerde, birbirinden farklı anlam ve görevler üstlenmiştir.

Örneğin, Antik dönemde birbirine yakın dönemlerde yaşamış olan ünlü Yunan filozofları Aristoteles ve Sokrates sporu farklı açılardan değerlendirmiş ve iki farklı tanımlama getirmişlerdir. Aristoteles’e göre spor; “hangi hareketlerin vücuda yararlı olduğunu, doğanın insan vücuduna ölçülü olarak başlattığı niteliklere göre bunların hangilerinin iyi ve uygun düşeceğini araştıran bilim” olarak tanımlanırken, Sokrates, “vücuda güzellik ve güç kazandırmak için yapılması gereken ahlaki bir zorunluluk” şeklinde bir tanımlama getirmiştir (İnal, 2003).

Spor, Ortaçağ döneminde dinlenme, eğlenme, hoş vakit geçirme ve genel huzur için yapılan her türlü aktivitelerin genel adıdır. Bugün ise, tüm dillerde bünyesinde rekabet, kazanma ve rekora ulaşma çabası olan her türlü bedensel faaliyeti belirten ve günümüzün vazgeçilmezi olan bir kavramdır (Keten, 1974).

Sanayinin gelişmesi, yoğun kentleşme ve değişen hayat şartları toplumların dolayısıyla bireylerin kullandıkları kavramlara yeni anlam, içerik ve fonksiyonlar yüklemiştir. Spor kavramı da bu durumdan nasibini alarak çok geniş bir tanım yelpazesine sahip olmuştur (Kalkavan vd.,2000).

Örneğin; Fişek (1985) sporu bireysel mücadele, yarışma, seyirci ve bilimsel yönleriyle ele alarak değişik tanımlamalar getirmiştir. İnsanların hayatlarını sürdürebilmek için doğayla girdikleri ölüm kalım mücadelesinin barışçı benzetimini spor olarak tanımlarken; yarışma ve kazanma amacıyla yapılan fiziksel, zihinsel ve teknik çabaları da; seyirciler açısından heyecan ve estetik içeren sanatsal bir süreci de; bünyesinde anatomi, fizyoloji, ortopedi, biyomekanik, psikoloji ve farmakoloji gibi bilimleri bulunduran, sürekli gelişen ve sürdürülen multidisipliner bir bilim dalını da spor olarak tanımlamıştır.

Çağlayan (2007) nicel bir yaklaşımla sporu, “vücudun dengeli, estetik görümlü ve sağlıklı olması için yapılan, vücutta organik ve fizyolojik değişiklikler oluşturan hareketler toplamı” olarak ifade etmiştir.

Haywood sporun yarışma yönünü göz önüne alarak sporu, katılımcıların kazanma ve kaybetme duygularına ilişkin bir meydan okuma hissini oluşturacak faaliyetler bütünü olarak tanımlamıştır (Ağan, 2000).

Kılıçgil’e göre spor, bireyin bulunduğu çevreyi kendi yaşam alanına dönüştürmesi esnasında sahip olduğu sonrasında da geliştirip her daim iyileştirdiği yeteneklerini artıran,

belirli kurallara göre aletli ya da aletsiz, rekabete dayalı, bireysel ya da toplu halde, serbest zaman faaliyetleri kapsamında veya profesyonel olarak yaptığı, sosyalleştirici, toplum bütünlüğünü sağlayıcı, fiziksel ve ruhsal iyileşme sağlayan dayanışmacı ve kültürel bir olgudur. Bir başka deyişle, ferdi veya takımlar halinde yapılan, kendine özgü kuralları olan, genelinde rekabete dayalı, bireylerin fiziksel ve zihinsel özelliklerinin gelişmesine yardımcı olan eğitici ve eğlendirici bir uğraştır (Atasoy ve Kuter, 2005).

Öpözlü (2006) ye göre, bireyin beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kuralları dahilinde rekabet ve mücadele etmek, heyecan ve haz duymak, başarı için performansı en yükseğe çıkarmak için gösterilen çabalara spor denir.

Spor toplumdaki bireylerin edindikleri potansiyel enerjileri fiziksel ve zihinsel olarak en yararlı biçimde tüketmelerine yardımcı olan, kişi ve toplumda sağlıklı ilişkiler oluşmasını sağlayan, yapıma esnasında ve sonucunda bünyede hormonal değişikliklerle mutluluk verici özelliği olan, topluma disiplini, kurallara saygı aşıl原因 ve sosyal barışa inanan bireyler kazandıran bir araçtır (Güven, 1999).

Spor insanın karakterinin oluşmasında etkili olan bedensel, ruhsal ve fiziksel unsurların koordineli bir şekilde eğitimi yanında eğlenceli yönleri de bulunan bir uğraştır (Hazar, 2007).

Keten (1974)'in tanımında ise spor, insan ruhundaki mücadele ve başarıya azminin tabiat ve sosyal yapı ile karşılıklı ilişki kurmak suretiyle, sistemli ve adil, belirli kurallar içinde, hayatı pahasına fizik, moral, toplumsal ve karakter kişiliğinin yarışmaya dönüşmesi olarak yer almaktadır.

Erkal'a göre spor, insanın insanın kendi özgücünü ortaya koyabilmesi, grup çalışması, karşılıklı yardımlaşma, hareketlerinde samimiyet ve dürüstlük anlayışlarının yerleştirilmesi, sağlıklı bir beden ve ruh yapısı ortaya koyan ve geliştiren bir amaçlar dizisini sergileyen vasıta (Yıldırım vd., 2006).

Spor evrensel kültürün bir parçası olan ve dünyada dili, ırkı, dini farklı olan insanları birleştiren önemli bir vasıta. Dünya barışına katkı sağlayan bir etkinliktir diyebileceğimiz gibi çağımız sporunu; fiziksel faydalarının yanı sıra insanların ruhsal sağlığını da olumlu yönde etkileyen, sosyal ve ruhsal kazançlar sağlamak amacıyla sergilenen hareketler topluluğu olarak da tanımlayabiliriz (URL-2).

Yetim'e göre spor, bireylerin fizyolojik ve psikolojik yapısını, sosyal yönünü geliştirmek, kişiliğinin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak topluma uyumunu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslararası dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak bireyin mücadele gücünü artırmak yanında belli kurallara göre rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve

yarışmada üstün gelme faaliyetleri olarak belirtilmektedir (Yetim (2005); şahan vd.'den 2008)

Tüm bu tanımlardan anlaşılacağı üzere spor; hareketle başlayan, içeriği ve fonksiyonu sürekli değişen ve gelişen, ferdi veya toplu yapılabilen, bireylere ve topluma yararlı, fiziksel, ruhsal, sosyal, kültürel bazen de ekonomik kazanım getiren, bedensel ve ruhsal faaliyetlerin tamamıdır.

2. 1. 1. 2. Sporun Tarihi ve Gelişim Süreci

Sporun temelinde yatan kavramın hareket olduğunu düşünürsek, sporun başlangıcı aslında hareketin başlangıcı anlamına gelmektedir. Canlılığın tek belirtisi olan hareket ise yaşam faaliyetlerinin şekillenmesiyle başlar (Kale, 2002).

İnsanoğunun doğumdan itibaren bilinçli ya da bilinçsiz olarak yaptıkları vücut hareketleri değişen hayat koşullarından dolayı, sürekli değişim ve gelişim göstermiştir. Bebeklikteki bilinçsiz hareketler büyümeyle beraber bilinçli ve amaca yönelik hareketlere dönüşmüştür. İlk çağlarda doğa koşullarıyla mücadele, avlanma vb faaliyetler şekillenerek sürekli gelişmeye devam etmiştir. Kendinden güçlü olan hayvandan kaçmayı, zayıf olanı yakalamak için koşmayı geliştirmek vücut alıştırmalarının ilk örnekleri kabul edilebilir. Sonrasında kayalara tırmanmak, ağaca çıkmak, yüксеđe çıkmak kolları kullanmak, vahşî hayvanlarla mücadele veya birbirlerine üstünlük çabası için yumruklarını sıkma, savurma itme gibi hareketler sporun ilk doğal davranışları olarak ortaya çıkmaktadır (İnal, 2003).

İnsanoğunun kendini koruma, doğa koşullarına uyumu, doğaya karşı mücadele ve doğaya üstünlük kurma çabaları için ilk araç olan vücudunu ve adalelerini geliştirmesiyle başlayan spor, eğitici bir değer ve özellik kazanarak, zamanla daha organize bir hale gelmiş olup, siyasi, dini, sosyal, askeri, uluslararası vb birçok alanda sportif faaliyetlere dönüşmüştür (Güven, 1999).

Eski çağlarda yapılan spor faaliyetlerinde Antik Yunan Sporunun ve Olimpiyatların büyük yeri vardır. Ama modern anlamdaki ilk organize spor müsabakalarının Sümer Uygarlığı döneminde ortaya çıktığı, Hititler ve Mısırlılar yolu ile Antik Yunana geçtiği bilinmektedir. Bu durum bizleri M.Ö. 3600-2000 yılları arasında kadar götürmektedir.

Sümerlere ait 200 kil tablet, altın ve gümüş eserler, mezar taşları, tapınak mimarisi ve Gılgamış Destanının sistemli incelenmesi sonucunda modern anlamdaki sporun ilk defa Sümerler tarafından ortaya konulduğu saptanmıştır. Hatta bazı Sümer tabletlerinde, şair dönemin Sümer kralının ne büyük bir uzun mesafe koşucusu olduğunu, şiirsel bir anlatımla aktarır (URL-3).

Antik Mısır'da spor, iki kategoride incelenir. Birincisi cimnastik, akrobasi, avlanma, yüzme ve yüksek sıçrama ya da atlama gibi daha özel bir antrenman ya da çaba

gerektirmeyecek spor dallarıydı. İkinci kategori ise savaşçıların ve kralların vücutlarını geliştiren mücadeleye dayalı sporlardı. Askeri görevlilerin veya rahiplerin düzenleyebildikleri bu yarışlar gençlerin kaslarını güçlendirilmek içindi (URL-4).

Eski Yunan ve Girit'te spor gösterileri hem dinsel, hem din dışı amaçlarla gerçekleştirilirdi. Homeros'un İliada ve Odysseia adlı yapıtlarında bu iki tip spor etkinliğinden de söz edilir. Din ve sporun birleştirildiği en ünlü spor etkinliği, başlangıcı MÖ 776 olarak belirlenen, ama geçmişi büyük olasılıkla daha eski tarihlere uzanan Olimpiyat Oyunları'dır. Eski Yunan'da benzer kutsal oyunlar Delfi, Korint ve Nemea kentlerinde de düzenlenirdi. Bu dört kentteki oyunlarda başarılı olan atletler büyük bir ün ve onur kazanmanın yanı sıra, çeşitli maddi ödüller de alırdı. Yunanlılar dindışı sporlarla da yakından ilgilidiler. Gymnasiou'u olmayan kent devletlerinin tam bir toplum olamadıkları düşünülmüdü. Bu Gymnasion'larda atletler eğitilir ve yarıştırılırdı. Eski Yunan'da, askeri disiplinin çok önemli olduğu Sparta dışında, kadınlar spor etkinliklerine katılmaz ve Olimpiyat Oyunları'na alınmazlardı. Bu genel uygulama dışında kalan tek örnek, tanrıça Hera onuruna düzenlenen yarışmalardı (URL-5).

Spor, Eski Roma'da ve Bizans'ta ise savaşa hazırlıklı ve güçlü bir ordu için yapılan talimleri ve dövüş tekniklerini öğrenme ve uygulama için yapılan yarışmalar olarak ortaya çıkmıştır. Koşu ve disk atmadan çok boks, güreş, mızrak atma sporlarına önem veriliyordu (URL-6).

15. ve 16. Yüzyıllarda feodal yapı gereği kılıç toplumları ortaya çıkmıştır. Bu dönemde biniciliğe yönelik egzersizler, savaşa yönelik uygulamalar olarak görülmektedir (Kale ve Erşen, 2003).

Rönesans'la birlikte spor bütünüyle dindışı bir etkinlik oldu. Hümanistlerin sporu bir beden eğitimi aracı olarak görmeleri, yarışma yanını gölgeledi. Yine Rönesans'la sporda uyumlu hareketler ve estetik ön plana çıkmıştır.

Ortaçağda spor daha az düzenli yapılıyordu. Panayırlar ve mevsimlik şenliklerde erkekler kayaları ya da tahıl çuvallarını kaldırma yarışmaları yapar, kadınlar ise koşardı. Köylülerin en gözde sporu, bekâr erkeklerin evli erkeklerle ya da bir köyün başka bir köyle karşılaştığı ve her türlü hareketin serbest olduğu bir tür top oyunuydu.

Ortaçağın kentlileri ise ok atma yarışlarıyla eğlenirlerdi. Bu yarışları izleyen daha alt kesimden insanlar arasında koşu, sıçrama ve güreş karşılaşmalarına da rastlanırdı.

Soyluların gözde sporları, avcılığın yanı sıra şövalyelerin katıldığı turnuvalardı. Şövalyelerin at üzerinde kargılarıyla rakiplerini devirmeye çalıştıktan bu turnuvalar aynı zamanda savaşma yeteneklerini gösterdikleri bir alandı. Kazananlar ödülün yanı sıra yeniklerden fidye alırdı (URL-7).

Bugünkü biçimiyle spor ilk kez 17. yüzyılda, İngiltere'de görüldü. Restorasyon döneminde ve 18. yüzyılda kriket örgütlü biçimde yayıldı. Değişik güçteki sporcuların aynı yarışta yer almalarını engellemek için yaşa ve ağırlığa göre kategoriler oluşturuldu.

18. yüzyıl sonlarında Almanya'da ve İskandinav ülkelerinde spora Beden Eğitimi kavramı ilave oldu.

18. ve 19. yüzyıllarda çok farklı spor dalları gelişti. Kuralları standartlaştırmak amacıyla birçok ulusal örgüt kuruldu. Gelişen kentler ve kent mahalleleri arasında rastgele yapılan karşılaşmaları düzene koymak için ligler oluşturuldu. İngiltere'de Futbol Birliği (FA) 1863'te kuruldu, bunu 1880'de Amatör Atletizm Birliği'nin (AAA) kuruluşu izledi.

1875 yılında uluslararası düzeydeki ilk çok ulus ve tek sporlu yönetsel yapı olan IYRU (International Yatch Racing Union-Uluslararası Yat Yarış Birliği) olan Uluslararası Yelken Federasyonu kuruldu.

İlk çok uluslu ve çok sporlu örgüt Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) 1894'te kuruldu ve iki yıl sonra ilk modern Olimpiyat Oyunları yapıldı. Modern sporlar özellikle İngiltere ve ABD'den dünyaya yayıldı. Emperyalizm çağında ise Avrupa ülkeleri ve ABD, Afrika'nın ve Asya ülkelerinin bir bölümünün geleneksel sporlarını bastırarak buralara modern sporları soktular. Sanayi Devrimi modern sporlarda rekor kavramını ortaya çıkardı (URL-8).

Bugün gelinen noktada spor, insanların bireysel olarak sağlıklı bir hayat sürebilmeleri, sağlıklı ve güçlü nesiller yetiştirebilmeleri için en önemli faktörlerden biri olduğu kadar, uluslararası bağlamda ise dil, din, ırk ayırt etmeden tüm dünya insanlarını aynı çatı altında birleştiren ve dünya barışının devamı için en önemli bağlayıcı unsur haline gelmiştir.

2. 1. 1. 3. Raket Sporları

Formatı birbirinden pekçok farklı biçimde olabilen ve temelinde oyuncuların topa yada aynı amacı üstlenen başka objelere, birbirinden farklı görüntüsü ve kullanımı olabilen raket adı verilen aletlerle vurmak suretiyle gerçekleştirdikleri sportif aktivitelere raket sporları denir.

Bu bölümde raket sporları adı altında rekreatif etkinlik olarak düşünülebilecek 22 farklı disiplin bulunmaktadır.

Badminton

Arkeologlar ve tarihçiler badmintonun günümüzden 3000 yıl önce oynandığını söylemektedirler. Hindistan'da yapılan arkeolojik çalışmalarda kayalara işlenmiş

badminton figürlerine rastlanmıştır. Bu figürlerden ilk çağlarda badminton oynandığı anlaşılmaktadır.

Badmintonun esas yayılımı Çin'de bulunan manuskriptlere göre, günümüzden 1122 yıl önce Çin İmparatorluğu'ndaki Chu Sülâlesi devrine rastlamaktadır. Bu tarihlerde, beş-altı kaz tüyünü bir vişneye takıp güneş altında kurutarak elde edilen tüytopların rakette oynanmasına di-dzyau-ci adı verilirdi.

Çin'den sonra özellikle Hindistan'da büyük yayılım gösteren badminton, bu ülkede daha da geliştirilerek poona ve sonraki yıllarda pune adları altında oynandı. Japonya'da bu oyuna oybane (uçan tüy, uçan leylek) adı verilmişti. 14. yüzyıldan itibaren bu ülkede halkın büyük ilgisini çeken badminton, kaz ve leylek tüylerinin kirazgillerden bir meyveye takılarak basit tahta raketter ile oynanmasıydı. Bu spor dalı, seyredenlere büyük zevk vermekte ve seyircilerin oldukça ilgisini çekmekteydi.

Badmintonu Asya'dan Avrupa'ya ilk kez Marko Polo (1254-1324) getirmiştir. Fransa'da bu oyuna kokvanten (uçan horoz) ve je volan (tüytop), Almanya, Avusturya ve İsviçre gibi ülkelerde federball adı verilmekte idi. Çarlık Rusya'sında ise, bu oyuna Laptu adı verilirdi. Günümüzde Pakistan'da da oynanan badminton oyununa çırıya da denmektedir.

1872 yılında Londra'ya 100 kilometre uzaklıkta Badminton isimli küçük bir kasabanın dükü olan ve orduda subaylık yapmış asker kökenli Beaufort, uzun yıllar Hindistan'da bulunmuştu. Memleketine dönerken fildişi ve diğer otantik eşyanın yanı sıra bir rakette ve tüytopu getirmişti. Beauford, poona oyununu Badminton kasabasında yaygınlaştırmaya başlamıştı. Aynı yıllarda bu spor dalı adını Badminton kasabasından alarak bütün İngiltere'ye yayılmaya başladı.

Şekil 1. 1800'lü yıllarda badminton oyunu

J. L. Baldwin isimli sporcu, ilk kez badminton oyun kurallarını koyan kişi olarak spor tarihine geçmiştir. Daha sonra, 1887 yılında Londra'da badminton oyun kuralları

belirlenerek onaylandı. O yıl belirlenen oyun kuralları çok az değişikliğe uğrayarak günümüze kadar gelmiştir.

Kaz tüyünden yapılmış bir top ve raketle oynanan bir oyun olan Badminton, topun file üzerinden rakip alana atılması ve geri dönmesini sağlamak amacıyla dayanan bir spordur.

Badminton, kolayca öğrenilebilen, erkek ve kadın, 7 yaşından 77 yaşına kadar bütün yaş grubunda insanların yapabildiği ender spor dallarından biridir. Tenis oyunlarından farklı olarak olmasının nedeni rakipler arasında bir net(file) bulunmasıdır. Dolayısıyla herkes kendine ayrılan sahada oynar, topu (tüytop) oldukça zararsızdır, böylece yaralanma veya sakatlanma riski en düşük etkinliklerdendir. Her yaşta ve her performans düzeyinde oynanır ve zevk verir, kişiyi zorlamaz, aşırı yüklenmenin kötü sonuçları oluşmaz. Özellikle ayak hareketleriyle sahayı tutma ve hamleleriyle Türklerin ata sporu kılıç kullanmaya benzemektedir.

Şekil 2. Badminton dünya şampiyonasından bir görüntü

Ball Badminton

Ball Badminton Hindistan'a özgü yerel sporlardan birisidir. Bu oyun, ölçüleri sabit bir kort üzerinde, yünden yapılmış bir topa oynanan raket sporlarından biridir. Bu oyun ilk olarak 1856 yılının başlarında, Hindistan'da, başkenti Tamil Nadu olan Thanjavur Bölgesinde Tanjore kraliyet ailesi tarafından oynanmıştır. Oyun günümüzde Hindistan'da geniş ölçüde yaygındır.

Ball badminton genelde açık havada ve gündüz oynanır. Sonuç olarak oyun iklim şartlarından etkilenir. Hava şartlarının etkilerini azaltmak ya da her iki takım için eşitlemek amacıyla oyun kuralları yenilenmiştir. Günümüzde ışıklandırma altında kapalı salonlarda oynanan versiyonları vardır.

Şekil 3. Hindistan'da halk arasında açık havada oynan bir maç görüntüsü

Sarı renkli ve yünden yapılan top 22 – 23 gr ağırlığında ve çapı 5 -5.5 cm'dir. Standart bir ball badminton raketi genellikle 200 – 250 gr ağırlığında ve 63-73 cm uzunluğundadır. File 2 cm kare örgülerden oluşan ince kordondan yapılmıştır ve uzunluğu boyunca üstünde ve kenarlarında kırmızı bantlar vardır. File kırmızı, mavi, beyaz renklerden oluşur ve 100 cm genişliğinde, 13.5 m uzunluğundadır. Kortun genişliği 12 m, uzunluğu ise 24 m'dir. File bir çizgi ile ortadan ikiye bölünür. Servis çizgileri ise file çizgisine bir metre uzaklıkta ve file çizgisine paraleldir. Sınır çizgileri beyaz halatlar ile işaretlenir ve 5 mm kalınlığındadır. Merkezi ve katlama çizgileri yaklaşık 10 mm genişliğinde, görünür olacak şekilde işaretlenmelidir.

Bir maç 3 oyundan oluşur. 29. sayıya ulaşan takım ilk oyunu kazanır Bir takım 3 oyundan 2'sini kazandığında maçın kazananı olur. Ball badminton bir takım sporudur. 8., 15. ve 22. puandan sonra takımlar yer değiştirir. Bir takım her oyuna bir önceki oyunda oynadıkları konumun tam tersi tarafından başlarlar. İlk oyunun sonunda ve ikinci oyunun başlangıcında olmak üzere iki dakikalık, üçüncü oyunun başlangıcında beş dakikalık molalar vardır.

Son derece azim, hızlı algılama, doğru karar verme, hızlı hareket ve yüksek top yönlendirme kapasitesi gerektiren bir oyundur.

Basque Pelota

Kısaca Pelota'da denilmektedir. Oyuncular bileklerine sarılı raket benzeri tahtalarla, iki kere sıçramadan önce rakiplerce karşılanamayacak şekilde topu duvara atmak suretiyle oynanır.

Maçı kazanmak için gerekli olan skor, 25 ile 50 arasındaki herhangi bir sayıdır. Çiftlerde servisi kullanmış olsun olmasın iki oyuncu da sayı kazanır. Her sayının başında

servis kullanan oyuncu topu servis çizgisi arkasında cesta ile oyuna sokar; geçerli bir servis aşağıdaki yatay metal çizginin üzerinden doğrudan ön duvara vurmalı ve 4 ile 7 sayılı çizgiler arasında yere düşmelidir. Yan ve arka duvarlar top duvardayken sadece bir kere kullanılabilir.

Şekil 4. Pelota oyunundan bir görüntü

"Cesta Punta" olarak bilinen standart pelota iki kişilik bir oyundur. Ancak başka türleri çiftler halinde oynanabilir. "Pelota a mano" adındaki çıplak el iki tekler ya da ikiye karşı oynanan da dahil olmak üzere birçok farklı türü vardır. "Frontenis" adındaki türü güçlendirilmiş telleri olan tenis raketleriyle oynanır. "Xare" de tenis raketleri kullanır ancak bunun telleri gevşektir; "Leather pelota" ve "pala corta" sert tahta sopalar ile oynanır.

Bask topu ilk kez 1900 Paris Oyunları'nda resmî bir Olimpiyat sporu olarak yer aldı.

Şekil 5. Paleta

Şekil 6. Arjantin'de kullanılan ağaç paleta

Frontenis

Frontenis 30 m pelota kortta raketterle oynanan bir spordur. 1900'lü yıllarda geliştirilen frontenis, bu dönemde Basque Pelota adı ile de tanınmaya başlanmıştır.

Frontenis, oyuncuların topu raket ile duvara doğru vurmalarıyla oynanır. Top duvarın oynanabilir yüzeyine çarpmalıdır ve aynı şekilde kortun oynanabilir yüzeyine doğru düşmelidir.

Uzun yıllar boyunca frontenis sadece Meksika, İspanya ve Arjantin'de oynanan bir spor olmuştur ancak günümüzde yaklaşık olarak 18 ülkede oynanmaktadır.

Frontenis Meksika'da 1900 yılında ortaya çıkmıştır. Bir çok ünlü tenis oyuncusu (Buttlin, Sharp, Crowle, Perez Verdia, Maldonado, Clifford, etc.) raketterle ile topu duvara karşı vurarak oynamaya başlamışlardır. Bu yeni oyun ilk olarak, Meksika'da Fernando Torreblanca'nın evinde kurulan kortlarda, "frontontenis" adı ile oynanmaya başlanmış ve zamanla adı "frontenis" olarak kısaltılmıştır.

Frontenis ilk olarak Meksika'nın komşu ülkelerine doğru yayılmış ve sonrada 1940 yılında Kanarya Adaları'na ve İber Yarımadası'na yayılmıştır. 1960 yılında birçok Meksikalı sporcu İspanya'ya gelerek bu oyunun tekniklerini öğretmeye başlamışlardır. Bu spor ve sporun tüm yenilikleri, gelişimleri birçok Avrupa ülkesine İspanya'dan yayılmıştır.

Frontenisin oynandığı bütün Avrupa ülkeleri Basque Pelota Federasyonu'nun ve frontenisin oynandığı bütün ülkeler Uluslararası Basque Pelota Federasyonunun üyesidir.

Frontenis uluslararası yarışmalarda ilk olarak 1952 yılında oynanmaya başlamıştır ve ilk şampiyonluk San Sebastian, İspanya'da gerçekleştirilmiştir.

Şekil 7. Uluslararası bir frontenis maçı görüntüsü

İnsan odaklı bir spor olduğundan fronteniste rakibin korttaki konumuna göre bir sonraki hareketi, pozisyonu, tekniği, başarı olasılığı ve topun hızı ile geliş açısı iyi algılanmalıdır. Sporcunun iyi bir oyun çıkarabilmesi onun hızına, ritmine ve oynayacağı maçın zorluk derecesine bağlıdır.

Frontenis için kullanılan pelota kort 30 m uzunluğunda 10 m genişliğindedir ve 10 m uzunluğunda duvarlara sahiptir. Kortun duvarları mutlaka servisin uzaklığını ayarlamak

için ve oyuncunun kort içerisinde kendi konumunu belirlemede ona yardımcı olması için işaretlenmelidir. Kortu oluşturan çeşitli bölümler vardır. Bunlar; Front wall, Left wall / help wall, Rebound wall.

Fronteniste, İspanyol Pelota Federasyonun belirlediği raketler kullanılır. Tenis raketlerinin aynısı ya da onlara benzer raketler, tahta ya da metal malzemeler kullanılarak yapılır. Raketin ve yaylarının ağırlığının sınırlaması olmadığı gibi uzunluğunun ve genişliğinin de sınırlaması yapılmamaktadır.

Frontenis sıradan tenis topları ile oynanmaktaydı ancak topun lifli dış yüzeyi topun yavaş olmasına ve aynı zamanda oyunun yavaşlamasına yol açıyordu. Oyunu hızlandırmak için tenis toplarının dış yüzeyinin dokusu ortadan kaldırılmıştır. Daha sonraları frontenis topu, İngiltere ve ABD'den ithal edilen muşambadan yapılmaya başlanmıştır.

Jai Alai

İspanya'da Pelota Vasca olarak bilinir. Üç tarafı duvarla çevrili bir alanda kauçuktan yapılmış sert bir topu duvara çarpıtma ve yakalamaya dayanan oyundur. Bask kökenli olan oyun 1900'de Küba'da oynanmaya başladıktan sonra Batı Yarıküre'de jai alai olarak anılmıştır.

Jai alai eltopunun bir biçiminden geliştirilmiştir. Oyuncular, cesta denen, kola kayışla bağlanmış, kepçe biçimli ve sepet örgüsü bir raket kullanırlar. Cesta adı verilen raketler, 76 cm uzunluğunda, zarif bir biçimde kavslendirilmiş ve oyuncunun topu tutabilmesini, ayrıca büyük bir güç ve hızla fırlatılabilmesini sağlayan, etkili bir araçtır. Kestane ağacından çubuklarla desteklenmiş hafif bir kafes üzerine, Pireneler'den getirilmiş kamışların örülmesiyle ismarlama olarak yapılır ve dışına deri bir eldiven dikilir. Pelota denen top, beysbol topundan biraz daha küçük, golf topundan daha ağır ve serttir (125 – 140 g). Topun süratının 302 km/s'e kadar ulaşabildiği tespit edilmiştir, bu nedenle güvenlik gerekçesiyle ABD'de profesyonel oyuncular 1967'den bu yana koruyucu başlıklar kullanmaktadırlar. Oyun alanı (cancha) genellikle 53,3 m. uzunlukta, 15,2m genişliktedir. Duvar yüksekliği ise 12,2 m veya daha fazladır. Jai alai tesisinin tümü fronton olarak adlandırılır. İlk Bask frontonu 1785'te inşa edilmiştir.

Şekil 8. Cesta adı verilen Jai Alai raketi

Kuralları son derece basit olan jai alai, topa ön duvara karşı yapılan servis atışıyla başlar. Atılan top, sınırları belirlenmiş servis alanına düşmelidir. Tekler karşılaşmasında rakip oyuncu, çiftler karşılaşmasındaysa rakip oyunculardan biri, yere bir kereden fazla düşmesine izin vermeden topu yakalamalı ve geri göndermelidir. Amaç, topu rakibin geri gönderemeyip puan kaybedeceği biçimde, hızla ve havada ekseni çevresinde döndürerek ön duvardan sektirmektir. Oyun, topun ıskalanmasına ya da sınırların dışına çıkmasına kadar sürer. Top eğer ön duvarın çevresinde, kırmızı ile belirgin biçimde işaretlenmiş alana, alanın üzerini örten perdeye ya da kırmızı ile işaretlenmiş herhangi bir alana çarparsa ya da ceza çizgisinin dışına düşerse sınırların dışına çıkmış sayılır. Bir oyuncu, önünde başka bir oyuncu olduğu için atışını keserse bu durum müdahale olarak kabul edilir ve atış tekrarlanır.

Şekil 9. Jai Alai maçından bir görüntü

Xare

Basque pelota'nın bir çeşididir, bu sporda kullanılan raket tenis raketinin aksine gevşek tellere sahiptir. Kullanılan top çok serttir ve dışı parşömen kaplıdır.

Spor kapalı bir alanda yapılmakta ve sporcular önlerindeki bir duvar yardımıyla birbirleriyle oynamaktadır. Korunma amacıyla, bisiklet sporundaki gibi kask takılır

Şekil 10. Xare raket

Plaj Tenisi

Plaj tenisi yada uluslar arası bilinen İngilizce adıyla beach tennis, tenis gibi raketle oynanan sporlar ile plaj sporlarının birleştirilmesi ile bulunmuş bir spordur. İki oyuncu ile (tekler) veya ikili takımlar halinde (çiftler) raketler ile topun ağır diğer taraftaki rakip saha içine atılması amaçlı bir spordur.

Bu spor Uluslararası Tenis Federasyonu tarafından 2008'den itibaren tanınmış ve Dünya çapında Plaj Tenisi Turu düzenlenmeye başlamıştır.

Oyun sahası plaj voleybolu sahasına benzer şekilde 16 m. uzunluk ve 8 m. genişliktedir. Saha 1,70 m. yüksekliğe gerili bir ağ ile ikiye bölünmüştür. Sahanın 5 ile 8 metre genişlik arasında tekli için sahayı belirten çizgi çizilmektedir.

Şekil 11. Plaj Tenisi görüntüleri

Matkot

İsrail'de oynanan ve plaj tenisine benzeyen spor. İsrail'in millî sporu olarak kabul edilmektedir. Herhangi bir müsabakası düzenlenmeyen spor, iki veya daha fazla kişinin, ellerindeki raketlerle küçük bir topa vurmasıyla oynanır. Sporun ismi, İbranice'de raket anlamına gelen *matka* kelimesinden gelmektedir.

Raketler, tamamen tahtadan yapılmakla birlikte, bazılarının tutma yerleri plastikle kaplıdır. Raketlerin boyutunda belli bir standart olmadığı için, raketler herhangi bir boyutta olabilir. Oyunda kullanılan top ise, squash'ta kullanılan topa aynıdır.

Şekil 12. İsrail plajlarından matkot görüntüsü

Lacrosse

Lakros, her oyuncunun ufak ve sert plastikten yapılmış topu taşıyabilecekleri ve ucunda bir ağ olan sopalarla (crosse) oynadığı, amacı topu karşı takımın kalesine sokmak olan bir takım sporudur.

Oyun değişik kategorilerde farklı sayıda oyuncudan oluşan takımlarla oynanır. Erkekler açık sahada 10 oyuncu, kapalı sahada altı oyuncudan oluşan takımlarla oynarken, bayanlar 12 kişiden oluşan takımlarla mücadele ederler. Klasik olarak her gole 1 puan verilir. Ancak ABD profesyonel lakros ligi Major League Lacrosse'da 15 yarıdan uzaktan atılan gollere 2 sayı verilir. Normal şartlarda maçların normal süresinin berabere bitmesi sonucunda uzatma uygulanır.

Genellikle Kuzey Amerika'da popüler olan lakros, Kanada'nın ulusal sporu olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda ABD'de en hızlı gelişen spor dalıdır.

Modern lakrosta erkeklerde on oyuncudan oluşan iki takım çimen ve suni çim üzerinde mücadele eder. Bu on oyuncunun üçü hücum oyuncusu, üçü orta sahada, üçü de defansta görev alır. Bir oyuncu ise kalecidir.

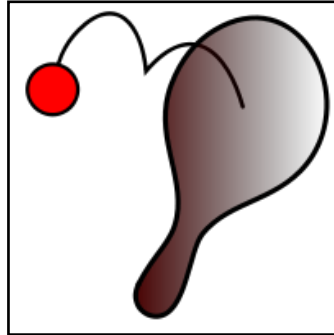
Erkeklerin spor kıyafetleri başlarını, omuzlarını, kollarını ve ellerini karşı takımın lakros sopalarından gelen darbelere karşı koruyucu bir şekildedir. Bunun aksine bayanların kıyafetinde sadece gözü koruyacak bir gözlük vardır. Bunun sebebi bayanların mücadelesinde sopalarla karşı takım oyuncusuna müdahaleye tolerans yoktur. Bayanlarda sadece kalecinin kıyafetinde kask gibi koruyucular vardır. Bayanların lakros maçlarında bir diğer fark orta sahada iki tane fazladan oyuncu bulunması ve takımın 12 oyuncudan kurulmasıdır.

Şekil 13. Profosyonel lakros maçından bir görüntü

Paddleball

Tek kişilik bir raket sporu olan paddle ball, topun bağlı olduğu küçük bir raketle oynanır. Paddleball oyunu için küçük bir topun lastik bir iple raketin tam olarak merkezine bağlı olduğu düz bir raket kullanılır. Oyuncu topa olabildiğince çok sayıda vurmaya çalışır. Paddle ball raketi masa tenisi raketinin şekil ve ölçü açısından aynıdır. Raket genellikle plastikten ya da tahtadan yapmakla birlikte farklı materyaller de kullanılmaktadır.

Şekil 14. Padelball raketi ve topu

Paddle Tennis

Tenisten uyarlanmış bir spor olan paddle tenis yüzyılı aşkın bir süredir oynanmaktadır. Tenisle kıyaslandığında, kort daha küçük boyutlardadır, çift şeritler yoktur ve file daha alçaktadır. Paddle tenis normal raketlerden farklı olarak kürek şeklinde raketlerle oynanır. Tekler ve çiftler için aynı kort kullanılır. Servis kullanıldığında mutlaka kol altı olmalıdır. Teniste olduğu gibi ikinci bir servis kullanılmaz sadece ilk servise izin verilir.

Şekil 15. Amerika'dan karışık çiftler paddle tenis maçından bir kare

Paddle tennisin köklerine bakıldığında 100 yıl önce Manhattan'da Frank Peer Beal tarafından geliştirildiğini görülmektedir. Çevredeki çocuklar için eğlenceli aktiviteler düzenlemek isteyen Beal 1915'te bu sporu Greenwich Village'te geliştirmeye başladı.

İlk turnuva 1922'de yapılmıştır ve bunun takibinde, 1923 yılında United States Paddle Tennis Association (USPTA) kurulmuştur. 1941 yılına gelindiğinde paddle tennis ABD'nin neredeyse 500 şehrinde oynanmaktaydı.

Frank Peer Beal paddle tenisi ilk keşfeden kişi olarak bilinse de, Murray Geller isimli sporcu oyunu daha modern bir hale getirmiş ve USPTA başkanı olarak oyunu yetişkinlere yönelik olarak geliştirmiştir.

Paddle tenis kortlarının yapımında tenis kortlarının malzemeleri kullanılabilir. Paddle tenis kortları aynı zamanda sert plaj kumunun üzerine yerleştirilebilir. Kortun genişliği 10 m, uzunluğu 20 m'dir. Filenin yüksekliği ise 0,95 m'dir. Ayrıca kort stilleri East ve West olmak üzere ikiye ayrılır.

Paddle tenis için kullanılan top standart tenis topunun aynısıdır. Paddle tennis raketi ise tahta, kauçuk ve titanyumdan yapılabilmektedir. Raket standart tenis raketlerinden farklı olarak raketin merkezinde delikler vardır, tel içermez.

Paddle tennisin puanlama yöntemleri tenis ile aynıdır.

Padel (Padel Tennis)

Padel adı ile bilinen padel tennis bir raket sporudur ve yaygın olarak İspanya'da ve Meksika ve Güney Amerika'da oynanmaktadır.

Padel tenis kortlarının yarısı büyüklüğünde kapalı kortlarda ve çiftlerde oynanır. Puanlama yöntemi tenis ile aynıdır. Genellikle daha az basınçlı standart tenis topları kullanılsa da kimi zaman standart tenis toplarının aynısı kullanılabilir. Tenis ile arasındaki temel farklılıklar; kortlarda duvarlar bulunur ve raketler telsizdir. Servis anında oyuna sokulan topun yükseltisi bel seviyesinde ya da altında olmalıdır.

Şekil 16. Padel raketi

Padel sporu 1969 yılında Enrique Corcuera tarafından Acapulco, Meksika'da keşfedilmiştir. Günümüzde özellikle Arjantin ve Meksika gibi Latin Amerika ülkelerinde ve aynı zamanda İspanya'da oldukça popülerdir. Padel sporu hızlıca Avrupa ülkelerine ve farklı kıtalara yayılmaktadır.

Şekil 17. Uluslararası bir padel maçından görüntü

Padel and Association of Professional Players of Padel (AJPP) ve Spanish Feminine Association of Padel (AFEP) organizatörlerinin anlaşmasının sonucunda Padel Pro Tour (PTT) 2005 yılında kurulmuştur.

Çok sayıda İngiliz ziyaretçilerin İspanya'nın güneyindeki Costa del Sol'u ziyaret etmesiyle padel sporunun popülerliği artmıştır. böylece 2011 yılında UK Padel Federation İngiltere'de kurulmuştur.

1993 yılında ABD'nin Chattanooga kentinde US Paddle Association kurulmuştur. American Paddle Association ise 1995 yılında kurulmuş ve ilk kortlarını Houston'da açmıştır. Halka açık ilk kortlar Miami de 2009 yılında açılmış bunun takibinde bir çok kente (Los Angeles gibi) kortlar açılmaya başlanmıştır.

Pickleball

Pickleball, badminton, tenis ve masa tenisinin unsurlarının birleştığı bir raket sporudur. Pickleball iki ya da dört oyuncunun delikli polimer bir topu tahtadan yapılmış kürek biçiminde raketler ile file üzerinden atmasıyla oynanan bir spordur. Bu spor badminton ve tenis gibi diğer raket sporları ile aynı özellikleri paylaşmaktadır.

Şekil 18. Pickleball oyununda kullanılan raketler ve top

Kortlarının ölçüleri ve düzenlenişi badminton kortları ile aynıdır. Kuralları ise birkaç değişik düzenleme haricinde tenis kuralları ile aynı özellikleri taşır. En önemli farklardan biri, servis oyuna yalnızca kol altı olarak sokulmaktadır.

Pickleball Kuzey Amerika'da en hızlı gelişen sporlardan biridir. 1960'lı yıllarda çocukların oynadığı bir spor iken günümüzde yetişkinler tarafından oynanan popüler bir spor haline gelmiştir.

Pickleball 1965 yılında politikacı Joel Pritchard öncülüğünde Bainbridge Island, Washington'da oynanmaya başlanmıştır.

Pickleball kortları badminton kortlarına benzer özellikler taşımaktadır. Kortların uzunluğu 44 m, genişliği ise 20 m'dir. Kortun çizgileri tenis kortlarındaki gibidir ancak kenardaki çift çizgiler bulunmaz.

Şekil 19. Florida (U.S.A.) Palm Beach'ten veteran pickleball maç görüntüsü

Paleta Fronton

Paleta fronton, Peru'nun başkenti Lima'da 1945 yılında ortaya çıkmış bir raket sporudur. Paleta, bu bölgenin dağlık arazi bölgelerinde oynanmaya başlanmıştır.

Tahta kürek biçimindeki raketler ve lastik top ile oynanmaktadır. Kortları, 5 m uzunluğunda 6 m genişliğinde beton duvarları kapsamaktadır. Kortlarda tenisteki gibi oyun alanını belirlemek için sınırlayıcı çizgiler vardır. Raketler Peru'da bulunan meşe ağacından yapılmaktadır.

Bu sporun düzenlenmesinden Federacion Peruana de Paleta Fronton (FDPPF) sorumludur. Resmi kurallar, Reglamento Oficial kitabında bulunmakta ve her oyuncuya ücretsiz olarak verilmektedir. Aynı zamanda FDPPF, ulusal olan iki turnuvayı düzenlemekle yükümlüdür. Bunlar; Bölgesel ve Campeon de Campeones (Şampiyonlar Şampiyonu) turnuvalarıdır.

Şekil 20. Lima'dan bir spor kulübünde çekilmiş bir maç resmi

Pelota Mixteca

Pelota mixteca filesiz oynanan, tenis benzeri bir takım sporudur. Oyuncular sağlam, özenle dekore edilmiş eldivenler giyer. Oyunun köklerinin yüzlerce yıl geriye uzandığı tahmin edilmektedir, kesin bir bilgi yoktur.

Günümüzde, Meksika'da Oaxa ve Guerrero eyaletlerinde ve göçmen toplulukların yaşadığı Los Angeles, Mexico City ve Fresno dolaylarında oynanmaktadır.

Beş kişilik takımların oyuncularının her biri 100m uzunluğunda ve 11 m genişliğinde dar ve uzun kortta pozisyonlarını alırlar. Puanlama sistemi tenis ile benzerdir.

Oyuncuların kullandığı büyük eldivenler 3 – 6 kg arasındadır. Geleneksel olarak toplar yünden yapılmaktadır ancak günümüzde top yapımında çeşitli malzemeler kullanılmaktadır.

Şekil 21. Pelota mixteca oyunundan bir kare. Oaxaca, Meksika

En yaygın olarak kauçuk ile rulo yapılmış bir top kullanılır. Bu top yaklaşık olarak 300 – 330 gr ağırlığındadır. Çapı 8-10 cm'dir. Diğer versiyonlarından ayırmak için bu topa oynanan oyunlara bazen "pelota mixteca de forro" denilmektedir.

Pelota mixteca'nın başka bir versiyonu olan "pelota mixteca de hule" daha ağır olan 900 gr, plastik top ile oynanır.

Los Angeles çevresinde oynanan başka bir versiyonunda ise 1 kg, plastik toplar kullanılır.

"Pelota mixteca del valle" olarak adlandırılan ve az bilinen versiyonu ise çok hafif (100 gr'dan daha hafif) sünger top ile oynanılır.

Qianball

Qianball tenis veya squash'a benzeyen bir raket sporudur. Oyun, tenis ve squash veya duvarsız oynanan squash karışımı olarak tanımlanabilir. İki ya da dört oyuncuyla oynanabilmekle birlikte, pratik olarak tek bir kişi tarafından herhangi bir düz sert yüzeyle, salonda veya dış alanda oynanabilir.

Oyun Çin kökenlidir ve Qianlongball olarak bilinmektedir. Sonrasında Danimarka'da oynanmış olup buradan dünyanın çeşitli ülkelerine yayılmıştır.

Şekil 22. Danimarkada bir Qianball maçı

Racquetball

iki ya da üç oyuncuyla salonda oynanan hızlı bir oyundur. Kendine ait birçok özelliğiyle Hentbol ile Squash karışımı bir spordur. Joe Sobek 1950'lerde oyundaki hızı ve kontrolü arttırmak için oyuna telli raketleri eklemiştir.

Oyuncular duvara karşı topa sırasıyla vururlar. Sayı yalnızca servis kullanan oyuncu tarafından ancak birace ile ya da ralliyi kazanarak elde edilir. Ralli, rakibin topu yere iki kere çarpması durumlarında kazanılır. Servis kullanan bir kez yere vurmali ve geri dönerek yan duvarlara değmeden yerdeki kısa çizginin önüne düşecek şekilde doğrudan ön duvara atmalıdır. Rallilerde topun ön duvara değip rakiplerin vuruşları arasında bir kere sıçraması koşuluyla, yan duvarlara ya da tavana çarpabilir.

Kortta arka duvarın üst kısmı hariç, tavan dahil tüm zeminler kullanılır. Yer zemini genellikle cilalı tahta parkeden ya da benzer malzemeden yapılır. Arka duvar, şeffaf pleksiglastan yapılır. Kort, sıcak ve kapalı bir alandır.

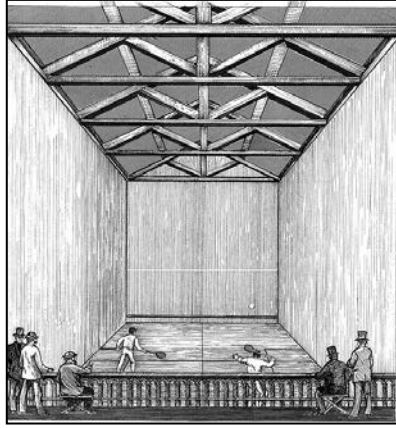

Şekil 23. Racquetball raketi ve topu

Racquets

ABD, Kanada ve Birleşik Krallık'ta salonda oynanan raket sporu. Squash ile benzerlik gösteren bu spor, eskiden "squash rackets" olarak bilinirdi.

Rackets, "squash"a göre, daha sert bir topa daha büyük bir kortta oynanır. Rackets, tekler ve çiftler hâlinde oynanabilir. Yalnızca servis kullanan oyuncu sayı kazanır. Oyuncular, iki kere sıçramadan önce topu karşılamalıdır; atışlar oyun çizgisi üzerinden ön duvara çarpmalıdır. Oyunun oynandığı kort ise kapalı olmakla beraber düz ve sert duvarlara sahiptir.

Şekil 24. Çok eski yıllarda resmedilmiş racquet oyunu

Racketlon

Triatlon ve dekatlon benzeri birden fazla raket sporu branşının yapıldığı bir raket sporudur. En popüler 4 raket branşının (tenis, squash, masa tenisi ve badminton) kombinasyonundan oluşur.

Oyun, Finlandiya ve İsveç kaynaklıdır. Şu anda dünyanın en hızlı büyüyen spor olarak tanımlanmaktadır. Son üç yılda resmi sporcu sayısı %300 artarak 48 ülkeden 2000 sporcu katılır hale gelmiştir.

İlk resmi dünya şampiyonluğu Kasım 2001'de, Grant Owens'ın önderliğinde düzenlendi. Dünya turu organizasyonunun sekizincisi 2008 yılında 12 ülkede düzenlendi.

Şekil 25. Racketlon dünya şampiyonasının sembolü

Real Tennis

Gerçek tenis modern tenisin öncüsü olan ve iki kişi ya da ikişer kişiden oluşan iki takım tarafından salonda oynanan bir raket sporu. "Kralların sporu" ya da olarak da bilinen spor; Fransa'da Jeu de paume, ABD'de "Court tennis ve Avustralya'da da "Royal

tennis adıyla bilinir. Oyunda amaç, ortadaki filenin üzerinden topun karşılayan tarafından geri gönderilemeyeceği şekilde atılmasıdır. Geçmiş yüzyıllar öncesine dayanan oyun, en fazla ünü 16. ve 17. yüzyıllarda yakalamıştır.

Bütün gerçek tenis kortları (*jeu à dedans*) birbirinden farklı olsa da, bazı özellikleri ortaktır. Oyun alanı dört duvarla çevrilidir. Duvarların üçünde teras denilen eğri çatıları vardır. Servis bölümü ile karşılama bölümü bulunur. Servis atışını kullanan oyuncunun solundaki duvarda, hem oyunun izlenmesi hem de oyunun takip edilmesi için pencereler bulunur. Servis kullanan oyuncunun arkasındaki duvarda hem izleyiciler hem de karşılayan oyuncunun servisi almak için, servis kullanan oyuncunun arkasına atış yaptığı dedans için benzer bir pencere vardır. Filenin karşılayan oyuncu tarafından tambour olarak bilinen bir destek ile ızgara bulunur.

Şekil 26. Gerçek tenis kortu

Speed-ball

Speed ball, 1961 yılında Mısır'da Mohammed Lotfy isimli antrenörün tenise yeni başlayan sporcuları çalıştırmak için icat ettiği bir raket sporudur. Günümüzde kuralları olan bir spor olup sadece Mısır'da değil birçok ülkede popüler hale gelmiştir.

1.70 m yüksekliğinde metalik direğe bağlı içi boş latex top direğin etrafında döndürülür. Sert, plastik bir raket kullanılır. Speed ball kortu 6x4 m'dir Tekli ve çiftli maçlar için kullanılan kortlar 8x6 m'dir.

Speed ball üç şekilde oynanabilir. Tek başına (super solo), iki oyunculu (single match) ve dört oyunculu (double match).

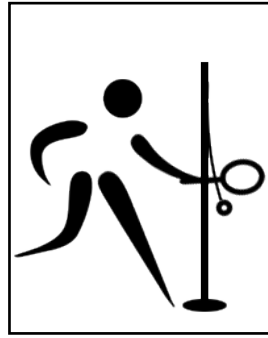
Tek başına (super solo) oyunlarda amaç bir dakika içerisinde topa maximum seviyede vurmaktır. Önce sağ el ile sonra bir dakika boyunca sol el ile sonra iki raket kullanılarak sadece forehand ile ve daha sonra tekrar iki raket kullanılarak sadece backhand ile oynanır. Bu hareketlerin tümünde yapılan vuruş sayısının toplamı ile oyunun

skoru belli olur. En iyi oyuncular genellikle bir dakika içerisinde 150 vuruş sayısına ulaşırlar.

Single match (iki oyunculu) ise solo oyununun aksine sadece bir raket ile oynanır. Tek bir maçta iki oyuncu her zaman vardır ve her birinin kendi alanı bulunur. Bu iki alan birbirinden şeritler ile ayrılır. Oyunculardan her biri sırayla topa vurur ve vurduklarında topun rotasyonunu ters yöne çevirir. 10 puanı toplayan ilk sporcu bir oyun kazanmış olur. İki oyun kazanan sporcu maçı kazanmış olur.

Double match (dört oyunculu) ise iki kişilik iki takım ile oynanır. Single match ile aynı kurallara sahiptir.

1984 yılında International Federation of Speed Ball (FISB) birkaç ülkenin katılımıyla oluşturulmuştur. (Mısır, Fransa, Japonya, Kuveyt, Avusturya, Slovakya, Danimarka, Sudan, Lübnan, Nijerya, Afganistan ve Birleşik Arap Emirlikleri)

Şekil 27. Uluslararası Speed-ball Federasyonu logosu

Speedminton

Speed badminton oyununun bilinen adıdır. Badminton oyununun filesiz olarak oynanan hali olarak tanımlanabilir.

Günümüzde, Speed Badminton tüm dünya çapında oynanan bir spor haline gelmiştir. Genel olarak arada ağ olmaması ve tanımlı bir saha ölçüsü olmadığı için tenis kortları, sokaklar, plajlar ve herhangi bir sahada oynanabilir. Ancak Federasyona bağlı resmi ölçüler 5.50 m.'den oluşan iki kareden oluşur. Bu iki kare arasında 12.8 m. olacak şekilde sabitlenmiştir. Halen artan kulüp sayısı ile birlikte çeşitli ülkelerde artan bir şekilde oynanmaktadır ve bazı ülkelerde bu sporun Federasyonları kurulmaya başlamıştır. Örneğin Alman Speed Badminton Birliği (DSBV) ve İsviçre Speed Badminton Birliği (SSB) faaliyet göstermektedir. 25 Ağustos 2011 tarihinde Uluslararası Speed Badminton Organizasyonu (ISBO), Berlin'de kurulmuştur.

Şekil 28. Speedminton malzemeleri

Squash

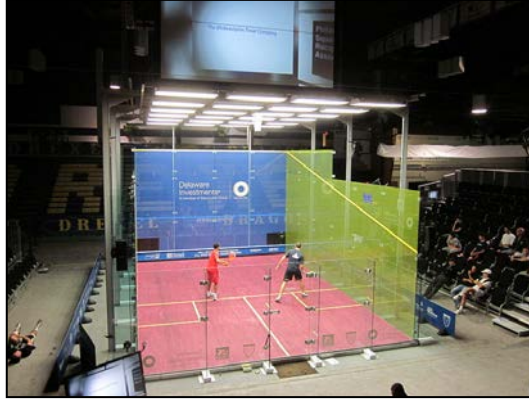
Kökeni 1500'lü yılların Fransa'sına dayanan bu spor, insanların eğlence amacıyla duvara top çarptırmasıyla başladı. Oyun asıl popülerliğini 1886 yılında İngiltere'de Harrow School öğrencilerinin kendi sahalarının boşalmalarını beklerken, oyalanmak amacıyla duvara top atmalarıyla kazanmış ve oyun bundan sonraki süreçte geliştirilmiştir. Oyunun ilk kortları bu okulda yapıldı ve topun doğal malzemesi kauçuk oldu.

Şekil 29. Eski (soldaki) ve yeni squash raketleri

Türkiyede squash sporu, "Gelişmekte Olan Spor Branşları Federasyonu"na bağlı olarak faaliyet göstermektedir. İlk hakemler Ataşehir' de yapılan kursla 18 hakem mezun olmuştur.

Oynandığı saha bir tarafı açık, üstü kapalı bir küpü andırır. Bu saha normal bir tenis sahasından daha küçük boyutlara sahip olup, zemini parke ve duvarları özel alçı veya tahtadandır.

Şekil 30. Dünya şampiyonasından bir görüntü

Giysi ve raket bakımından tenise benzer ancak; Squash'in topu tenis topundan daha küçük boyutlara sahiptir ve kauçuktan yapılmıştır. Çapı 4 cm, ağırlığı ise 24 gramdır ve topun içerisinde bir damla sıvı bulunur.

Squash'ta setler 11 puan üzerinden oynanır. 10-10 beraberlikte fark 2 sayı olana kadar set devam eder. Her hata sayıdır. Puanı kazanan oyuncu, servis atmaya da hak kazanır. Setler 3 (2 seti alan galip) ya da 5 (3 seti alan galip) set olarak oynanır. Set aralarında 90 saniyelik dinlenme zamanı vardır.

Hardball squash

Hardball squash; kapalı alanlarda oynanan, 19.yüzyılın sonlarında ve 20.yüzyılın başlarında ilk olarak Kuzey Amerika'da geliştirilmiş, squash sporunun farklı bir biçimidir.

Hardball squash bazen squash'ın "Amerikan versiyonu" olarak adlandırılır. Oyunun İngiliz versiyonu (günümüzde "uluslararası" ya da "softball" olarak adlandırılır) ile karşılaştırıldığında; hardball sert, lastik bir top ile oynanır.

Kayıtlara göre 1880'lerin başında Kanada'da oynanmaya başlanmıştır. Britanya'da kullanılan yumuşak squash topların Kanada'nın son derece soğuk iklim şartlarına uygun olmadığı anlaşılmıştır. Bunun üzerine daha sert, lastik toplar geliştirilmiştir.

Oyunun popülerliği; Kanada'nın, ABD'nin ve Meksika'nın çevrelerinde yayılmıştır. 1924 yılında kortların özellikleri değiştirilmiştir. Buna göre Hardball oynanan kortlarının genişliği standart olarak 5m olmuştur.

Hardball squash 1980'li yıllarda büyük ölçüde Kuzey Amerika versiyonu ile oynanan bir oyundu. 1990'ların ortalarına gelindiğinde, Kuzey Amerika'daki çok sayıda sporcu "uluslar arası" versiyona geçiş yapmıştır. 1996 yılında ABD'de squash top satışlarının %80'i "uluslar arası" kurallara uygun olan formattaki toplar olmuştur.

Günümüzde tekli oyunlarda hardball squash pek popüler değildir.

Sticke

Sticke, 19. yüzyıl sonlarında gerçek tenis ve racquetsin birleşimiyle ortaya çıkmış bir raket sporudur. Kapalı kortlarda, tenis raketlerine benzer raketler ile düşük basınçlı toplar ile oynanır. Kortlar, gerçek tenis kortlarından biraz daha küçüktürler.

Oyuncular filenin iki tarafında yer alarak karşı karşıya gelirler.

1875 yılında İngilizler tarafından inşa edilen minimum 39 kort bulunmaktadır. 1892 yılında Rab Desborough tarafından inşa edilen Taplow kortunun ölçüleri standart olarak kabul edilmiştir. 20. yüzyılın başlarında, sticke birçok ülkede popüler olmaya başladı, o dönemde hem kadınların hem de erkeklerin birlikte oynayabildiği birkaç spordan biriydi.

2005 yılında oynanabilir üç tane kort kalmıştır:

- Wiltshire, İngiltere'de Hartham Park, 1904 yılında yapılmıştır.
- Devon, İngiltere'de Knightshayes Court, 1907 yılında yapılmıştır.
- Hindistan'da bulunan Viceregal Lodge complex.

İngiliz kortlarının hala aktif oyuncu grupları bulunmaktadır. Ancak Hindistan'da bulunan kortta badminton oynanmaktadır.

Masa Tenisi

Bu sporun salon tenisi adıyla bilinen en eski şekli 1880'li yıllarda Hindistan ve Güney Afrika'daki İngiliz ordusu tarafından oynanırdı. Puro kutularının kapaklarını raket, yuvarlatılmış şarap şişesi mantarlarını da top olarak kullanırlardı. File olarak da kitapları kullanıyorlardı.

1890'lı yıllarda İngiltere'de bu oyunun diğer versiyonları geliştirildi. Bunlar "whiff whaff" ve "gossima" gibi değişik isimlere sahiptiler ve Parker Brothers firması masaya kurulabilen portatif net, dışı file kaplı küçük bir top ve minyatür raketlerden oluşan salon tenisi kitleri satmaya başladı.

1900 yılında Amerika'yı ziyaret eden İngiliz James Gibb, dönerken yanında bazı içi boş selüoit toplardan getirdi ve arkadaşlarıyla salon tenisini bu topları kullanarak oynamaya başladı. Gibb, topun rakete ve masaya çarptığı zaman çıkardığı sesi temsil eden "ping pong" ismini kullanmaya başladı.

Fakat 1901 yılında İngiliz spor ekipmanları üreticisi olan John Jacques "Ping Pong" ismini kendi adına tescil ettirdi ve bu ismin Amerika haklarını Parker Brothers firmasına sattı. Onlar da yeni kitlerini bu isimle çıkardılar.

Şekil 31. 1901 Yılında üretilen ve satılan masa tenis raketleri

Bir başka İngiliz, E. C. Goode, 1902 yılında tahta raketinin yüzeyini pürüzlü lastikle kaplayarak topa falso vermeyi başardı. Aynı yıl İngiltere'de Ping Pong Federasyonu kuruldu fakat isim hakkının Parker Brothers firmasında olmasından ve dolayısıyla ekipmanların çok pahalıya çıkmasından dolayı 3 yıl sonra kapandı.

Üreticilerin genel bir isim olan masa tenisi adı altında sattıkları ekipmanlarla bu spor İngiltere ve Avrupa'da sessizce yaygınlaştı. 1921 yılında İngiltere'de yeni bir masa tenisi federasyonu kuruldu. Peşinden de 1926 yılında İngiltere, İsveç, Macaristan, Hindistan, Danimarka, Almanya, Çekoslovakya, Avusturya ve Galler'in Berlin'de yaptıkları toplantıda Uluslararası Masa Tenisi Federasyonu kuruldu.

İlk dünya şampiyonası 1926 yılında Londra'da yapıldı. Bu yıldan 2. dünya savaşına kadar tüm şampiyonalar Macaristan'ın egemenliği altında geçti. Bu zamanların en iyi oyuncularını bayanlarda yedi dünya şampiyonası kazanan Macar Maria Mednyanszky ve beş defa dünya şampiyonu olan yine Macar Viktor Barna'ydı. Çekoslovakya ve Romanyalı sporcular da bazı şampiyonaları kazandılar.

Türkiye'de masa tenisinin ilk olarak 1920'lerden sonra Robert Kolej'de oynanmaya başladığı bilinmektedir. Daha sonra bu spor başta İstanbul olmak üzere tüm yurttaki yayılmaya başlamıştır. Hatta İstanbul'da Altınordu Spor Kulübü'nde ilk turnuva düzenlenmiştir. 1930 yılında ilk İstanbul Şampiyonası düzenlenmiş ve Fenerbahçe Spor Kulübü'nden aynı zamanda yüzücü ve boksör olan Raşit Bey İstanbulsporlu rakibi Semih Duransoy'u yenerek sarı-lacivertli kulübü bu dalda ilk şampiyon unvanını kazandırmıştır.

1950-61 yılları arasında özellikle İstanbul, İzmir ve Ankarada masa tenisi faaliyetleri olanca hızıyla devam etmiş ve ilki 1957 ikincisi 1960 yıllarında olmak üzere bu üç bölge sporcularının katılımıyla, o zamanlar bağlı olduğu tenis federasyonu tarafından organize edilen, iki Türkiye şampiyonası yapılmıştır. Birincisinde Beyoğluspor kulübünden Anastas Nikolau tek erkeklerde birinciliği elde etmiştir. 1966 yılında masa tenisi federasyonunun kurulması ile Masa Tenisi daha organize hale gelmiştir.

1948-70 yılları arasında Fenerbahçe ve Beyoğluspor'un üstünlüğünde geçen yıllar, 1970'lerde Çinli masa tenisi ustaları getiren Eczacıbaşı da rekabete dahil olmuştur. 1983 yılında Türkiye Ligi müsabakalarının başlamasıyla bu daldaki rekabet daha renkli bir hal almıştır.

İlk Federasyon Başkanı gazeteci Ali Abalı olmuştur. Geçmişten bugüne kadar gelen Vasil Aleksandridis (1976' da Türkiye' ye Akdeniz Oyunları Şampiyonluğunu getirdi), Fanis Aleksandridis, Oktay Çimen, Davit Kumru, Kadriye Poyrazoğlu, Gürhan Yıldız, Gençay Menge, Peng Fei Jiang gibi sporcular Türk masa tenisini uluslararası müsabakalarda temsil etmiş, Türkiye'de masa tenisinin belli bir noktaya ulaştığını kanıtlamışlardır.

2008 Pekin Olimpiyatları'nda Türkiye'yi masa tenisinde aynı zamanda Fenerbahçe Spor Kulübü'nde spor yapan Melek Hu bu sporda Türkiye'ye Olimpiyatlarda elde ettiği ilk galibiyeti kazandırmıştır.

Tenis

Tenis, raket ve topa iki kişi arasında ya da ikişer kişilik iki takım arasında oynanan olimpiik bir spor. Oyuncular raketleri ile dışı keçe kaplı, içi boş lastik bir topu ağ (net) üzerinden rakibinin sahasına (korta) atmaya çalışırlar. Kurallar dahilinde en çok puanı alan oyuncu kazanır.

Tenis sözcüğünün kökeni Anglo-Fransızca tenetz (bekle ve yakala) sözcüğüne dayanır. Bu sözcük de aynı anlamdaki Eski Fransızca "tenez" sözcüğünden gelir. 14. yüzyılda Fransız şövalyelerin bir topa avuç içi ile vurmak suretiyle oynadığı ve "avuç içi oyunu" olarak bilinen bir oyunda oyuncular birbirlerine "tenetz" diye bağırdılar. Bu nedenle izleyiciler zamanla oyunu bu nida ile özdeşleştirdiler.

Şekil 32. 1800'lü yıllarda resmedilmiş tenis görüntüsü

Kökleri Ortaçağ Fransa'sında elle oynanan bir oyuna dayanan ancak bugünküne oldukça yakın şekilde 1800'lü yıllar İngiltere'sinde oynanmaya başlayan oyun, öncelikle

İngilizce konuşulan ülkelerde yayılmıştır. Tenis bugün bir olimpiyat sporu olup, her seviyeden, her yaştan ve her ülkeden oyuncusu bulunmaktadır.

Tenis dikdörtgen düz bir kortta genellikle beton (sert), kil (toprak), çim veya ahşap bir yüzeyde oynanır. Profesyonel teniste kortlar belirli ölçülere göre yapılmak zorundadır.

Şekil 33. Modern dönemde resmedilmiş tenis görüntüsü

Teniste 4 puan alan tenisçi bir oyunu, 6 oyunu kazanan tenisçi bir seti, 3 setin ikisini veya 5 setin üçünü kazanan oyuncu da maçı kazanmış olur.

Bir taraf servis atarak oyunu başlatır. Kazanılan her sayıda oyuncunun puanı 15, 30, 40 ve oyun şeklinde artar. Sayı, topun rakibin sahasında kalması, rakibin topu hatalı atması, rakibin iki kere üst üste hatalı servis kullanması (çifte hata) gibi durumlarda kazanılır. Üç sayı alıp 40 puana erişen oyuncu, bir sayı daha kazanırsa, o set içinde 1 oyun kazanmış olur. Toplamda 6 oyun kazanan oyuncu, bir set kazanmış olur. Erkeklerin maçları genellikle 5 set ve kadın maçları 3 set üzerinden oynanır. Setlerin çoğunu kazanan oyuncu, galip gelir.

Eğer oyun sırasında 40-40'lık bir eşitlik meydana gelirse oyun uzar bir sonraki sayıyı kazanan oyuncu sadece avantaj kazanır. Böyle bir durumda aynı oyuncu bir sayı daha kazanırsa oyunu alır. Sayıyı rakibi kazanırsa eşitlik durumu yeniden oluşur. Bir oyuncu iki sayı üst üste (avantaj + sayı) kazanıncaya kadar mücadele bu şekilde devam eder.

Tenis polo

Tenis polo, on oyuncudan oluşan (9 saha oyuncusu, 1 kaleci) iki takımın çim sahada oynadığı, tenis topunu gol atmak için kullandığı bir spordur. Tenis polo, hentbol sporuna benzer özellikler taşır. Takımların kalecileri raket kullanmaktadırlar. Tenis polo aynı zamanda oyuncular tarafından "toccer" diye tabir edilmektedir.

Tenis polo kalecileri, teniste kullanılan raketlere benzer raketler kullanırlar. Sadece kalecilerin raket kullanmasına izin verilir.

Tenis polo, 80 ile 100 m uzunluğunda ve 50 – 65 m genişliğinde bir çim sahada oynanır. Maçın süresi değişkendir. Ancak bazı maçlar 20 dakikadan oluşan iki devreden

oluşur. Oyun sırasında topa vurulabilir ya da fırlatılabilir. Top bir oyuncunun kontrolünde ise pas vermeden önce top ile birlikte üç adım atmalı ya da kaleye atış denemesi yapmalıdır.

Oyuncuların pozisyonları gelişmektedir ancak bir takım genel olarak kaleci (1), savunma oyuncuları (2), orta saha oyuncuları (4) ve forvet oyuncularından(3) oluşur. Her gol bir puan değerindedir.

2004 yılında, tenis antrenörü Rob Bronson tarafından geliştirilmiştir. İtalya, Fransa, ABD, Meksika ve Kanada'nın da içinde olduğu 18 ülkede oynanmaktadır.

2. 1. 2. Serbest Zaman ve Rekreasyonla İlgili Kavramlar

2. 1. 2. 1. Serbest Zaman

Sanayinin ve teknolojinin hızla gelişmesi sonucunda insanların hayat standartları yükselerek, insan hayatındaki birçok ana kavramı da beraberinde değiştirmiştir. Zaman, bu değişimlerden etkilenen kavramlardan biri olup, insanoğlunun yaşantısında iş zamanı, yemek zamanı, dinlenme zamanı, serbest zaman vb gibi belirli evrelere ayrılmıştır.

Bu evrelerin vazgeçilmezlerinden biri olan serbest zaman, insanların yaşamları boyunca yürüttükleri fiziksel ve ruhsal pek çok faaliyetin koordineli bir biçimde yürütülebilmesi için, son derece önemli bir yeri ve değeri olan bir kavramdır (Günaydın, 2011).

2. 1. 2. 1. 1. Serbest Zamanın Tanımı

Serbest zaman teriminin İngilizcedeki karşılığı "leisure"dır. Leisure kelimesi ise, Fransızcada "serbest olmak" veya "fırsat tanımak" manalarına gelen "loisir", "salahiyet vermek anlamında "licence", "izin" manasına gelen "liberty" kelimeleriyle birlikte Latince "izin verilmiş olmak" veya "serbest olmak" anlamlarını üstlenen "licere" kelimesinden türetilmiştir. Mecburiyetin olmaması ve serbest seçimi ifade eden bu kelimelerin tamamı birbirleriyle alakalıdır (Torkildsen, (1990); Hacıoğlu vd.'den (2009)).

Ünlü Fransız sosyolog Joffre Dumazedier, 1960 yılında Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi'ndeki makalesinde serbest zamanı, kişinin yaratıcı kapasitesini özgürce geliştirme, bilgi sosyal katılımını genişletme ya da bireyin rahatlama, vakit geçirme gibi faaliyetlere yöneldiği iş, aile ve toplumun zorunluluklarından uzak aktiviteler olarak tanımlamıştır. Diğer bir makalesinde ise, kişinin mesleki, aile ve toplumsal görevlerini yerine getirdikten sonraki toplum hayatında gönüllü katılımları artırmak, önyargısızca becerilerini geliştirme veya bilgilerini artırmak için kendi özgürlüğünün tadını çıkarmaktan haz aldığı birtakım

uğraşları gerçekleştirdiği zaman dilimini serbest zaman olarak ifade etmiştir. 1974 Yılındaki makalesinde Dumazedier serbest zamanın kısmen ticari, çıkarıcı, ideolojik konu veya amaçların egemenliği altına girme durumunda, tamamen serbest zaman olarak nitelendirilemeyeceğini belirtmiştir.

Abadan (1961), uyumak, yemek yemek, vücut temizliği yapmak, okula gidip gelmek, ders veya başka bir işte çalışmak dışında kalan vakit veya kişinin üretime yönelmiş faaliyetleri sırasında onu takiben girişmekte olduğu üretim dışında harcayabileceği süreyi serbest zaman olarak tanımlarken, Mayer zorlanma duygusunun en az olduğu, kişinin kendi yargı ve seçimine göre kullandığı isteğe bağlı zamanı serbest zaman olarak tanımlamaktadır (Karaküçük'ten, 1997).

Tezcan (1994)'e göre serbest zaman, insanın hem kendisi hemde başkaları için bütün zorunluluk ya da bağlantılarından kurtulduğu ve kendi isteğiyle seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı bir zamandır. Kısacası serbest zamanın, insanın, kesin olarak bağımsız ve özgür olduğu, iş yaşantısının dışındaki bir zamandır (Süzer, 1997).

Tümer (1997) ise, bireylerin içinde oldukları sosyal yapıda hayatlarını idame ettirebilme ve daha yüksek bir statüye ulaşabilmek için zorunlu olarak harcadıkları çaba ve eylemler dışında, kendi arzularına göre değerlendirmek istedikleri süreyi serbest zaman olarak tanımlamaktadır (Uzun ve Altunkasa, 1991).

Manuel ve Lawson'a göre serbest zaman, varolmanın, yapmak zorunda olduklarımızın, biyolojik gereksinimlerimizin, gelir elde etmek için mücadelemizin ötesinde bir zaman olarak vurgulanmakta ve kendi yargı ve seçimize göre kullanabileceğimiz, sağduyu içeren bir zaman dilimi olarak ifade edilmektedir (Ekici vd., 2006).

Dünya Serbest Zaman ve Rekreasyon Birliğinin tanımına göre ise serbest zaman, seçme şansı, yaratıcılık ve hoşnutluk veren, memnuniyet içeren ve kişisel doyumunu artıran eğlencelere öncülük eden yararları ile insan hayatının özel bir alanıdır. Bu alandaki uygulamalar genelde fiziksel olmakla beraber, bunlara ek olarak entelektüel, sosyal, estetik ve ruhsal öğelerin çok yönlü formlarını da kapsamaktadır (Ağılönü, 2007).

Zorlu'ya göre serbest zaman, insanın zorunluluklara bağlı olmadan, amaç şart koşulmadan, eğilim ve arzuları yönünde, örf, adet ve geleneklere uygun tarzda, yalnız veya başkalarıyla birlikte meşguliyeti ve dinlenmesi için hak ettiği zamandır (Karaküçük, 1997).

Yapılan tüm tanımlamalar ışığında serbest zamanı, dar anlamda, iş ve günlük hayatı sürdürebilme sorumluluklarında veya emirli görevlerden bağımsız olarak kullanılan zaman olarak ifade edebiliriz. Geniş anlamda serbest zaman ise, birçok kültürel ve kamu hizmeti kapsamı içindeki hobiler ve meşguliyetler dizisine katılımıyla, benlik geliştirme için serbestçe kullanılan zaman olarak tanımlanabilir (Hacıoğlu vd., 2009)

2. 1. 2. 1. 2. Serbest Zamanın Gelişim Süreci

Sanayi devriminden sonra yeni keşiflerin ortaya çıkması ve fabrikaların kurularak hızlı üretime geçilmesiyle çalışmaya büyük önem verilmiş ve insanların daha verimli çalışarak, kişisel ve toplumsal kalkınmayı sağlayabilecekleri ve refaha ulaşabilecekleri düşünülerek haftada 70 saat çalışma uygun görülmüştür. Çalışan insan için bu dönemde serbest zaman, sadece yorulan insanın fiziksel gücünü tamir etmek ve dinlenmek amacıyla kullanılırdı. Bu zamanın, bu amaçlar dışında kalan eğlenmek ve kişiyi özgür kılma fonksiyonları gibi ferdi ve toplumsal değerlerin gelişmesi için kullanılması savurganlık ve tembellik olarak görülürdü (Sağcan, (1986); Karaküçük'den, 1997).

Sosyal gelişimin hızlandığı 2. Dünya Savaşı sonrasında ise insan yaşamı daha çok yerleşik bir hal almış ve serbest zamanın daha etkin kullanılması önem kazanmıştır (Broadhurst, (2001); Karaküçük ve Gürbüz'den 2007).

19. yüzyılda başlayan sanayi devrimi rekreasyon tarihi içerisinde önemli bir yere sahiptir. İnsanlar yoğunlaşan iş hayatı, nüfus artışı ve büyük şehirlerden sıkılarak kendilerini rahatlatabilecekleri rekreasyon alanlarının arayışı içerisine girmişlerdir (Torkildsen, 1999). Bu arayışlar günümüz rekreasyon anlayışının temellerini oluşturmuştur.

Serbest zaman kullanım modelleri endüstrileşme ile birlikte Batı Avrupa ve Amerika'da 19yy da başladı. Bu dönemde serbest zaman önemi gittikçe anlaşılmaya başlandı.

İnanç ve sosyal sınıf rekreasyon aktivitelerine katılımı kısıtlayan veya destekleyen önemli öğeler olmuşlardır. Karanlık dönem ve Ortaçağ'da Katolik kilisesi çalışmaya ve ibadete verdiği önemden dolayı Pagan döneminden gelen oyun alışkanlıklarını yasaklama yöntemlerini aradı. Bu dönemde yeni Protestan akımlarının da baskıları olmasına rağmen reformasyon döneminin etkileriyle spor, oyun, müzik, dans tiyatro ve kumar aktiviteleri ısrarla devam etti.

İngiltere, Fransa ve diğer Avrupa toplumlarında oyun sınıf farklılıklarını gösteren bir öge oldu. Amerika da ilk koloni döneminde, tutucu İngilizler rekreasyonel faaliyetleri yasakları konusunda çok katıydılar. Ancak bu kısıtlama döneminden sonra İngiltere soylularının güneye yerleşmesiyle oyun ve diğer çeşitli sosyal uğraşlar artmaya başladı, İngiliz soyluları köleleri ve hizmetçileri kendilerine eğlenme zamanı ayırabilmek için kullandılar.

19.YY da çalışma saatleri azalmaya başladı. 2 günlük hafta sonu tatili 1930 da ilk önce Fransa da başladı 1960 da İngiltere de tamamen uygulamaya başladı.

19.yy ortalarında Amerika'da 4 farklı alanda park ve rekreasyon hareketi başladı.

- 1.şehir park alanları oluştu, örneğin Central Park ve daha sonra bölge, eyalet ve ulusal parklar oluştu
- 2.yetişkin eğitimi ve kültürel gelişime artan ilgi
- 3.çocuk oyun alanları ilk hayırseverlik girişimleri ve bunu belediye ve devlet okullarında oyun alanları takip etti
- 4.sivil toplum örgütleri ve gençlik hizmetleri organizasyonları gelişti.

Serbest zamanla ilgili ilk araştırmalar, ABD'de 1950'li yıllarda sosyo-ekonomik yapı ve etkinliklere katılım arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yapılmıştır. 1960'lı yıllarda azınlıkların ülke politikasında yer edinmesiyle araştırmalar ırk ve milliyet kavramları üzerinde yoğunlaşmış, 1970'lerde yaşlı nüfusun artması nedeniyle yaşam biçimi ve katılımı ilgili çalışmalar yapılmıştır. (Torkildsen, 1999)

2. 1. 2. 2. Rekreasyon

2. 1. 2. 2. 1. Rekreasyonun Gelişim Süreci

İnsanoğlu ilk çağlardan günümüze kadar, dinlenme ve eğlenmeye yönelik ferdi yada topluca yapılan farklı rekreasyonel faaliyetler, insanlığın gelişimine paralel olarak kimi zaman az, kimi zaman yoğun bir şekilde varlığını sürdürmüş ve giderek büyük bir çeşitlilik kazanmıştır (Pehlivanoğlu, 1987).

İnsanoğlu eski medeniyetlerde dinsel yaşantının da etkisiyle, yorgunluk ve sıkıntılardan uzaklaşmanın yolunun manevi alemde ve ebedi huzurla mümkün olacağı inancındaydı. Tapınaklar ve inzivaya çekilme bu dönemlerde çokça göze çarpmaktadır. Zaman ilerledikçe insanlar bu ihtiyaçlarını, yaşlılıkta dinlenme, mevsimlik tatil yapma, hafta sonu tatil yapma ve günün boş vakitlerinde rekreasyona yönelme biçiminde geliştirmiştir.

Rekreasyonun günümüze kadar olan sürecinde farklı dönemlerde, farklı ekonomik ve toplumsal sınıf ayrılıklarının olması, dinsel yaşantının insan hayatını etkilemesi sonucu rekreasyonel faaliyetler her zaman diliminde, her toplumda, farklı düşünce ve uygulamalar şeklinde ortaya çıkmıştır.

Tarihteki medeniyetlerde ilk rekreasyon örneklerine Antik Mısır döneminde sınırlı bir zümrede rastlanmaktadır. Antik Mısır'da devlet idarecileri tanrı, orta sınıf hizmetkar konumundaydı. Orta sınıf zorunlu ve sürekli çalışarak hizmet etmek durumundaydı. Bu sebeple orta sınıf rekreasyona zaman bulamamıştır. Yalnızca imtiyazlı küçük bir zümre, aile grupları halinde spor, avcılık, savaş oyunları vb gibi rekreasyon etkinlikleri yapmışlardır (Hazar, 2009).

M.Ö. 2000'li dönemlerde varlığına sürdürmüş olan Hititlerde rekreatif faaliyetler daha çok dini törenler, savaş oyunları ve yemeli içmeli şölenler biçiminde görülmekteydi.

Antik Yunan döneminde yalnızca Yunanlılar değil, Ege Denizinin iki yakasındaki coğrafyada mevcut bütün uygarlıklarda spor gösterileri, toplu gezintiler, tiyatro ve konserler, felsefe tartışmaları, bilim ve güzel sanatlarla ilgili çalışmalar o döneme ait rekreasyonel faaliyetlere örnek olarak gösterilebilir (Aran, 1970).

Romalılar döneminde rekreasyon ise, zenginlerin malikanelerinde düzenlenen eğlenceler, geniş banyo havuzları etrafındaki şölenler, kolezyumlardaki gladyatör dövüşleri ve heyecan verici gösterilerin izlenmesi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu dönemdeki faaliyetlerin düzenlenmesi ve izlenmesi o dönem için büyük önem taşımaktaydı (Pehlivanoğlu, 1987).

Rönesans, yeni kıtalar ve deniz yollarının keşfi, yeni buluşların icadıyla insan hayatına gelen canlılık, ilk olarak toplum yapısındaki sınıf yapısını sonrasında da kentlerin yapısal konumlarını hızla değiştirerek insan hayatına daha felsefi ve sanatsal bir bakış kazandırmıştır. Bu dönemdeki rekreasyon faaliyetleri, değişik sanatsal sunumlar, şiir ve edebiyat gösterileri, fikir ve felsefe tartışmaları ile beraber, piknik, açık hava gezileri ve yoğun izleyici kitlesi bulunan gösteriler olarak kabul edilebilir (Köhnen, 1965).

19. Yy başlarında sanayi devriminin beraberinde gelen nüfus artışı, kentleşmedeki artış, yoğun iş temposu, monoton yaşam koşulları gibi etkenler toplumları stres ortamından uzaklaşma eğilimine yönlendirmiştir. İlerleyen dönemlerde insanların gelir düzeylerindeki artış, hayat standartlarının yükselmesi sonucundaki toplumsal değerlerdeki değişimler insanları serbest zamanları değerlendirmeye yönelik yeni bir sürece sevk etmiştir (Demirel, 1997)

Serbest zamanların rekreasyonel yönden değerlendirilmesi bugün pek çok ülkede devlet politikası haline gelmiştir. Bu şekilde ülkeler üretim potansiyellerini artırmayı hedeflemektedir. Günümüzde bu amaçla devletler insanlarından daha fazla verim almak için rekreasyona yönelik yatırımlar yapmaya devam etmektedirler.

2. 1. 2. 2. 2. Rekreasyonun Tanımı

İnsanlar günlük yoğun çalışma temposu, alışlagelmiş hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren ya da olumsuz etkilenen beden ve ruh sağlıklarını tekrar elde etmeyi istemektedir. Bunun yanında zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan, bağımsız ve kendisine ait serbest zamanda isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup için yaptığı etkinliklere rekreasyon denir (Hacıoğlu, 2009).

Türkçe karşılığı yaygın bir şekilde boş zamanları değerlendirme olarak kullanılan rekreasyon, yenileme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma anlamına gelen Latince “re” ve “creare” kelimelerinin birleşmesinden meydana gelmiştir. Dilimize İngilizce “recreation” kelimesinden geçen rekreasyon ise canlandırma, yeniden yaratılma, eğlence, dinlenme anlamına gelmektedir. Rekreasyonun “yeniden yaratma” anlamındaki klasik yaklaşımına göre, kişiyi zorunlu iş ve etkinliklerden sonra yenileyen, dinlendiren ve gönüllü olarak yapılan faaliyetler rekreasyon olarak tanımlanmaktadır (Karaküçük, 1997).

Benzer bir tanımlama ile rekreasyon, günlük yaşamın sıkıcı, disiplinli ve monoton geçen çalışmalarından sonra, insanların sevdiği ve hoşlandığı bir işle uğraşması, yıpranan bedeninin yenilenmesi ve enerji kazanması ile yeni ve verimli bir çalışma safhası için yapılan hazırlıklar bütünü olarak tanımlanabilir (Aran, (1970); Pehlivanoğlu'ndan 1987).

Gray ve Pellegrino (1973), serbest zamanın değerlendirilmesinin bir memnuniyet ve rahatlık duygusuyla birlikte olan bir his olduğunu, rekreasyonun ise üstünlük, başarı, canlılık, kabiliyet, kişisel değer ve memnuniyet gibi hislerle ilgili olduğunu belirtmiştir. Rekreasyon, pozitif bir öz imajı destekler, aynı zamanda estetik yaşam, insan amaçlarının başarısı için karşılığında pozitif bir etki bırakan cevap niteliğindedir.

Tümer (1975), ticari bir getiri amacıyla yapılamayan, bireye bedensel, ruhsal ve yaratıcı kaynak olan, bireyin zorunlu olarak değil bir iç dürtü ile katıldığı, bireyde hoş ve doyurucu duygular bırakan etkinlikleri rekreasyon olarak tanımlamıştır.

Serbest zaman (leisure) ve serbest zamanı değerlendirme (rekreasyon) aynı anlama gelmeyen iki kavram olup, serbest zaman kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevlerinin dışında kalan ve kişinin kendi isteği yönünde harcayabileceği zamandır. Rekreasyon, bu serbest zaman diliminde yapılan etkinliklerle ilgili iki kavramın uygulamadaki karşılığı olarak geliştirilerek kullanılmasıdır (Bucher&Bucher, 1974)

Rekreasyon, bireylerin ya da toplumsal kümelerin serbest zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamını taşımaktadır (Ozankaya, 1995).

Gottman ve Glikson'a göre rekreasyonun tanımı ise, insan zihninin tazelenmesi, yaşamının canlandırılmasıdır (Sezgin, 1987). Öte yandan Akesen (1978), rekreasyonu, “bireylerin beğenisi bakımında doyurucu, ruhsal ve bedensel yenilenme amacını taşıyan, aynı zamanda bireyin sosyal, kültürel, ekonomik ve fizyolojik olanakları ile bağımlı, serbest zaman kullanımlarını içeren eylem ya da eylemler” olarak tanımlamıştır.

Rekreasyon, yaratıcı ve kültürel faaliyetlere katılarak bireyin yenilenmesi, biriken arzuların açığa çıkarılmasıdır. Kişinin kendini tatmin veya eğlence için yaptığı uğraşlardır. Sağlıklı yaşamak ve verimli çalışmak dileğinin yerine getirilmesi, olumsuz çevre koşulları

nedeniyle oluşan stresin atılarak vücut bütünlüğüne kavuşulması için yapılan planlı faaliyetler olarak da görülmektedir (Koral, 1993).

Belirli tip serbest zaman faaliyetlerine katılımı da rekreasyon olarak tanımlayabiliriz. Bunlar spor, kültürel faaliyetler, hobiler gibi faal ve organize olan serbest zaman aktivitelerdir. Fakat bir aktivite bir birey için rekreasyon faaliyeti olabilirken bir diğer birey için iş olabilmektedir. İçinde bulunulan şartlar aktivitenin bir rekreasyon biçimi olup olmadığına etkilidir (Shaw, 1986).

Lundberg (1980) ise, klasik bir yaklaşımla rekreasyonu, pasif yada aktif, grup yada ferdi olarak sporlara, kültürel fonksiyonlara, tabiat veya insan tarihinin değerlendirilmesine, gezilere, eğlencelere, zevk veren olaylara, resmi olmayan eğitime katılmak olarak tanımlar.

Tezcan (1994) kavramsal bir tanımlama yaparak rekreasyonu, “kişinin hem kendisi için hem de başkaları için bütün zorluklardan ya da bağlantılarından kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir etkinlik ile uğraşacağı periyot olarak tanımlamaktadır. Benzer olarak rekreasyon, “serbest zamanda, tek başına veya grupta, araçlı yada araçsız, açık alanda veya kapalı mekanda, kent içi yada kent dışında, bir organizasyon dahilinde yada dışında, zorunlu olmadan seçilen zevk ve neşe verici her türlü etkinliktir” (Karaküçük, 2001).

Rekreasyonla için resmi kurum ve kuruluşlar da bir takım tanımlamalar getirmiştir. Uluslararası Serbest Zamanları İnceleme Grubu (RILG) rekreasyonla ilgili olarak, “bireyin mesleki, ailevi, toplumsal ödevlerini yerine getirdikten sonra, bağımsız iradesi ile girilebileceği bir seri dinlenme, eğlenme, bilgisini zenginleştirme uğraşdır” tanımlamasını getirmiştir (Abadan, (1961).

Ülkemizde ise Kültür ve Turizm Bakanlığı (KTB) tarafından yapılan tanımlamada rekreasyon,” insanların serbest zamanlarında yaptıkları, zorunlu çalışma faaliyetlerinden bağımsız olarak, kişinin serbest zamanını özgürce kullandığı fiziksel gücünü onarmaya ve ruhsal kapasitesini zenginleştirmeye yönelik zorunlu faaliyetlere karşıt, özgürce seçilen ve fiziksel ve sosyal çevrenin değişmesi anlamına gelen faaliyetler” olarak geçmektedir (KTB, 1989).

2. 1. 2. 2. 3. Türkiye’de Rekreasyon

Rekreatif eğitimlerle her yaştaki insanın yaşam kalitesini arttırmak, daha yaratıcı, mutlu ve sağlıklı birey ve toplum olmanın yolu, çocukluk çağından itibaren kazanılan alışkanlıklar ile vücudunu doğru kullanma doğru değerleri yaşam felsefesi olarak benimseme özelliklerini geliştirmeyi hedefler. Ayrıca, sigara alkol gibi zararlı alışkanlıklardan uzak durma, daima aktif yaşam tarzını benimseme, aile ve toplum ile

uyum içinde olma gibi değerlerde kazandırılmaya çalışılır. Ailede başlayan bu alışkanlıklar, okul çağında gelişerek bireyin hayatında yerini almaktadır.

Toplumların, yaşama biçimlerinin şekillenmesinde kendi kültürel geçmişi ile birlikte, etkileşim içerisinde bulunduğu diğer toplumların de etkisinin büyük olduğu bilinmektedir. Türk toplumunun yaşam biçimlerinin oluşumunda Anadolu öncesi Türk toplumlarının, Selçukluların, Bizans İmparatorluğunun, Osmanlı İmparatorluğunun, İslamiyet'in ve Batı toplumlarının etkileri bulunmaktadır. Rekreatif durumun oluşumunda ise, daha çok İslamiyet, devlet ve batı kültürünün büyük etkisi olmuştur (Sezgin, 1987).

Anadolu öncesi Türk toplumlarında çalışma saatleri dışında kalan zamanda, savaş hazırlıkları oyuna dönüşmüştür, özellikle at üzerinde birçok oyunlar oynanırdı. Ayrıca, düğünler şöenler, törenler gibi topluca yemeklerin yendiği, içkilerin ikram edildiği eğlenceler yapılırdı (Karaküçük'ten, 2005).

Selçuklu döneminde, Lonca ismi verilen zanaat örgütlerinin doğuşu ve Ahilik geleneği rekreasyon uygulamalarına yeni bir yön vermiştir. Lonca üyesi çalışan erkekler, iş bitiminde beraberce yemekli, raksli eğlencelere katılarak vakit geçirirlerdi. Bu dönem toplumda çalışma ve çalışma dışı zamanın ayrılması, serbest zaman kavramlarının yerleşmesi bakımından önem taşımaktadır.

Anadolu Selçuklu döneminde çalışma zamanı dışında yaylara çıkma, içme ve kaplıcalara gitme ve diğer pasif etkinliklerle serbest zamanlar örgütlenmeye başlamıştır.

Türk toplumunda dinin etkisiyle rekreatif yaşam her dönemde büyük çeşitlilik ve zenginlik kazanmıştır. Cami ziyaretleri, yatır ziyaretleri, ramazan geceleri eğlence ve şenlikleri, dini sohbetler ve toplantıları birkaç örnek olarak sayabiliriz (Mantran, 1991).

Osmanlı imparatorluğu döneminde kadınlar ev içi serbest zaman etkinlikleri olarak, hikaye ve masal anlatma, misafirlik, oyun, saz çalma, şarkı türkü söyleme, oya, nakış-dikiş ve dini etkinlikler gibi faaliyetlere katılırken, erkekler ise mesire yerlerine gitme, hamama, kahvehaneye gitme, meyhanelere gitme çoğunlukla yabancıların uğraştıkları müsabakaları izleme, zaman zamanda bunlara katılma, avcılık, atıcılıkla uğraşma, kuşçuluk yapma gibi etkinliklerle serbest zamanlarını geçirirdi (Sezgin, 1987).

Osmanlı döneminde, tanzimat fermanıyla beraber batılılaşma başlamış ve bu her kesimini günlük yaşamda, modada, oyunda, eğlencede ve daha birçok konuda etkilemeye başlamıştır. Çok değişik araç-gereç ve malzeme yanında, batı türü müzikli gazinolar, cafeler, pastaneler, lokantalar, lüks oteller, yazlık çay bahçeleri hizmete girmeye başlamıştır. Sürekli olan ve çok rağbet gören tiyatrolar da ilk kez 1859 yılında yürürlüğe giren İstanbul Tiyatro Tüzüğü ile toplumun en önemli rekreasyon etkinliklerinden biri olarak hizmete girmiştir. İstanbul'da denize girme modası da yine Batı etkisiyle çok tutulmuş ve yaygınlaşmıştır.

Osmanlı'nın son dönemlerinde, serbest zamanların değerlendirilmesi ve birçok sportif etkinliğin, İstanbul'la beraber İzmir ve Adana gibi diğer bazı Osmanlı kentlerinde de yaygınlaşması ve uygulanmalarında önemli rol oynamış YMCA isimli Amerikan kökenli bir uluslar arası örgütten bahsetmek mümkündür. YMCA, değişik faaliyetlerle insanları bir araya getirerek onları kendilerine göre, toplumsallaştırmak için sporu örgütlemeye çalışmıştır (URL-9).

Cumhuriyet dönemi ve sonrasında ise, insanların çalışma düzenlerini aynı zamanda çalışma dışı zamanlarını planlama devlet politikası haline gelerek rekreatif etkinlikler modern ve programlı bir hal almıştır.

Günümüzde ülkemizdeki rekreatif etkinlikler; Gençlik ve Spor Genel Müdürlükleri, Gençlik kampları, turizm bölgelerindeki turizm uygulamaları, gönüllü kuruluşlar, genellikle büyük şehirlerde açılan gym center, fitness center, oyun kulüpleri vb ve en önemlisi de üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları bünyesinde kurulan Öğretmenlik ve Rekreasyon bölümleri tarafından yürütülmektedir. Son zamanlarda "kampüs rekreasyonu" adı altında üniversite öğrencilere yönelik; rekreatif yarışmalar, eğlenceler tiyatro faaliyetleri, turnuvalar şeklinde yapılmaktadır. Gelişmiş ülke üniversitelerinde bu organizasyonlar rekreasyon bölümleri tarafından organize edilmektedir.

Gençlik Spor Genel Müdürlükleri her yıl uluslararası alanda ve ülke içinde birçok sportif rekreatif etkinlik içeren turnuvalar şampiyonalar düzenlemektedir. Gençlik Spor Genel Müdürlükleri bünyesinde faaliyet gösteren spor federasyonları da yıl içerisinde benzer rekreatif etkinlikler organize etmektedir.

Yurdumuzun değişik bölgelerinde düzenli yapılan gençlik kampları ülkemizin dört bir yanından gelen öğrenci gençleri bir araya getirerek, hoş görü ortamı içerisinde aralarında güçlü dostluk bağları kurmalarını sağlamaktadır. Ülkemizin geleceği olan gençler, aynı zamanda Anadolu'nun zengin tarihsel ve kültürel birikimini daha yakından tanıyıp ve yeni yaşam deneyimi kazandırmaktadır.

Halka ve öğrencilere yönelik rekreatif hizmetleri uygulanması ve planlanması, başta Üniversiteler, yerel yönetimler ve kulüpler olmak üzere yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar hız verilmeye başlandı. Bu kurumlar; insanlara serbest zamanlarını verimli hale dönüştürme fırsatı veren rekreasyon kavramını öğretmekte, onları iş, yaşam ve geçim sıkıntısından bir parçada olsa uzaklaştırmaya çalışmakta ve yaşam kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda üyelerine; sportif faaliyetler, eğlendirici oyunlar, eğitici ve bilgiye dayanan çeşitli oyun ve aktivite seçenekleri sunmaktadırlar.

Rekreasyonun diğer boyutu ise gelenek, görenek ve adetler doğrultusunda uyguladığı, rekreasyon olgusu içinde yer alabilecek etkinliklerdir. Bunlar arasında; yakın

komşu ziyaretleri, kahvehanede oyun ve sohbetler, piknik gezileri, kabul günleri, kır, park gezileri, hamam sefaları, sinemaya, tiyatroya ve diğer sanatsal faaliyetleri sayabiliriz. Bunlardan bazıları serbest zaman etkinliği ile birlikte toplum içi bazı gelenekleri devam ettirmek açısından önemlidir.

Rekreasyonun en önemli uygulama alanlarından biride Doğal güzellikleri ile zengin Turizm kentlerimizdir. Alternatif spor turizmi içerisinde yer alan rekreasyon etkinlikleri (kaya tırmanışı, hiking, treaking, günübürlük doğa yürüyüşleri, dağ bisikleti, tur kayağı, vs) çeşitlilik arz etmektedir (Zorba, 2007).

2. 1. 3. Spor ve Rekreasyon

Ülkelerin özellikle sosyal hayatlarında, gelişmişlik derecelerine paralel olarak gittikçe önemi artan rekreasyon, çeşitli ülkelerde ya aynı isim altında ya da eğlence sanat, kültürel faaliyetler ile birlikte beden eğitimi sporda, dans, avcılık, balık tutma vs. gibi serbest zamanların bileşenleri ile ifade edilmektedir.

Rekreasyon içindeki faaliyetler, uygulandıkları alanlar ve özelliklerine göre çeşitliliğe sahiptir. Spor, rekreasyon faaliyetleri içerisinde cazipliği ve çeşitliliği ile önemli bir yer teşkil eder. Sporun hareket, çeşitlilik, değişkenlik, sağlık, macera, kendini tanıma, keşfetme ve diğer sosyo-kültürel özellikleri ile rekreasyon açısından önemli bir fonksiyonel değer taşımaktadır. (Ramazanoğlu vd., 2004).

Burada üzerinde durulması gereken önemli nokta, sporun rekreasyon faaliyetleri dışında bağımsız bir olgu olabilmesidir. Dumas farkı şöyle açıklamıştır. "spor insanın emrinde ve hizmetinde olursa rekreasyon faaliyeti olur. Eğer insan sporun emrine girerse o zamanda spor, meslek özelliği kazanarak rekreasyon kapsamı dışında kalır (Koçer, 1997).

Spor ve rekreasyon karşılıklı olarak birbirlerini etkilerler. Spor, insanların ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyon da, sporun toplumda yaygınlaşması, tanınması ve sportif başarıların elde edilmesinde önemli roller üstlenmiştir. Spor bu rolünü genellikle herkes için spor, her yerde spor, sağlık için spor vb etkinliklerle gerçekleştirmektedir (Karaküçük, 1997).

Rekreasyon anlayışının artması, sportif hareketliliğin gelişmesine neden olmaktadır. Sporun eriştiği büyük toplumsal başarı ve geniş halk kitlelerini etkisi altına alması boş zaman uğraşlarında önemli değişikliklere neden olmaktadır (Nixon, 1969).

Spor, rekreasyonel bir araç olarak insanların endüstrileşme sebebiyle hayat ve iş tarzlarını da değiştirmeleri sonucu, şehir ve endüstriyel ortamlara taşınmaları, bir taraftan uygarlaşma ve hayat standardının yükselmesi, diğer yandan negatif olarak zihinsel ve

fiziksel eksikliklerin ortaya çıkardığı olumsuzluklarını gidermek için önemli görevler üstlenmiştir. Endüstriyel ortamda çalışan insanın bedensel olarak yapacağı işin azalması, buna mukabil ruhsal sorunların artması onun iş ve veriminin yükselmesi her şeyden önce insan olarak mutlu olabilmesi için farklı etkinliklerle uğraşmasını, dinlenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu durumlar insanda iskelet, solunum, kalp-damar ve sinir sistemi hastalıkları, beslenme bozukluğu, stres gibi modern çağın hastalığına neden olmaktadır. Burada spor, bütün bu olumsuzlukları kısmen de olsa giderecek bir etkinlik olarak görülürken, sporu boş zamanlarda yaparak soruna çözüm aranmaktadır (Hornback, 1988; Karaküçük, 1997).

Rekreasyon alanında yapılan sistemli çalışmaların başlangıcı 19. Yüzyıla uzanmaktadır. 19. Yy sonrasında endüstrileşmenin getirdiği değişikliklerle iş gücünün ve süresinin azalmasıyla serbest zamanların artması, kentleşmenin ve iş huzursuzluklarının, sıkıntılarının strese dönüşmesi, yaşam standardının yükselmesi gibi değişik faktörler, kişileri serbest zamanlarında değişik etkinlikler yapmaya yönlendirmiştir. Bu noktada spor, rekreatif bir etkinlik olarak, kişinin yaşamının bir bölümünü oluşturması, kişiyi yaşama bağlayan, onun daha mutlu olmasını sağlayan, iş gücünü ve verimini artıran, sosyal çevresi ile ilişkilerini iyi tutabilen bir birey olmasına katkıda bulunan özellikleri, onu serbest zamanları değerlendirmede en önemli aktivite olarak ortaya çıkarmıştır (Suiçmez, 2000). Bu etkinliklerdeki amaç, kişinin öz iradesiyle beden eğitimi, oyun, cimnastik gibi eğlenceli faaliyetlerle fizik, moral, toplumsal gelişim sağlamak, dinlenme ve eğlenmesine yardımcı olmaktır (MEGSM, 1998).

2. 1. 3. 1. Üniversite Yerleşkelerinde Rekreasyon ve Spor Yapılanması

Sosyal ve bilimsel gelişmelerin yaşandığı üniversite yerleşkeleri, eğitsel işlevleri yanı sıra öğrencilere sunacağı hizmet ve olanaklarla bedensel ve ruhsal gelişimlerine de yardımcı olmak zorundadır. Öğrencilerin bireysel ve toplumsal gelişimleri, üniversitelerdeki sosyal ve kültürel etkinlik alanları ve kullanımları ile doğru orantılı olarak artacağından dolayı bu kurumların sosyalleştireceği öğrenci profillerinin davranışsal beklentilerine ait yapılanmalara gitmeleri kaçınılmazdır.

Toplum-çevre-insan üçgeninde bir mekanizma gibi çalışan üniversite yerleşkeleri, bugün halen öğrencilerin serbest zamanlarını daha verimli ve etkin hale getirmek için, onların ihtiyaçlarına yeteri kadar cevap verebilecek sayı ve kalitede tesis veya yapılanmaya sahip olmayabilmektedirler. Öte yandan, yeterli seviyede tesisleşmiş veya öğrencilerin rekreatif eğilimlerine yönelik yapılanmalar sahip olan yerleşkelerde ise öğrencilerin serbest zamanlarını nasıl optimal düzeyde değerlendirmeleri gerektiğine dair bir rekreasyon eğitimi ve yönetimine ihtiyaç duyulmaktadır.

Kent kültürünün üniversite yaşamını belirleyici baskın bir rolü olduğunu ve kentin sosyal, ekonomik ve kültürel altyapısının üniversiteye olan etkisinin doğal sayılması gerektiğini ve böylece kent ve üniversite arasındaki karşılıklı etkileşimin kaçınılmaz olarak varlığını bile çeşitli noktalarda hissettirdiğini vurgulamak gerekmektedir. Ancak üniversiteler evrensel düşünce platformudur ve öğrenci profili açısından heterojen bir yapı gösteren üniversite yerleşkeleri, yerel kültür temeline oturacak bir yapılanmayla yönetilemezler. Temel felsefe, çağdaş eğitim-öğretim kurumlarının dış mekan organizasyonlarında ortaya konulan yaklaşımların ve planlama anlayışının olması gerektiği yolundadır.

Burada ifade edilmesi gereken diğer bir konu ise, üniversite kampüslerinin bulunduğu alanların özellikleridir. Bu alanlar taşıdıkları doğal kültürel ve rekreatif kaynak değerleri ile farklı spor ve rekreasyona dayalı etkinlikler için potansiyel alanlar olarak öne çıkabilirler.

Üniversite kampüslerindeki dış mekan organizasyonu bilinçli tercihlerin sonucu olmalıdır. Toplum daha ileriye taşıyacak olan yaratılacak farkındalıklar, bilim ve eğitim kurumlarının öncülüğünde gerçekleşmesi kadar doğal bir şey olamaz. Üniversite yaşamında başlayan bu bilgilenme süreci, kentlerin yeniden yapılanması ve insanları bilgilendirme süreçlerine götüreceği olması bakımından son derece önemlidir.

Çevre kalitesi ile yaşam kalitesi arasında sıkı bir bağın bulunduğu bir ortamda yaşayan birey, hayatın yıpratıcı etkisine maruz kaldığından hem fiziksel hemde zihinsel boyutta belirli bir onarım gücüne sahip olmak için kendini sportif ve rekreatif etkinliklerle yenileme ihtiyacı duymaktadır. Günümüzde artan yoğun insan kullanımına sahne olan kentlerde, ekonomi-ekoloji arasında nasıl bir uyum yakalanabilir sorusuna cevap aranmaktadır. Kenti ve yaşam çevremizi planlayanlar azalan ve kaybolan değerlerimizi yeniden oluşturmanın gayreti içerisindeyiz. Özellikle serbest zamana ilişkin olarak yapılacak düzenlemelerde doğal yaşamın kendi öz değerlerinin işleyişini göz önüne alan bir rekreasyon planlaması yapmanın önemini vurgulamak gerekmektedir.

Günümüz eğitim öğretim kurumları arasında en üst seviyede yeri olan üniversiteler temel amaçları olan öğrencilerini alanlarında yetiştirmenin yanı sıra, öğrencilerine sunacağı hizmetlerle onların bedeni ve ruhi terbiyelerini geliştirmek, toplum-çevre-insan üçgeninde ortak paylaşımları hedefleyen bir takım dernek, kulüp vb gibi yapıları da barındıran kurumlardır. Eğitim alanları dışında üniversitelerde öğrencilerin yeme-içme, barınma vb gibi fiziksel ihtiyaçlarını gidermek için açık ve kapalı mekanlar olduğu gibi, eğlenme, dinlenme gibi sosyal ihtiyaçlarını karşılama amaçlı öğrenci merkezleri ve rekreasyonel alanlar, sportif ve bedensel ihtiyaçları karşılamak için spor tesisleri, tiyatro, sinema, müzik gibi kültürel ihtiyaçlarını gidermek içinse kültür merkezi yapılarını içerir.

Eğitim süresince öğrenciler, sosyal etkinliklere katılarak veya düzenleyerek, sosyal grupların bir parçası olup sosyal sorumluluklar alarak toplum yaşamına katılmayı, çevre ile doğru ilişkiler kurabilmeyi öğrenir ve toplumsal ilişkilere hazır bireyler olarak yetişirler. Öğrencilerin, bireysel ve toplumsal gelişimleri, üniversitelerdeki sosyal ve kültürel etkinlik alanları ve kullanımları ile doğrudan ilişkilidir.

Erçevik (2008)'e göre, üniversitelerdeki sosyal ve kültürel alanlar;

1. Farklı bilimler ve disiplinler arasında ilişki kurulması ve sürekliliğin sağlanması için gerekli paylaşım ortamlarının yaratılması

2. Farklı kültür ve etnik kökenlerden gelen öğrencilerle zengin bir kültür ortamı oluşturularak bireylerin etkileşiminin sağlanması

3. Kentler ile üniversitelerin arasında ilişkinin kurulabilmesi görevlerini yerine getirir.

Rekreasyonun ülke ve birey bazındaki fonksiyonu anlaşıldıktan sonra rekreasyonun toplum tabanına kadar bilinçli ve verimli bir şekilde yayılabilmesi için rekreasyon eğitimcilerinin varlığı son derece büyük bir önem kazanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda üniversitelerde kurulan rekreasyon bölümleri ülkemiz rekreasyon eğitiminin merkezindedir. Rekreasyon eğitimi veren kurumların ve bölümlerin varlığı ve yapılanmasının önemini şu başlıklar altında toparlayabiliriz;

1. Topluma yön verecek rekreasyon rehberleri, rekreasyonel etkinliklerin kurgulanmasında çeşitliliği sağlayacak personelleri, kentin rekreasyon temelinde yeniden yapılanma sürecini başlatacak insanlar yetiştirmek

2. Kent halkının sosyal ve fiziksel yenilenmesini sağlamanın yanında onlara kendilerini eğitecek ve yetiştirecek bilgi ve donanımları verebilmek

3. Kentin tüm yapılanmasının açık-kapalı rekreasyon temelinde tanımlanmasını sağlayacak bir Kent Bilgi Sistemi kapsamında Kent Rekreasyon ve Turizm Bilgi Sisteminin temellerini atmak

4. Okul Öncesi eğitimden başlayarak üniversite eğitimi boyunca devam edecek ruhsal ve bedensel olarak yenilenmiş sağlıklı nesiller yetiştirmek

5. Kentin yeni bir sektörle tanışmasını sağlayarak "Rekreasyon Endüstrisi"nin doğuşuna zemin hazırlamak ve yeni iş alanları yaratmak

2. 1. 3. 2. Üniversite Yerleşkelerinde Rekreasyon ve Spor Yönetimi

Üniversitelerde gerçekleştirilen çeşitli spor organizasyonları, konferans, kültürel paneller, sanatsal etkinlikler, sempozyum, gençlik festivalleri, bahar şenlikleri gibi faaliyetlerle öğrencilerin sosyal ve kültürel bakımdan donanımlarını sağlamak ve geliştirmek amacıyla düşünülmüş etkinliklerdir.

Eğitim süresi içerisinde öğrenciler, sosyal etkinliklere katılarak ve düzenleyerek, sosyal grupların bir parçası olup sosyal sorumluluklar alarak toplum yaşamına katılmayı, çevre ile doğru ilişkiler kurabilmeyi öğrenirler ve toplumsal ilişkilere hazır bireyler olarak yetişirler. Öğrencilerin, bireysel ve toplumsal gelişimleri, üniversitelerdeki sosyal ve kültürel etkinlik alanları ile doğrudan ilişkilidir.

Bugün ülkemizdeki üniversitelerde, öğrencilerin bedensel ve zihinsel verimliliklerini koruma altına alma ve geliştirme ihtiyacını sağlamak için rekreasyon ve sporun yapılması ve yürütülmesinden sorumlu üç temel birim bulunmaktadır.

1. Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı: Sosyal ve sağlık sorunlarının giderilmesi için kurulan idari yapılanma

2. Rektörlüğe Bağlı Beden Eğitimi Bölümü: Öğrencisi olmayan, fakat bütün bölüm öğrencilerinin aldıkları seçmeli veya zorunlu, kredili veya kredisiz olabilen derslerin organize edildiği bölüm

3. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO): Fakülte statüsüne benzer ve bünyesinde Spor Yöneticiliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük ve Rekreasyon bölümlerini bulunduran ve öğrencisi olan yapılanmadır.

Bugün gelişen ve gelişmekte olan üniversitelerde spor ve rekreasyonun bütünleştirildiği "kampus rekreasyon programı" adı altında bir çatıdan söz edilmektedir.

3. YÖNTEM

Araştırmada gerek duyulan bilgilere ulaşabilmek amacıyla geniş kapsamlı bir literatür çalışması yapılarak, spor ve rekreasyona yönelik kavramlar ile üniversite yerleşkelerinde rekreatif ve sportif olanaklar yönelik araştırmalar, öncelikli olarak araştırma konusuna temel oluşturan raket sporlarıyla ilgili kavramsal içerik ve bu sporlara ait türlerin tüm özellikleri derlenerek verilmiştir.

Ayrıca K.T.Ü. Kanuni yerleşkesi içerisinde bulunan, yerleşkelerin fiziksel yapısına bağlı olarak raket sporlarını fonksiyonel dağılım ve olanakları, yönetimi, yapılan etkinlikler, verilen dersler detaylı olarak incelenmiştir.

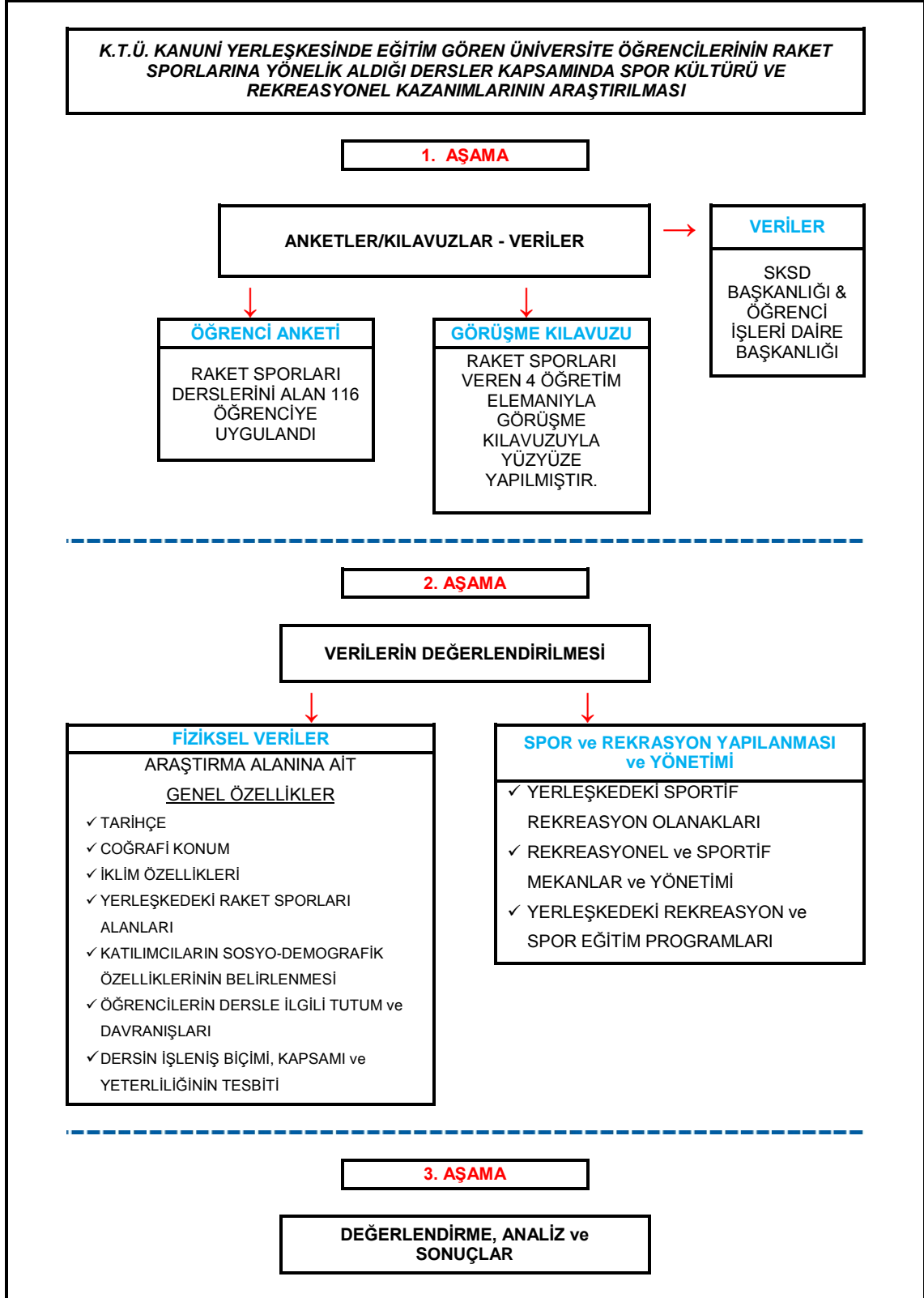
Elde edilen kuramsal bilgilerin ışığında araştırma alanında 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılında Kanuni Yerleşkesinde eğitim öğretim görmekte olan farklı fakültelerin lisans öğrencilerinin kampüs alanında birinci dınıfta raket sporlarına yönelik olarak almış oldukları servis derslerinin onlara kazandırdıklarını sorgulamak üzere bir anket çalışması yapılmıştır (EK1).

Raket sporlarına yönelik alanda mevcut tesisler, ulaşılabilirlik ve altyapıya ilişkin diğer özellikler konusunda da bilgiler elde edilmiştir.

Yöntem olarak çevre davranış araştırmalarında kullanılabilecek tekniklerden biri olan anket yöntemi kullanılmış olup, bu yöntem değer, tutum ve davranış saptayan toplumbilim kaynaklı bir yöntemdir. İnsan grupları arasında aynı soru grubuna düzenli verilen yanıtları saptayan standartlaştırılmış soru kağıtları aracılığıyla deneyimli görüşmeciler tarafında uygulanan karşılıklı görüşme şeklinde bilgilerin toplanmasıdır. Söz konusu anket çalışması bölüm öğrencileriyle, bölümlerinde birebir yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın kapsamını, Trabzon ili K.T.Ü. Kanuni Kampüsü içindeki alanda eğitim öğretim gören öğrenciler araştırmanın deneklerini oluşturmaktadırlar. Trabzon ili K.T.Ü. Kampüsü içindeki alanda eğitim öğretim gören öğrenciler araştırmanın deneklerini oluşturmaktadır. Yerleşke içerisindeki anket yapılan öğrenci sayıları K.T.Ü. Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 2010 yılında verdiği veriler doğrultusunda incelenerek, güz ve bahar dönemleri boyunca aynı raket sporunu dersini aldığı tespit edilen 123 öğrencinin 116 sına uygulanmıştır.

3. 1. Araştırma Modeli

Tablo 1. Araştırma Modelinin Akış Şeması

Araştırma modeli Tablo 1 de görüldüğü gibi şematik sistemde sunulmuştur. Araştırma modelini üç aşamalı olarak değerlendirebiliriz. Birinci aşamayı verilerin toplanması, ikinci aşamayı kaynak ve dökümantasyon safhası ve son aşamayı ise değerlendirme safhası olarak tanımlayabiliriz.

3. 2. Araştırma Grubu / Evren ve Örneklem / Denek-Denekler

Araştırma alanı olarak K.T.Ü. Kanuni Yerleşkesi sınırları içinde kalan alan ile yerleşke sınırları dışında kalan ve üniversiteye bağlı olan Sahil Tesislerindeki alan seçilmiş olup araştırmada denek olarak 116 seçilmiş öğrenci ile çalışılmıştır.

Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören ve seçime bağlı teknik olmayan kredili raket sporları derslerini alan öğrenciler bu çalışmanın evrenini oluşturmaktadır.

K.T.Ü. Rektörlüğü'ne bağlı Beden Eğitimi Bölümü'nde seçime bağlı teknik olmayan ve kredili ders alan üniversite öğrencileri araştırmanın örneklemi teşkil etmektedir.

3. 3. Verilerin Toplanması

Araştırmaya konu olan verilerin alındığı anketler öğrencilere dağıtılarak anketlerin doldurulması ile ilgili olarak öğrencilere gerekli açıklamalar yapılmış ve öğrencilerin doldurdukları anketler tekrar geri alınmıştır. Anketlere güvenilir ve geçerli cevapların verilebilmesi için anketlerin doldurulması esnasında öğrencilerin soru sormalarına izin verilmiştir.

Öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmeler yüz yüze yapılmış olup, her bir soru için öncelikle konunun ana hatlarını belirterek ardından daha spesifik bir soru sorularak cevaplar olduğu gibi kayıt altına alınmıştır. Görüşme esnasında farklı bakış açılarından dolayı konudan bağımsız verilen cevaplar yine not alınmış olup akabinde yaklaşım açısını konuyla paralel olacak şekilde değiştirmek için soru yeniden izahat edilmiştir.

Rekreasyon ve spor potansiyelinin belirlenmesi üzerinde önemli etkileri olan iklim koşullarının etüdü için Trabzon Meteoroloji Bölge Müdürlüğü'nden araştırma alanı ile ilgili 2006-2010 yılları arasında rasat değerleri elde edilerek incelenmiştir.

Ayrıca konu ile ilgili diğer dökümanlar ise K.T.Ü. Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, S.K.S.D Başkanlığı ve Yapı İşleri Daire Başkanlığı'ndan temin edilmiştir.

3. 3. 1. Veri Toplama Araçları / Teknikleri

Araştırma kapsamında Kanuni Yerleşkesi bütününde spor ve rekreasyona dönük alanları çeşitli yönleriyle tanımlayan harita ve çizimlerle araştırma alanında çalışma temel

oluşturan dört farklı raket sporu (badminton, masa tenisi, squash, tenis) ile ilgili her türlü donanım ve diğer materyallerden yararlanılmıştır.

Araştırma alanında yerleşke içinde bulunan fakültelerin bölümlerinde eğitim-öğretim görmekte olan lisans öğrencilerinin ders programı kapsamında seçmeli dersler adı altında birinci sınıfta almış oldukları raket sporlarıyla ilgili olan servis derslerinin eğitim ve öğretime devam ettikleri sonraki yıllarda bu derslerden almış oldukları birikimi serbest zamanlardaki raket sporlarına dayalı olarak devam ettirdikleri rekreatif ve sportif eğilimlerini ölçmek ve bu konudaki yeterliliği ortaya koymak üzere anket çalışması yapılmıştır. Anket standartlaştırılmış soru kâğıtları aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Anket 23 sorudan oluşmaktadır. Sorulardan 7 tanesi açık uçlu 16 tanesi kapalı uçlu olmak üzere çoktan seçmeli olarak düzenlenmiştir. Ayrıca ankette öğrencilere ait yaş, cinsiyet, kilo vb bireysel yaşam çerçevesinde yer alan demografik özellikler bulunmaktadır.

Çalışmalar sırasında araştırma alanında çekilen fotoğraflardan, arazi üzerinde yapılan gözlem ve incelemelerden yararlanılarak bu bilgiler değerlendirmelere alınmış, konu ile ilgili olarak yapılan literatür taraması ile K.T.Ü. Rektörlüğü tarafından üniversite yerleşkesi ile ilgili olarak düzenlenmiş olan rapor ve haritalar yanında kitap, katalog vb dökümanlar incelenerek değerlendirilmiştir.

3. 3. 2. Veri Toplama Süreci / Deneysel İşlem / Uygulama Akışı

Tez konusunun belirlenmesinden sonra konuya yönelik uygulanacak yöntemin anket araştırması olduğuna karar verilmiştir. Sonraki süreçte Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'ndan alınan verilerle 2006-2007 döneminde raket sporları derslerini alan öğrenciler tespit edilmiş olup hepsine EK-1'de verilen anket uygulanmıştır.

2006-2007 Güz ve Bahar dönemlerinde raket sporlarına yönelik olarak servis dersleri alan Kanuni Yerleşkesi'ndeki farklı bölüm öğrencilerinin bölümleri ve sayıları Tablo 2' de verilmektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin Derslere Göre Dağılımları

Dersin Adı	Badminton	Masa Tenisi	Squash	Tenis
Güz Dönemi Öğrenci Sayısı	8	134	6	85
Bahar Dönemi Öğrenci Sayısı	10	99	6	90
2 Dönem Dersi alanlar	2	84	4	33
Toplam Öğrenci Sayısı	123			

Konu ile ilgili yapılan literatür çalışmaları sonucu araştırmanın amacına bağlı olarak hazırlanan anket soruları, açık uçlu sorular ve çokta seçmeli sorulardan ibaret olup, Bölüm

A, Bölüm B ve Bölüm C başlıklı üç bölümden oluşmaktadır. Bölüm A bireysel yaşam çemberini, Bölüm B öğrencilerin dersle ilgili tutum ve davranışlarını, Bölüm C ise, dersin verilmiş biçimi, kapsamı ve yeterliliğini ölçmektedir.

Anketlerden elde edilen bilgiler frekans ve yüzde olarak belirtilerek tablolştırılmış ve yorumlanmıştır.

Öğrencilerin dersle ilgili tutum ve davranışlarıyla, dersin verilmiş biçimi, kapsamı, yeterliliği üzerine görüş ve düşünceler alındıktan sonra bu dersleri veren öğretim üyesi/elemanlarının dersin verilmiş biçimi, kapsamı, yeterliliği, üniversite yönetiminin sağladığı olanaklar, donanım ve bu sporlara yönelik fiziki mekanlar ile öğrencilerin derslerdeki performans ve memnuniyet dereceleriyle ilgili bilgilerin neler olduklarını belirlemek üzere 4 öğretim üyesi/elemanı ile karşılıklı görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Bir araştırmada görüşme yöntemi izlemek insanların ne düşündüğünü, hissettiğini, neyi bildiğini ve umduğunu anlamak üzere onlara sistemli sorular demektir. Soru kağıdı yöntemiyle amaçlanan, kısa zamanda çok sayıda insandan bilgi almak, görüşmelerde amaç ise az sayıda mnsandan derinlemesine bilgi toplamaktır (Gür, 1996).

Bu amaç doğrultusunda hazırlanan görüşme kılavuzu EK-2'de sunulmuş olup, sırasıyla 2006-2007 Eğitim-Öğretim Döneminde badminton dersini veren Prof Dr. Rasim KALE'ye, tenis dersini veren Okutman Yılmaz ÇAKMAK'a, Uzman Fatih KIRKBİR'e ve Prof Dr. Öner DEMİREL'e sohbet ortamında uygulanarak sonuçları kayıt altına alınmıştır.

Son olarak araştırmada öğretim elemanı-öğrenci-üniversite yapılanması bağlamında genel bir eğilimin belirlenmesi ve bu durumun saptanması amacıyla bu değerler arasında bir ilişkinin varlığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

3. 4. Verilerin Analizi

Anket araştırma yöntemiyle elde edilen ham veriler bilgisayar ortamında SPSS 18 paket programı ile değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmelerden yüzdeler ve frekans türünden istatistik parametreler elde edilmiştir. Sonrasında bu bulgular histogram, tablo ve pasta dilimi şeklinde tezde yer almıştır.

4. BULGULAR

4. 1. Üniversitenin Tarihçesi

Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçıoğlu ve 28 arkadaşının verdiği teklifin, TBMM'de 20 Mayıs 1955 tarih ve 6594 sayılı kanunla kabul edilmesi ile kurulmuş olan Karadeniz Teknik Üniversitesi, İstanbul ve Ankara illeri dışında kurulan ilk üniversitedir. Kuruluşundan yaklaşık sekiz yıl sonra, 19 Eylül 1963 tarihinde, 336 sayılı kanunla Rektörlük ve Fakülte kadroları verilerek Temel Bilimler, İnşaat-Mimarlık, Makine-Elektrik ve Orman Fakülteleri kurulmuştur. Üniversitede eğitim-öğretime ise 2 Aralık 1963 tarihinde Esentepe Mahallesi'ndeki Trabzon Atatürk İlköğretim Okulu'nun ilkokul Binası'nda başlamıştır. 1966 yılında, Üniversite bugünkü merkez kampüse taşınmıştır. Gelişimini sürdüren Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne, 4 Ocak 1973 tarih ve 1659 sayılı kanunla da Yer Bilimleri ve Tıp Fakültesi kadroları verilmiştir. 1981 yılında, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun çıkarılmasından sonra üniversite sürekli olarak büyümeye başlamış, buna bağlı olarak yeni fakülte ve bölümler açılmıştır.

Bugün, üniversitemiz 17 fakülte, 2 yüksekokul, 10 meslek yüksekokulu, 7 enstitü, KTÜ Devlet Konservatuvarı, 2 bin kişilik güçlü akademik kadrosu, 81 il ve birçok farklı ülkeden yaklaşık 55 bini aşkın öğrencisi ile ülkemizin sayılı eğitim kurumlarından biridir.

4. 2. Yerleşkenin Coğrafi Konumu

Araştırma alanı olarak seçilen K.T.Ü. Kanuni Yerleşkesi Trabzon'un doğusunda, Trabzon – Rize Devlet Karayolu'nun güneyinde kalan 1105 dönümlük bir alandan oluşmaktadır. Bu alan batıda Kalkınma Mahallesi, kuzeyde Karadeniz, güneyde Bostancı Köyü ve doğuda Konaklar Mahallesi ile çevrelenmiş konumdadır.

Araştırma alanının koordinatları, 40° 59' 20" – 40° 59' 21" kuzey enlemleri ile 41° 00' 18" – 41° 00' 17" doğu meridyenleri arasında bulunmakla beraber karelej sistemine göre tamamı A7 karesi içinde kalmaktadır.

4. 3. İklimsel Özellikler

Yerleşkenin içinde bulunduğu Trabzon Kenti, Doğu Karadeniz Sahil kesiminde bulunduğu için yumuşak bir deniz iklimine sahiptir. İklim yazları orta sıcaklıkta, kışları ise ılık sıcaklıkta geçer. Bölgedeki Kuzey – Batı yönlü hava akımları iklim elemanlarının değişmesine sebebiyet vermektedir. Düzenli yağışın görüldüğü bölgede ortalama yağış

miktarı metrekarede 830 mm, yıllık ortalama sıcaklığı 14,5 °C 'dir. En çok yağış ekim – Kasım aylarında gözlenirken en az yağış Temmuz ve Ağustos aylarında düşmektedir. Araştırmayla bağlantılı olarak alanın iklimik veriler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 3. Yerleşkenin Bulunduğu İlin (Trabzon) 2011 Yılı Ortalama Yağış Miktarı

Aylara Göre Ortalama Yağış (mm)												
Yıl	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	61,7	59,8	89,6	55,4	21,2	14,2	44,9	29,7	54,0	106,2	223,1	53,6
2008	79,7	32,1	32,9	38,0	56,0	27,5	10,1	17,0	134,2	144,1	128,6	73,4
2009	56,1	65,2	77,5	43,1	43,9	15,1	25,8	18,6	146,4	131,1	163,4	64,6
2010	120,5	45,9	50,7	69,9	62,2	24,0	20,5	63,0	120,8	121,1	141,1	52,5
2011	71,0	55,1	60,6	51,1	66,3	30,0	21,0	25,3	78,3	98,9	106,3	61,0

Tablo 4. Yerleşkenin Bulunduğu İlin (Trabzon) 2011 Yılı Ortalama Sıcaklığı

Aylara Göre Ortalama Sıcaklık (°C)												
Yıl	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	8,3	6,6	8,5	9,6	17,9	22,3	24,2	25,3	22,0	18,1	11,4	8,3
2008	3,7	4,8	12,3	14,0	14,8	19,9	23,8	25,0	21,1	16,7	13,0	8,4
2009	7,7	9,7	8,7	10,2	15,7	22,0	24,2	25,2	22,5	18,7	12,2	11,3
2010	9,3	10,1	8,7	11,8	22,9	25,7	27,0	27,1	24,2	20,9	16,8	14,2
2011	11,4	14,8	15,2	14,8	22,6	25,8	28,1	27,9	25,8	21,0	16,0	10,3

Bölgedeki yağış miktarının açık alanlardaki rekreasyon ve sportif etkinlikleri doğrudan etkileyeceği kaçınılmazdır. Dolayısıyla yağış miktarındaki artış kullanıcı sayısında azalmalara neden olmaktadır. Benzer şekilde hava sıcaklığının sportif etkinlik için uygunluğu kaçınılmazdır.

4. 4. Yerleşkedeki Raket Sporları Olanakları

Araştırma alanı Kanuni Kampüsü içerisinde ve Sahil Tesislerinde badminton, masa tenisi, squash ve tenis sporları için tahsis edilen sahalar aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 5. Yerleşkedeki Raket Sporları Alanları Ve Konumları

	Toplam saha adedi	Sahaların mevcut konumları
Badminton	1	Hasan Polat Çok Amaçlı Sp. Salonu
Masa Tenisi	18 masa	8 adet Hasan Polat Çok Amaçlı Sp. Salonunda ve 10 adet farklı Fakülte/Bölüm lere dağıtılmış durumda
Squash	1	Rektörlük Beden Eğitimi Bölümü
Tenis	5	1 adet Kanuni Kampüsü 4 adet Sahil Tesisleri

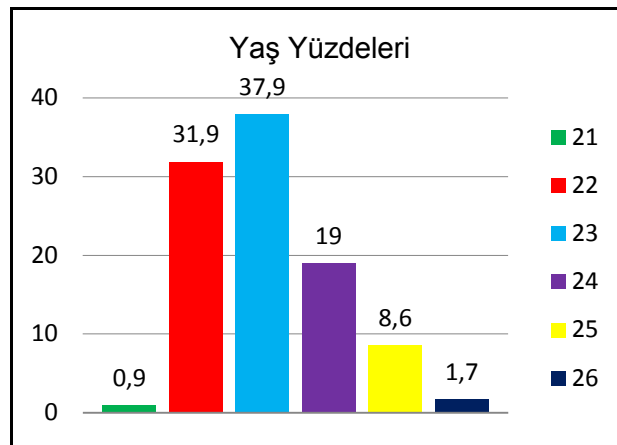
Şekil 34. K.T.Ü. Kanuni Kampüsündeki raket sporları alanlarından kareler

Burada verilmesi belirtilmesi gereken en önemli husus badminton eğitimi için kullanılan Hasan Polat Spor Salonu'nun ders dışında öğrencilere tahsis edilmediğidir. Ayrıca çok amaçlı bir spor salonu özelliği taşımasına rağmen Hasan Polat Spor Salonu'nda standart badminton saha çizgileri yoktur. Bu durumdan dolayı badminton sporunun eğitimini alan öğrenciler bu sporu icra etmek için gerekli sahadan yoksun kalmaktadır.

4. 5. Öğrencilere Uygulanan Anket

4. 5. 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

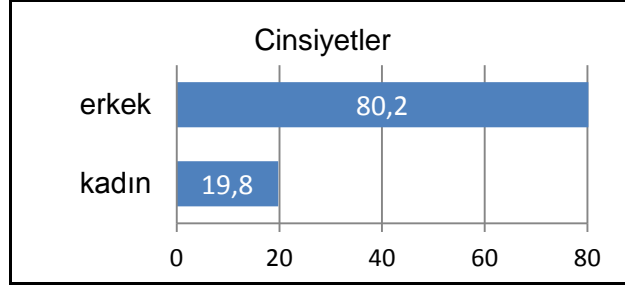
Bu bölümde öğrencilere uygulanan anketlerden elde edilen bulgular bilgisayar programı yardımıyla grafiklere dönüştürülmek suretiyle kullanılmıştır.

Grafik 1. Öğrencilerin yaş yüzdeleri

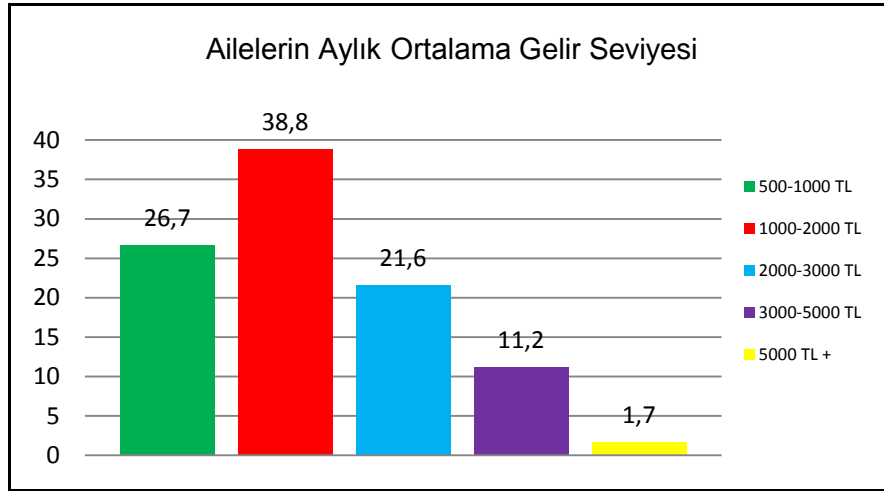
Anketin Bireysel Yaşam Çemberi bölümünde bulunan demografik özelliklerden birisi olan katılımcıların yaşları grafikteki gibidir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin büyük

çoğunluğunu 23 (%37,9 si) ve 22 (%31,9 u) yaşındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Geri kalan öğrencilerin %19 u 23 yaşında, %8,6 sı 25 yaşındadır. Katılımcıların yaşça en büyük olanları 26 yaşında (%1,7) iken en gençleri 21 (%0,9) yaşındadır.

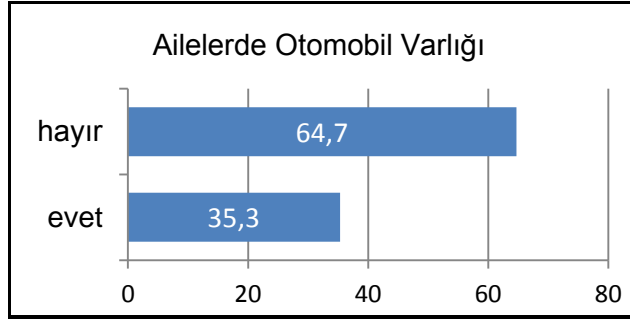
Grafik 2. Öğrencilerin cinsiyetleri

Bireysel yaşam çemberi dahilinde katılımcıların cinsiyetleri öğrenilmek istenmiştir. Grafik 2 ye göre ankete katılan öğrencilerin %80 'i erkek %20 si bayan öğrencilerden oluşmaktadır.

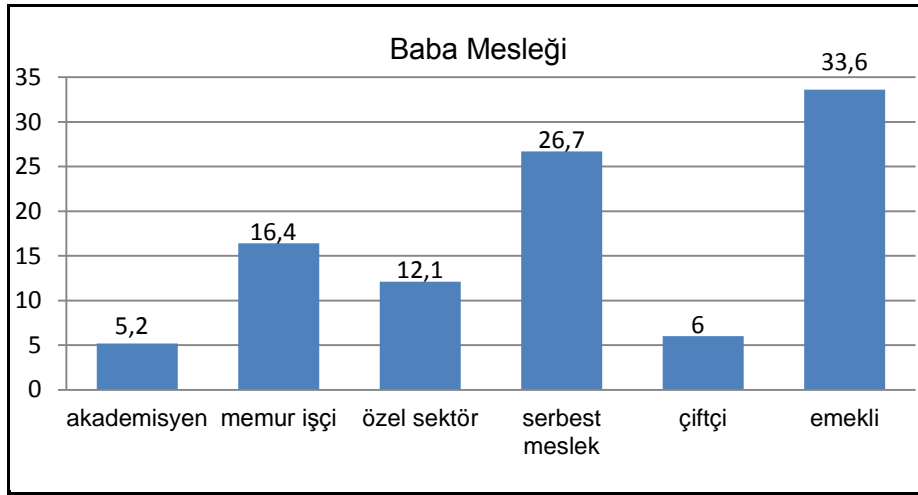
Grafik 3. Ailelerin aylık ortalama gelir durumları

Öğrencilerin demografik özelliklerinden bir tanesi olan gelir durumları hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla ankette "ailenizin gelir durumu" biçiminde bir sorulmuş ve bilgi toplanılmıştır. Buna göre katılan öğrenci ailelerinin %26,7 sinin aylık geliri 500-1000 TL arasında iken, %38,8 i aylık 1000-2000 TL, %21,6 sı 2000-3000 TL arasında, %11,2 si 3000-5000 TL arasında ve %1,7 si ise aylık 5000 TL nin üzerinde gelir sahibidir.

Grafik 4. Öğrencilerin ailelerinde otomobil varlığı

Öğrencilere ailelerinde otomobil olup olmadığını öğrenmek için soru sorulmuş olup %64,7 sinde olmadığı, %35,3 ünün ailesinde otomobil olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

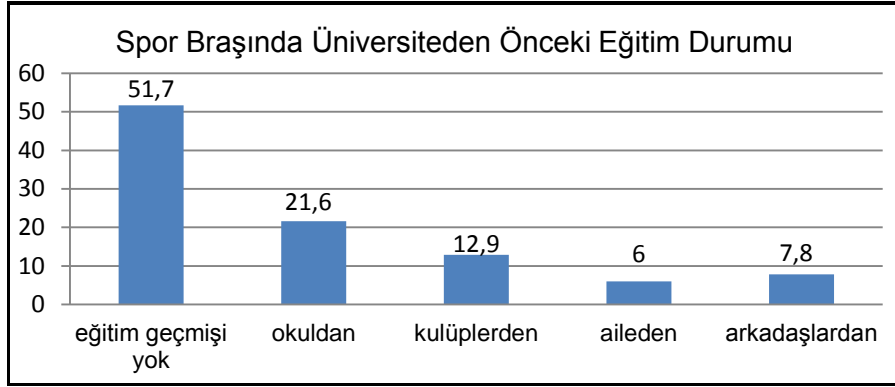

Grafik 5. Katılımcıların babalarının mesleğinin

Ankete katılanların %5,2 sinin babasının akademisyen, %16,4 ünün işçi yada memur olduğu, %12,1 inin özel sektör çalışanı olduğu, %26,7 sinin serbest meslek çalışanı olduğu, %6 sının babasının çiftçi olduğu ve en büyük kesim olan %33,6 sının emekli olduğu görülmektedir.

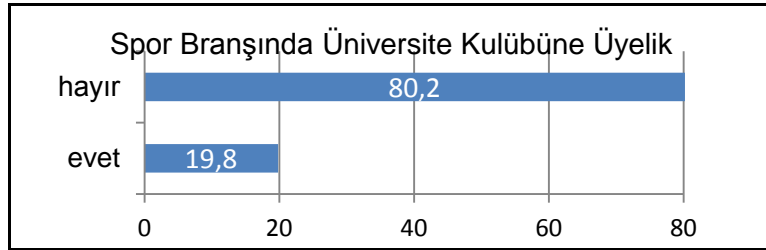
4. 5. 2. Öğrencilerin Dersle İlgili Tutum ve Davranışları

Öğrencilere raket sporlarına yatkınlık, geçmiş, ilgi ve merak durumlarını öğrenmek için sorulan sorular aşağıdaki gibidir.

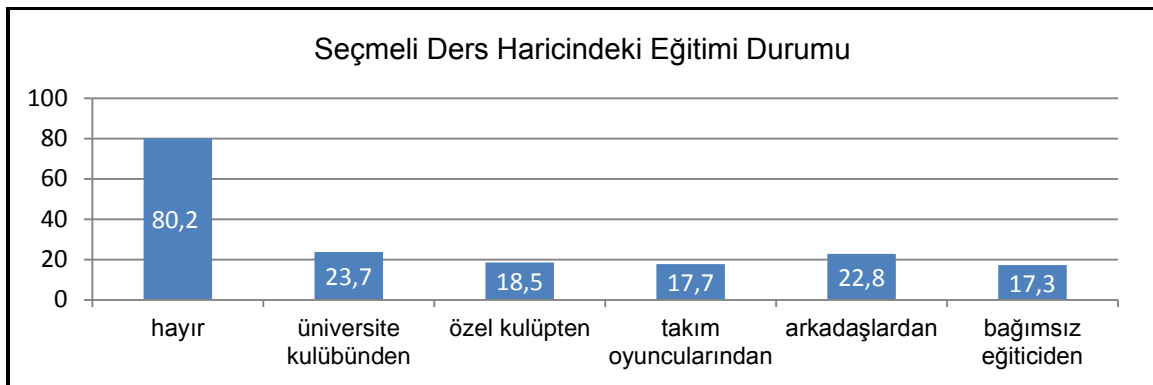
Grafik 6. Öğrencilerin almış olduğu dersle ilgili geçmişteki deneyimi

Anket sonuçlarından alınan verilere göre öğrencilerin %21,6 sı üniversiten önce okuduğu okuldan, %12,9 u spor kulüplerinden, %6 sı ailesinden, %7,8 i ise arkadaşlarından seçmeli ders aldığı branşta eğitim almıştır. Katılımcıların yarısından daha fazlası olan %51,7 si ise daha önce branşta spor eğitimi almamıştır.

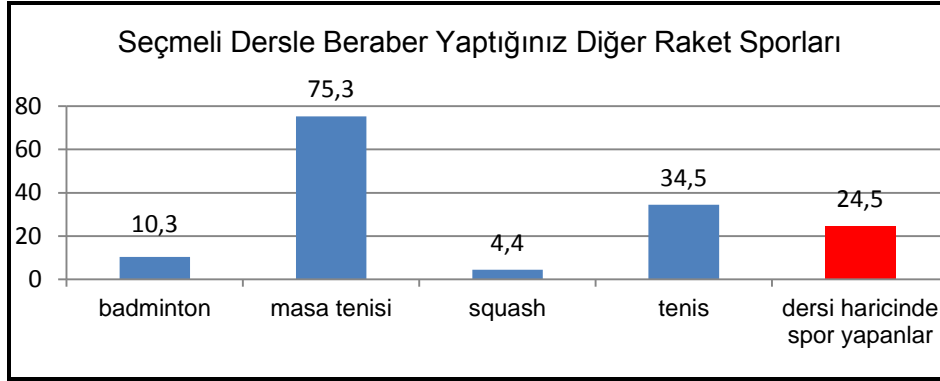
Grafik 7. Ders aldığı branşta üniversitenin spor kulübüne üyelik durumu

Ankete katılan öğrencilerden %19,8 i seçmeli ders aldığı spor dalında üniversitenin kulübüne olmuştur. %80,2 si ise Grafik 7 de görüleceği üzere üniversite spor kulüplerine katılmamıştır.

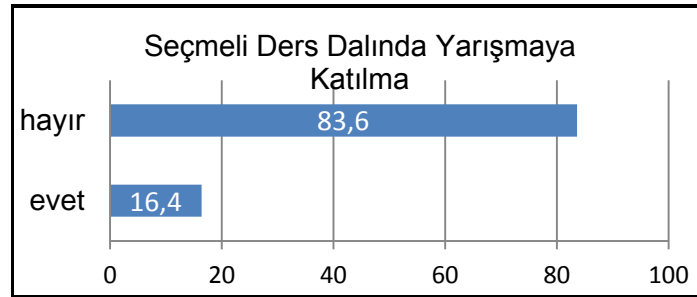
Grafik 8. Almış olduğu seçmeli dersle alakalı ders haricinde eğitim durumu

Öğrencilerin seçmeli derslerden sonra eğitim aldıkları spor dalında eğitim faaliyetlerine devam etme durumlarını belirlemek için yönlendirilen soruya verdikleri cevaplara göre %23,7 si üniversite kulübüne, %18,5 i özel kulüplere, %17,7 si takım oyuncularından, %22,8 arkadaşlarından ve 17,3 ise bağımsız eğitimcilerden ders alarak spora devam etmişlerdir. Burada öğrencilerin çoğunluğunun eğitimlerini birkaç farklı yerden aldıkları da görülmektedir. %80,2 lik çoğunluk ise ders haricinde eğitim almamıştır.

Grafik 9. Seçmeli ders dahil yapılan tüm raket sporları

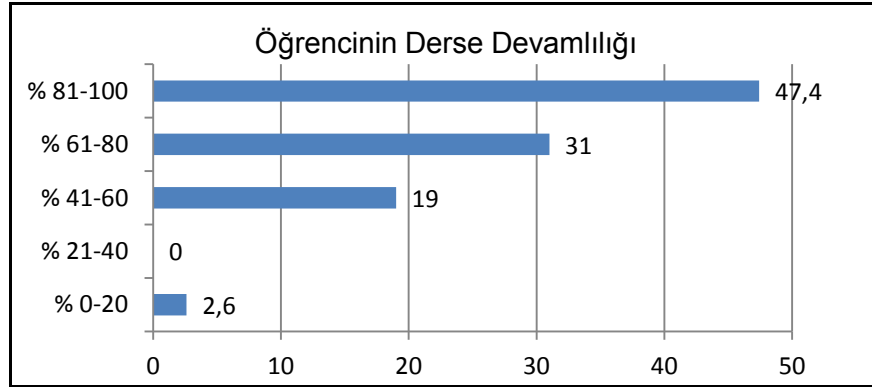
Grafikten alınan verilere göre seçmeli ders alan öğrencilerin %10,3 badminton, %75,3 ü masa tenisi, %4,4 ü squash, %34,5 i tenis dersi almakla beraber sonrasında da başka raket sporlarına merak salarak oynayan %24,5 seviyesinde bir grup vardır.

Grafik 10. Seçmeli ders eğitiminin sonrasında yarışmaya katılma durumu

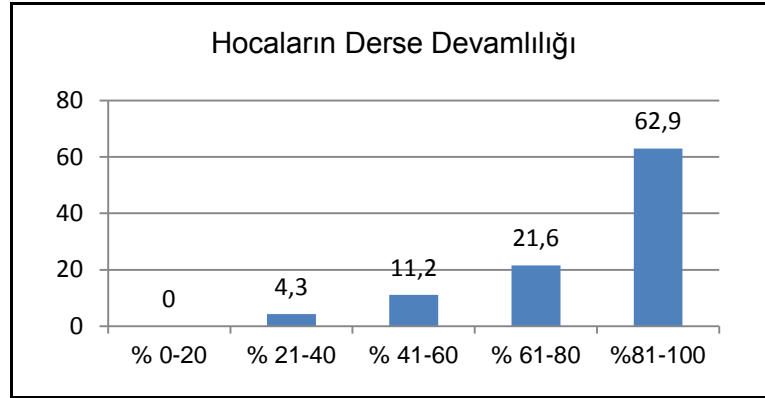
Öğrencilere aldıkları dersin sonucunda bir yarışmaya katılıp katılmadıkları sorulduğunda yalnızca %16,4 ünün yarışmalara katıldığı görülmektedir. %83,6 sı ise yarışmaya katılmadıklarını beyan etmişlerdir.

4. 5. 3. Dersin Veriliş Biçimi, Kapsamı ve Yeterliliği

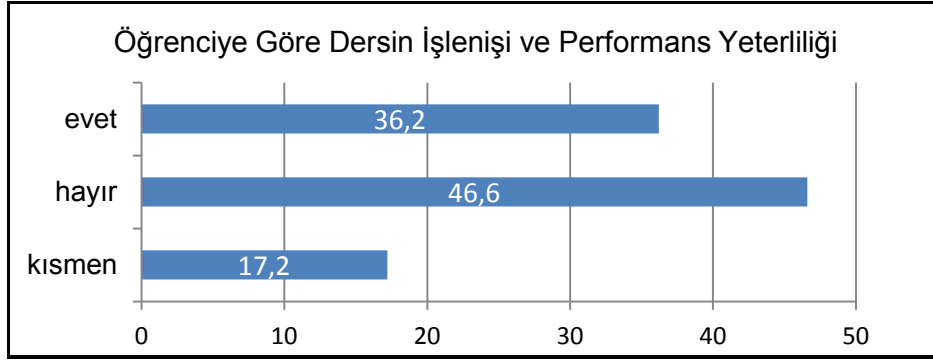
Grafik 11. Öğrencilerin derse devam durumları

Öğrencilerden alınan verilerle beraber dersi veren öğretim elemanının ders işleyiş ve öğrencileri derse bağlama düzeyi hakkında bilgi almak için derse devam yüzdeleri tespit edilmiştir. Buna göre, öğrencilerin %2,6 sı %0-20 aralığında derse devam ederken, %19 u %41-60 aralığında derse devam etmişler, %31 i ise %61-80 aralığında, yarısına yakın bir sayıda öğrenci ise (%47,4) dersin tamamına yakınına kadar (%81-100) derse devam etmiştir.

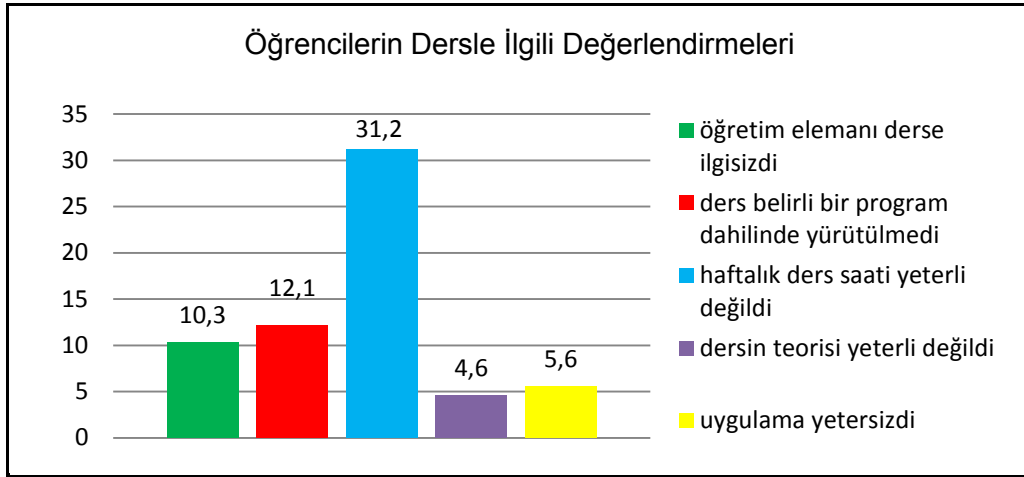
Grafik 12. Dersi veren öğretim elemanının derse devam durumu

Öğretim elemanının derse devam yüzdesini öğrenmek için öğrencilere sorulan soruların verilen cevaplar Grafik 12 deki gibidir. Öğrencilerin %62,9 u hocaların %81-100 aralığında ders yaptığını söylerken, %21,6 sı %61-80 civarında, %11,2 si %41-60 aralığında ve %4,3 ü ise hocaların %21-40 civarında ders yaptığını belirtmiştir.

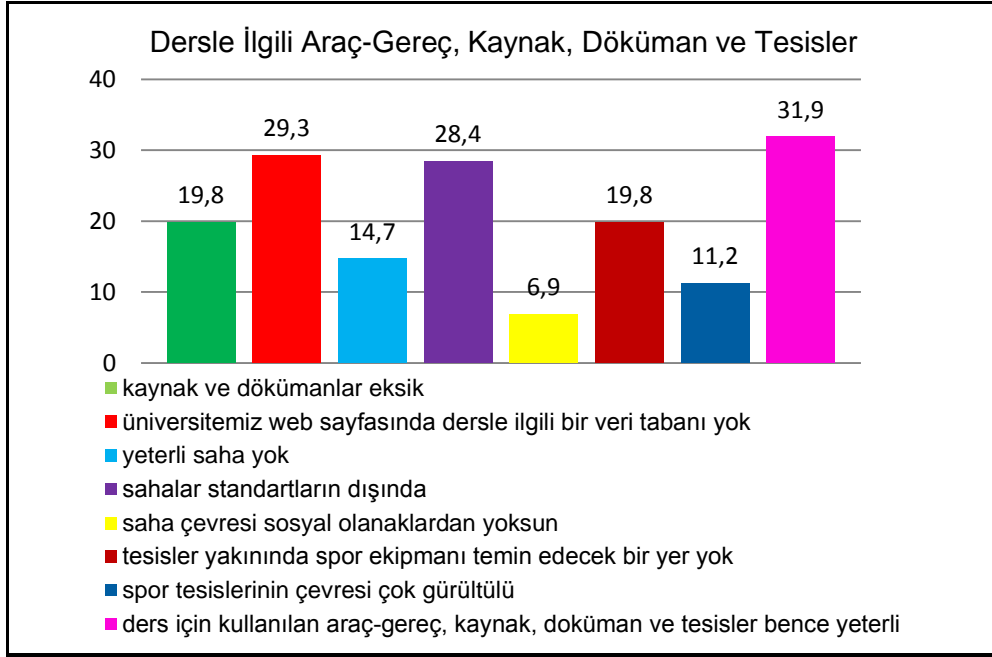
Grafik 13. Dersin işlenişi ve eğiticinin performans yeterliliği

“Öğretim elemanının dersi veriş biçimini ve dersteki performansını yeterli buldunuz mu?” sorusuna öğrencilerin %36,2 si evet yanıtı verirken, %17,2 si kısmen yanıtını vermişlerdir. %46,6 sı ise hayır yanıtını vermiştir.

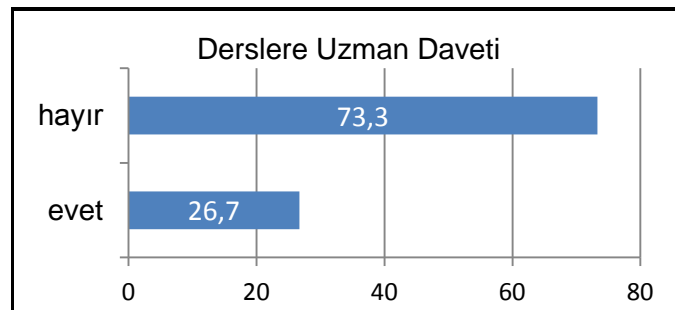
Grafik 14. Önceki soruya evet dışında yanıt veren öğrencilerin dersle ilgili olarak yaptığı değerlendirmeler

EK 1 deki öğrenci anketindeki 15 inci soru olan bir önceki soruya evet haricinde yanıt veren öğrencilerin düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan soruya verilen yanıtlar Grafik 14 te sunulmuştur. Buna göre, öğrencilerin %31,2 si haftalık ders saatinin yetersiz olduğunu belirtirken, %12,1 i dersin belirli bir program dahilinde yürütülmediğini söylemişlerdir. %10,3 e göre öğretim elemanının derse ilgisizdir. Katılanların %5,6 sı dersin uygulamasını, %4,6 sı ise dersin teorisinin yetersiz olduğunu söylemektedir.

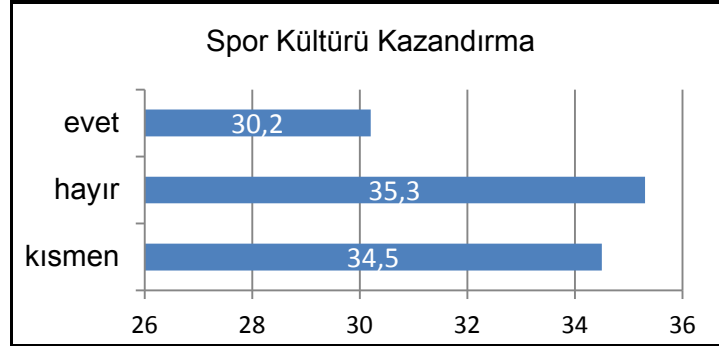
Grafik 15. Donanım ve tesislerle alakalı olarak öğrencilerin değerlendirmeleri

Grafik 15 te öğrencilere dersle alakalı doküman, araç-gereç, kaynak, saha gibi hususlarda düşünceleri görülmektedir. %19,8 i dersin doküman ve kaynaklarının eksik olduğunu söylemektedir. Öğrencilerin %29,3 ü web ortamında veri tabanı eksikliğini dile getirmiştir. Fiziki eksiklikleri yorumlayan %14,7 lik bir saha sayısının eksikliğini belirtirken, %28,4 öğrenci sahaların standart dışı olduğunu söylemektedir. Bazı öğrenciler ise sahaların çevresiyle ilgili yorum yapmıştır. Bunlardan %19 u saha etrafında ekipman temin edilebilecek yer olmadığını belirtmiştir. Ayrıca %11,2 sahaların etrafının gürültülü olduğunu söylerken, %6,9 luk bir grup sahaların etrafının sosyal imkanlardan yoksun olduğundan şikayetçidirler. %31,9 luk bir grup ise hazırda bulunan tesislerden memnuniyetlerini belirtmişlerdir.

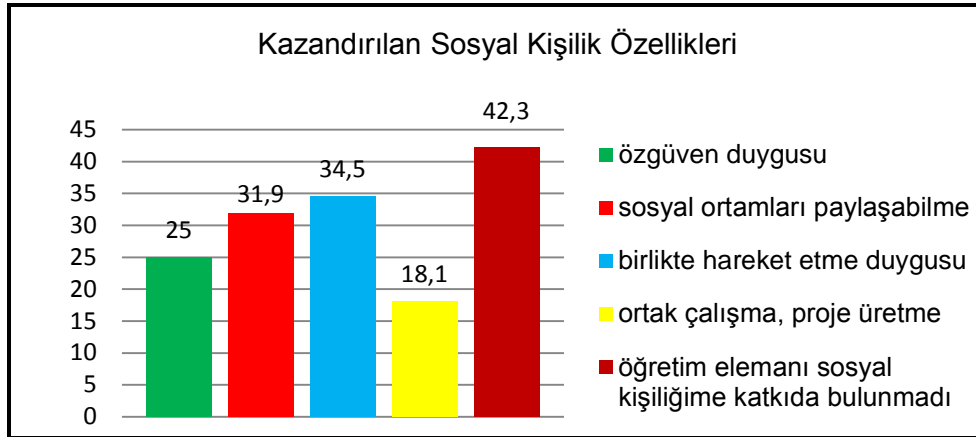
Grafik 16. Motivasyon amaçlı derse bir uzman yada profesyonel sporcu daveti

Öğrencilere, öğretim elemanı sizi teşvik etmek için branşta uzman yada profesyonel sporcuları derse davet etti mi diye sorduk. %26,7 si evet, %73,3 ü hayır yanıtını verdi.

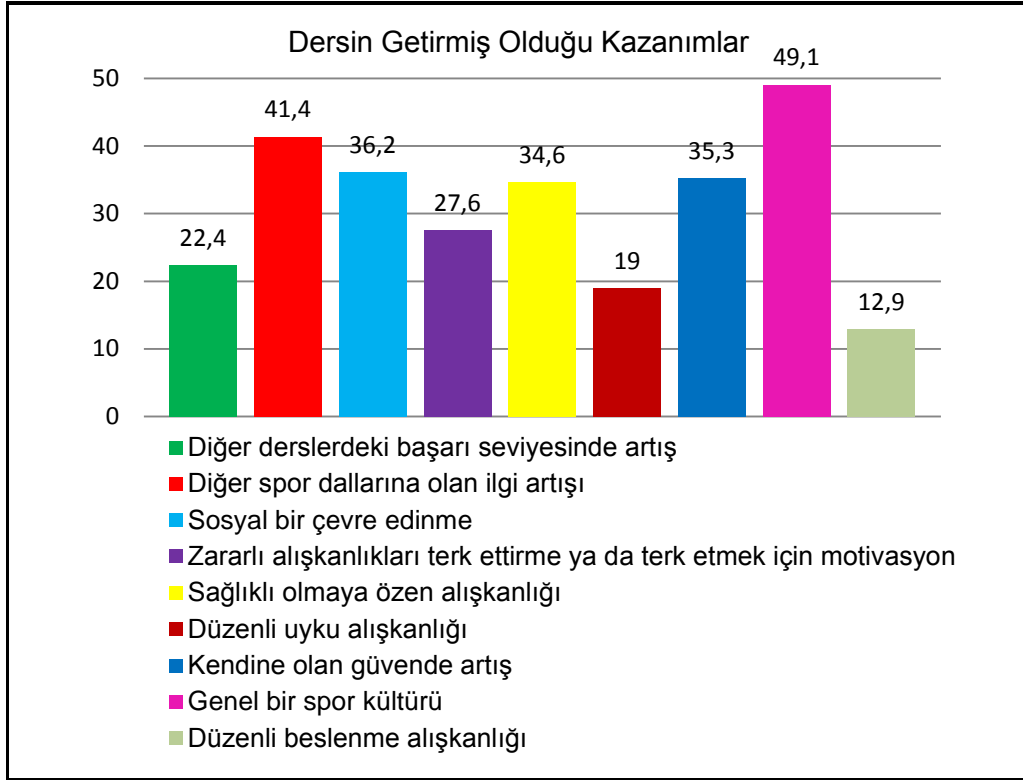
Grafik 17. Eğiticinin öğrencilere genel bir spor kültürü kazandırabilme durumu

Ankette görüldüğü üzere, öğrencilerin %30,2 si öğretim elemanının kendisine genel bir spor kültürü kazandırdığını söylerken, %34,5 kısmi kazanımı bildirmektedir. %35,3 lük bir grup ise “dersle bağlantılı olarak bir spor kültürü kazanımım” yoktur demektir.

Grafik 18. Dersi alan öğrencilere kazandırılabilen kişilik özellikleri

Ek 1 deki anketteki 21 inci ve 22 nci sorular birleştirilerek sonuçlar Grafik 18 de sunulmuştur. Öğrencilere öğretim elemanının sosyal kişiliklerine katkıda bulunup bulunmadığı (soru 21), bulduysa hangi kişilik özelliklerini geliştirdiği soruldu. Öğrenciler grafik 18 deki sırasıyla; %25 öğrenci özgüven duygusu, %31,9 sosyal ortamları paylaşabilme, %34,5 birlikte hareket duygusu, %18,1 ise ortak çalışma ve proje üretme kazandıklarını söylemektedir. %42,3 lük grup ise, öğretim elemanının sosyal kişiliklerine katkısı olmadığını belirtmiştir.

Grafik 19. Dersin sonucunda öğrenciye kazandırılabilen davranışlar

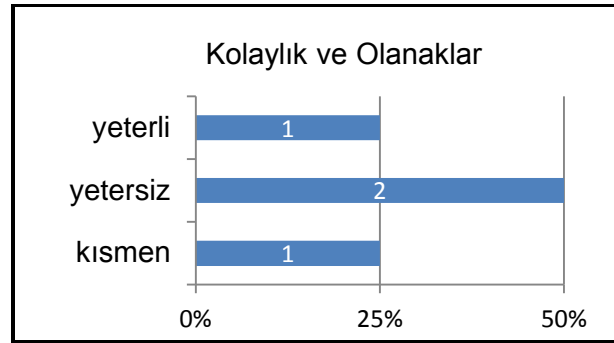
Ankette öğrencilere dersin sonucunda kazandıkları alışkanlıklar sorulmuş ve bir den fazla seçenek işaretleyebilecekleri bildirilmiştir. Sonuçlar Grafik 19 da sunulmuştur. Buna göre, öğrencilerin büyük çoğunluğu (%49,1) genel bir spor kültürü kazandığını, %41,4 diğer spor dallarına ilgilerinin arttığını, %36,2 si sosyal bir çevre kazandığını, %35,3 ü kendine güveninde artış olduğunu, %34,6 sağlıklı yaşam alışkanlığını kazandığını, %27,6 sı zararlı alışkanlık terk etme için motivasyon sağladığını, %22,4 ü diğer derslerinde başarısının arttığını, %19 u uyku düzeni kazandığını ve %12,9 u ise düzenli beslenme alışkanlığı kazandığını söylemiştir.

4. 6. Öğretim Elemanlarından Toplanan Bulgular

Çalışmaya konu olan raket sporları derslerini veren öğretim elemanlarından verdikleri derslerle alakalı olarak yönetim, kişisel yeterlilik ve öğrencilerin tutumu ana başlıklarında yüz yüze görüşülerek veriler toplanmıştır. Bu görüşmeler önceden hazırlanmış olan bir görüşme kılavuzu yardımıyla elde edilmiştir. Elde edilen bulguların bir kısmı direkt olarak verilirken, bir kısmı da bilgisayar programı yardımıyla grafik ve tablolara dönüştürülerek aşağıda sunulmuştur. Verilerin sunumunda öğretim elemanlarının isimleri yerine ÖE kısaltması kullanılmıştır.

4. 6. 1. Yönetim ve Yapılanma

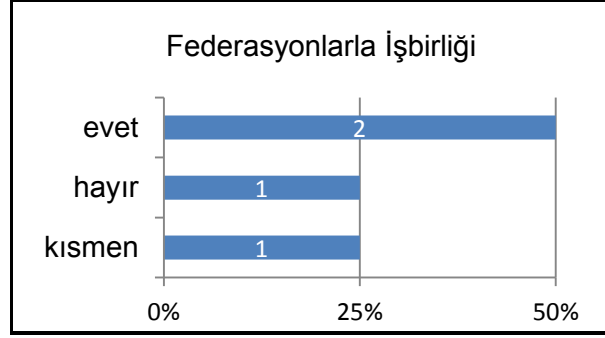
Yönetim ve yapılanma başlığı altında öğretim elemanlarına sorulan sorularla derslerle alakalı bölüm ile anabilim dalı, rektörlük ve SKSD' nin programlama, destek ve uygulamaları sorgulanmıştır.

Grafik 20. Dersin verilmesi noktasında yönetimin sağladığı kolaylık ve olanaklar

Öğretim elemanlarımıza verdikleri derslerle alakalı olarak üniversite rektörlüğünce sağlanan kolaylık ve olanakların yeterli olup olmadığını sorduğumuzda ÖE1, “yeterli değil, orta seviyenin altında”, ÖE2, “tam verimli değil, kısmen yeterli”, ÖE3, “tamamen yeterli”, ÖE4 ise, “yanlışca saha temin ediliyor, olanak geniş yelpazeli bir kavramdır” yanıtlarını vermişlerdir.

Grafik 20’den de görüleceği üzere, raket sporları derslerini veren öğretim elemanlarının yanıtları değerlendirildiğinde yönetim tarafından sağlanan olanakların yetersiz düzeyde olduğu kabul edilmektedir.

Grafik 21. İlgili sporlarla alakalı kulüp, federasyon ulusal veya uluslararası organizasyonlarla işbirliği

Hocalarımıza eğitim verdikleri spor branşlarında üniversitemizin kulüp, federasyon, ulusal veya uluslararası organizasyonlarla ilişkisini, işbirliği içerisinde olup olmadığını sorduğumuzda ÖE1 yaptığını, ÖE2 yapmadığını belirtmiştir. ÖE3 ise, yaptığını belirterek, üniversite takımına şehir takımlarının altyapılarında yetişmiş ve oynamış sporculardan aldıkları bilgisini vermiştir. Son olarak ÖE4 ilişkinin kısmen yeterli olduğunu, çok kısa bir dönem Atatürk Üniversitesi ve Pamuk Spor ile birlikte çalışmalar yapıldığını belirtmiştir.

Yukarıda Grafik 21'de de görüleceği üzere hocalarımızın çoğunluğu işbirliğinin olduğunu belirtmektedir.

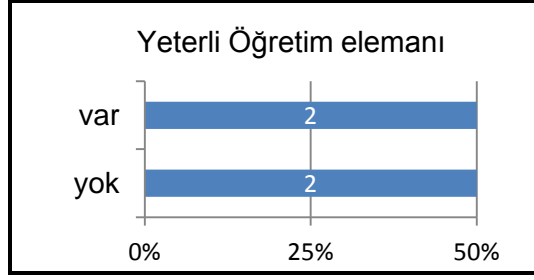
Tablo 6. Üniversitenin Toplumla Ve Diğer Rekreatif Kulüplerle İşbirliği

	Görüş	Açıklama
ÖE1	Var	Kesinlikle evet
ÖE2	Kısmen	Var ancak yalnızca turnuva dönemlerinde
ÖE3	Var	Kesinlikle var. Uluslararası düzeyde dahi destek verilecektir.
ÖE4	Yok	Hayır

Hocalarımız çoğunlukla üniversitemizin toplum ve rekreatif kulüplerle işbirliğini yeterli bulmuşlardır.

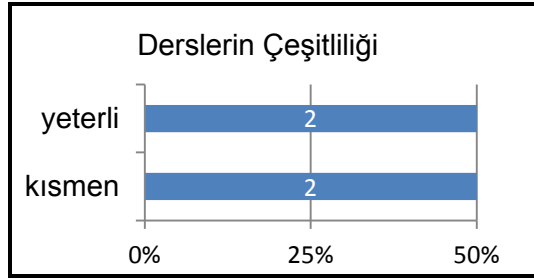
Görüşmeler, bu bölümden itibaren derslerin daha iyi verilebilmesi noktasında, öğrencilerin daha iyi donanımlara sahip olması ve bu dersin sonucunda kazanacakları birikimleri göz önüne alarak yönetim bazında farklı başlıklarda sorgulanmak üzere düzenlenerek hocalarımızın görüşlerin alınmıştır.

İlk olarak bölüm ve anabilim dalının yeterliliğini sorgulamak amacıyla sorular sorularak aşağıdaki verilere ulaşılmıştır.

Grafik 22. Yeterli öğretim elemanı, ihtisaslaşmış öğretim elemanları varlığı

BESYO ve rektörlüğe bağlı Beden Eğitimi Bölümü'nde toplam 27 öğretim elemanı mevcuttur. Bütün hocalarımız birçok spor dalında üst seviye bilgi donanımına sahip olmakla beraber spor dallarının yelpazesinin çok geniş olmasından dolayı her branşta ihtisaslaşmış hoca bulunmamaktadır.

Grafik 23. Raket sporlarına yönelik derslerin çeşitliliği

Yukarıdaki grafikten de (Grafik 23) anlaşılacağı gibi, hocalarımızın tamamı üniversitemizin olanakları ile ülkemiz genelindeki spor yapılanmaları değerlendirildiğinde raket sporlarına yönelik mevcut çeşitliliğin yeterli olduğu belirtilmektedir. Ancak ÖE4 ülkemize göre yeterli görüşüne ilave olarak dünya ülkelerine kıyasla çeşitliliğin çok eksik olduğunu bildirmiştir.

Tablo 7. Ders Saatleri ve Süreleri

	Görüş	Açıklama
ÖE1	Yeterli	Genel olarak yeterli
ÖE2	Kısmen	Kısmen yeterli
ÖE3	Yeterli	Yeterli ancak kredili olmaları koşuluyla
ÖE4	Yetersiz	Yeterli değil

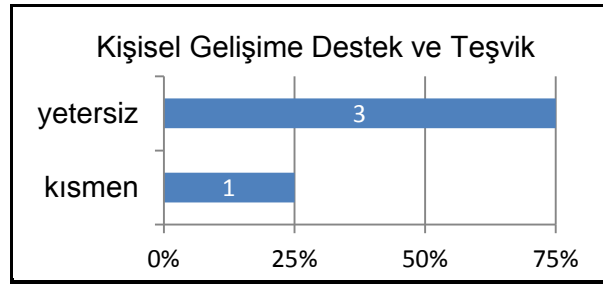
Servis dersleri olarak adlandırılan bu dersler çalışmanın yapıldığı dönemde kredili olarak verilmekteydi. Bu sebeple devam zorunluluğu vardı. Eğiticilerimizin çoğunluğu

başlangıçta derse devamlılığın sağlanmasıyla dersteki verimliliğin arttığını belirtiyorlar. Bu bağlamda ders sayısının yeterliliği görülmektedir.

Tablo 8. Derslerin Yalnızca Birinci Sınıfta Verilmesinin Yeterliliği

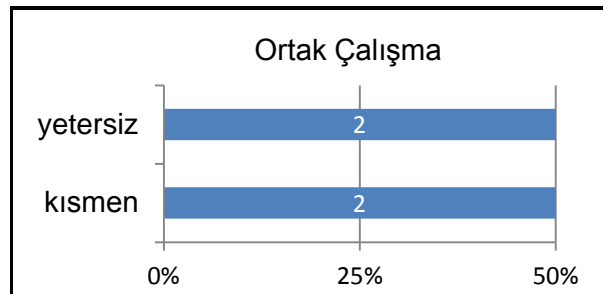
	Görüş	Açıklama
ÖE1	Hayır	Tasvip etmiyorum. Kesinlikle hayır
ÖE2	Hayır	Yeterli değil
ÖE3	Hayır	Değil. Sonraki yıllarda devam etmeli
ÖE4	Hayır	Her yıl, her dönem verilmeli

Öğretim elemanlarının tamamı derslerin birinci sınıfla kalmayıp üniversite hayatı boyunca öğrencilere sağlanarak, öğrencilerin yaşam boyu spor felsefesiyle mezuniyetten sonra hayatlarına devam etmelerinin gerekliliğini belirtmektedir.

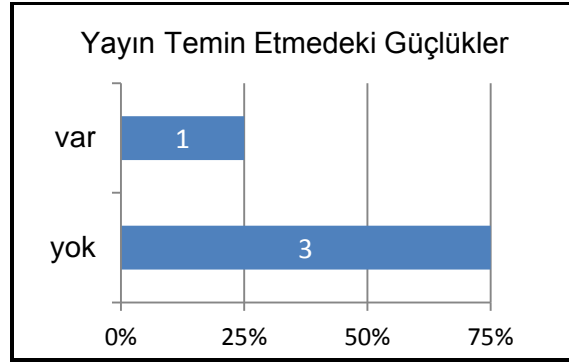
Grafik 24. Öğretim elemanlarının kişisel gelişimleri için sertifika, seminer, kongre vb eğitim faaliyetlerine katılımının destek ve teşvik edilmesi

Üniversiteler tüm dünyadaki insan eğitiminin en üst noktasıdır. Ancak bu yalnızca öğrenci eğitimi anlamına gelmemektedir. Öğrenci eğitiminin arkasında bilgi donanımı bakımından daha üstün ve deneyimli bir eğitici ekibin varlığı gereklidir. Bu bağlamda bilimsel gelişimler için verilen desteğin yetersiz olduğu bildirilmiştir.

Grafik 25. Diğer üniversitelerle ortak araştırma, çalıştay ve bilgi alışverişinde bulunulması

Grafik 25'ten de anlaşılacağı üzere katılımcılar bu bağlamda üniversitemizin zayıf olduğu görüşündedirler. ilave olarak ÖE4 kendi branşında Bilkent ve Atatürk Üniversite'leri ile birer defa ortak çalışma yapıldığını belirtmiştir.

Grafik 26. Yayın temin etme hususundaki güçlükler

Yayın temin etme hususunda güçlük olmadığı görüşü çoğunluk tarafından bildirilmektedir.

Tablo 9. BESYO Düzeyinde Eksiklikler

	Görüş	Açıklama
ÖE1	Var	Spor Bilimleri Enstitüsü yok. Laboratuvar yok. Rekreasyon bölümü var, öğrencisi yok.
ÖE2	Var	Çok. Say say bitmez.
ÖE3	Var	Sadece derslerle ilgili desteği var.
ÖE4	Var	Oldukça zayıf.

Üniversitemizin spor çatısının en üzerindeki kurum olan BESYO, katılımcıların tamamının ortak görüşüne göre olması gerekenin çok altında bir seyir izlemektedir.

Tablo 10. Öğretim Elemanlarına Gerekli Mekân ve Donanım Sağlanması

	Görüş	Açıklama
ÖE1	Yeterli	Var
ÖE2	Yetersiz	Ana kampüste kortlar az ve antrenman duvarı eksik
ÖE3	Yeterli	Tamamen var
ÖE4	Yetersiz	Yeterli değil. Örneğin tesiste bir çay salonu bile yok

Spor branşının türüne göre öğretim elemanları kendilerine sunulan donanımların bir kısmını yeterli bulurken, bazı hocalarımız sosyal açıdan sunulan mekânın eksikliğini dile getirmektedir.

Tablo 11. Yüksekökol Yönetiminin Ulusal ve Uluslararası Organizasyonların Düzenlenmesine Destek Vermesi

	Görüş	Açıklama
ÖE1	Yok	Hayır. Ancak ilk kez bir Spor Bilimleri Kongresi planlanıyor
ÖE2	Yok	Yok
ÖE3	Yok	Yok. Çünkü takımlarımız gezi amaçlı deplasmanda müsabaka istiyor.
ÖE4	Yok	Yok. Kendi çabamızla ulusal bir etkinlik düzenledik.

Katılımcıların tamamı yüksekökol yönetiminin eksikliğini belirtmektedir.

Buradan itibaren sorulan sorular, üniversite rektörlüğünün rekreasyon ve spora hem genel hemde seçmeli dersler hususunda yaklaşımının hocalar açısından değerlendirilmesini saptamak amacıyla sorulmuştur.

Tablo 12. Üniversite Yönetiminin, Yerleşkenin Açık Alan Organizasyonlarıyla İlgili Bu Konuda Uzman Olan Hocaların Görüş ve Önerilerine Başvurması

	Görüş	Açıklama
ÖE1	Yok	Eskiden hiçbir zaman yapılmadı. Şimdileri bilemiyorum
ÖE2	Yok	Sanmıyorum
ÖE3	Var	Yeterli düzeyde yardım isteniyor
ÖE4	Kısmen	Görüş alınıyor ama uygulanmıyor

Uzman görüşlerine kısmen başvurulsa da uygulamalarda kesinlikle uzman görüşüne yeterince yer verilmediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 13. Master Planı Çalışmalarında Spor ve Rekreasyon Kapsamında Kampus Rekreasyon Programı Geliştirilmesi

	Görüş	Açıklama
ÖE1	Yok	Yok
ÖE2	Yok	Yok, yetersiz.
ÖE3	Var	Kesinlikle olmalı. Yeni gelen öğrencilerin yönlendirilebilmesi için çok önemli
ÖE4	Kısmen	Master plan çalışması var ancak spor ve rekreasyona dönük çalışma yok

Günümüz dünyasında en üst seviyede önem verilerek sürdürülen bu çalışmalar ne yazık ki katılımcıların tamamınca önemi vurgulansa da idari açıdan yokluğu ön plana çıkmıştır.

Tablo 14. Bu Konu ile İlgili Bir Ofisin Kurulmasına Dair Görüşler

	Görüş	Açıklama
ÖE1	Evet	Yok. Ama kesinlikle olmalı
ÖE2	Evet	Çok iyi olurdu
ÖE3	Evet	Kesinlikle kurulmalı. Arayan neyi nerede bulacağını bilir
ÖE4	Evet	Üniversite bilgi sistemi dahilinde mutlaka kurulmalı

Katılımcılar broşür, yayın gibi tanıtım faaliyetlerinin ve tüm rekreatif ve sportif etkinliklerin planlandığı bir ofisin kurulması hususundaki ihtiyacı, konunun önemini ve yokluğunu ifade etmişlerdir.

Tablo 15. Kurulacak Rekreasyon Merkezlerinin Öğrencileri Tüm Rekreatif ve Sportif Etkinliklerle İlgili Yönlendirmesi

	Görüş	Açıklama
ÖE1	Evet	Şu anda öğrenciler bölümlerindeki ilgili danışmanlarla yönlendiriliyor
ÖE2	Evet	İyi olurdu
ÖE3	Evet	Gereklidir
ÖE4	Evet	Mutlak bir ihtiyaç. Bölüm hocaları bu işlerle uğraşmamalı. Yönlendirme ilgili birimin işi

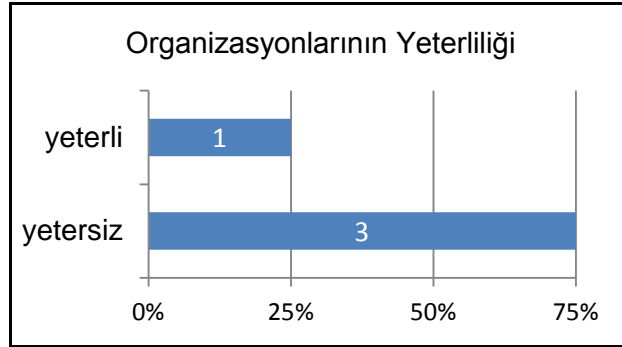
Şu anki durumda öğrenciler kendi bilim dallarında görevlendirilen danışmanlarınca yönlendirilmektedir. Bu durum konunun çok basite alındığını göstermektedir. Bilim dalı danışmanları öğrencileri kendi uzmanlıklarıyla alakalı olarak yetiştirip geliştirmek hususunda tartışılmaz düzeyde önemlidir. Ancak rekreasyon başlı başına ayrı bir bilim dalı olduğu için bu iş konunun uzmanlarınca yapılmalıdır yargısı eğitimcilerce dile getirilmiştir.

Üniversitemizde rekreasyon ve spora yönelik güncelleştirilebilen bir veri portalının oluşturulması hususunda öğretim elemanlarımıza fikirleri sorulduğunda tamamı evet yanıtı vermişlerdir. İlave olarak ÖE4 öğrencilerin üniversitemizi başka türlü tanıyamayacağını, dışarıdan üniversitemizin verimli çalışma ortamlarına sahip olduğumuzun bilinmediğini bildirmiştir.

Öğretim elemanlarımıza kentle üniversitemizin bütünleşmesini sağlamak üzere halkı bu sürece dahil etme hususu hakkında görüşleri sorulduğunda, %100 oranda “olması gerektiği” fikrinde oldukları görülmüştür.

ÖE1 fikrini “mükemmel olurdu” şeklinde ortaya koyarken, ÖE2 bu bağlamda halktan kopuk bir üniversite olduğumuz bilgisini vererek, spor şölenlerindeki tenis turnuvalarına şehir halkının dahil edilebileceği fikrini sunmuştur. ÖE3 üniversite dahilinde bazı küçük

müsabakalara halkın dahil olduğunu ancak bu hususta herhangi bir girişim olmadığını belirtmiştir. Son olarak ÖE4 birkaç spor dalında birliktelik gözlemlendiğini, EYOF sonrasında halkla kısmen bütünleşme sağlandığını belirtmiştir.

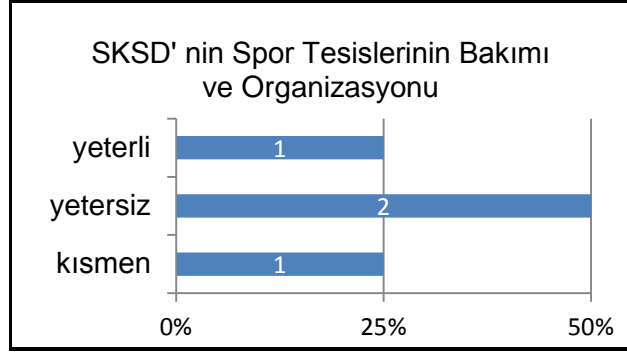
Grafik 27. Üniversite çapında spor ve rekreasyona dönük organizasyonların yeterliliği (SKSD açısından değerlendirme)

Çalışmanın bu bölümünde SKSD bazında değerlendirmeler yapılmış olup, ilk olarak üniversite çapında spor ve rekreasyona dönük faaliyetlerin yeterliliği sorulmuştur. Grafik 21'de görüleceği üzere öğretim elemanlarımız %75 oranda etkinlikleri yetersiz bulmakta, ilave olarak ÖE2 organizasyonların formalite amaçlı olduğunu, ÖE4 ise geçmiş yıllara göre gittikçe olumsuz bir seyir olduğunu belirtmektedir. Özetlersek, spor ve rekreasyona yönelik bir takım faaliyetlerin varlığı bildirilmiş olup, seviye ve sayısının düşük olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 16. SKSD'nin Kulüp Yapılanmalarına Destek Verme Hususundaki Yeterlilikleri ile Kulüplerin Rekreatif Ve Sportif Hareketliliğine Katkısı

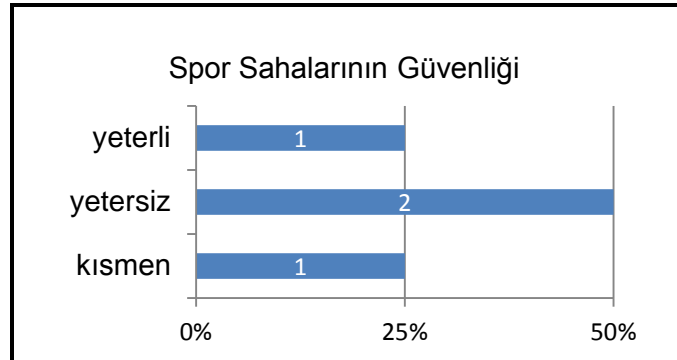
	Görüş	Açıklama
ÖE1	Yeterli	Yeterli destek var
ÖE2	Kısmen	Kısmen yeterli
ÖE3	Yeterli	Yeterli destek sağlanıyor
ÖE4	Kısmen	Rekreatif çapta zayıf. Kulüp bazında kısmi destek var

SKSD 'nin kulüpleşme bazında sağladığı desteğin yeterli düzeyde olduğu katılımcıların ortak görüşüdür. Bununla beraber rekreatif çapta etkinlik düzeylerine yapılan katkının düşük seviyede olduğu bildirilmiştir.

Grafik 28. Spor tesislerinin altyapılarının bakım ve iyileştirilmesi konusunda düzenli aralıklarla kontrol ve yenileme yapılması ve bu alanların tüm yıl, gece-gündüz kullanılabilmesi hususundaki yeterlilik

Çoğunluk altyapı hususundaki düzeyi zayıf bulmakla beraber bazı hocalarımız branşa bağlı olarak altyapı düzenlemelerini yeterli olarak kabul etmiştir. Ancak sahaların kullanımı hususundaki işleyişte bürokratik engellerden ötürü sıkıntılar olduğu bildirilmiştir. Örnek olarak ise spor tesislerinin resmi tatillerde ve akşam 22:00'den sonra kapalı olduğu ilave olarak belirtilmiştir.

Grafik 29. Sahaların güvenliklerinin sağlanması hususundaki yeterlilik

Branşa bağlı olarak yalnızca kapalı salon güvenliği için yeterlilik belirtilmiş olup genel görüş saha güvenliğinin eksik olduğu yönündedir. Ayrıca ÖE1 konuya farklı bir bakış açısı getirerek, sağlık güvenliği açısından değerlendirme yaparak bu hususta tamamen bir yetersizliğin söz konusu olduğunu ortaya koymuştur.

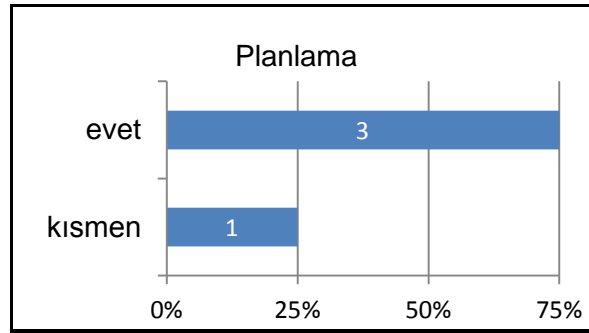
Öğretim elemanlarına sorulan bir diğer soruyla birlikte üniversite bünyesindeki atıl alanların dönüşümlü etkinlikler için planlanmasıyla alakalı SKSD'nin bilgi ve oluşumları hakkındaki görüşleri alınmıştır.

ÖE1 ve ÖE2 bu konuyla ilgili bir faaliyetin olmadığını söylerken, ÖE3 ise bölümler içindeki boş alanları değerlendirmek için masa tenisi masası verildiği bilgisini vermiştir. ÖE4 ise SKSD'nin bu hususta son derece eksik ve ilgisiz olduğu bilgisini vererek, çok iyi

bir planlama ile eğitim dışı zamanlarda otoparklar, çim alanlar, balkonlar, hatta yolların bile rekreatif ve sportif etkinlikler için dönüşümlü kullanılabileceğini, böylelikle üniversitemizin diğer üniversitelere sosyal yaşam kalitesi hususunda büyük bir fark atacağını belirtmiştir.

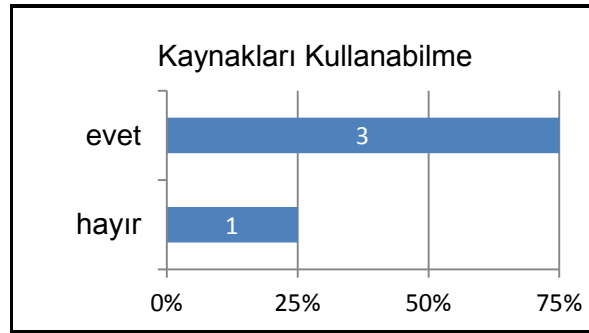
4. 6. 2. Yeterlilik

Bu bölüm itibariyle sorulan sorular öğretim elemanlarımızın verdikleri derslerle alakalı yeterlilik düzeylerini ve ihtiyaçlarını tespit etmek amaçlıdır.

Grafik 30. Öğretim sürecini planlayıp düzenleme

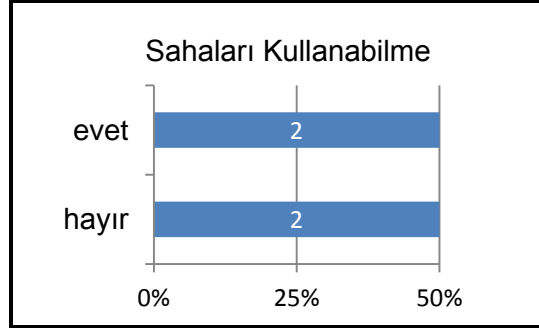
Öğretim elemanlarımızdan bir tanesi istediği tam düzeyde olmamakla beraber tamamı öğretim süreçlerini planlayıp gerekli düzenlemeleri yapabildiklerini bildirdiler.

Grafik 31. Üniversitenin kaynaklarını yeterli düzeyde kullanabilme

Yukarıdaki grafikten (Grafik 31) görüldüğü üzere hocalarımızın çoğunluğu üniversitemizin mevcut kaynaklarından yeterli düzeyde faydalanabildiklerini bildirmektedir.

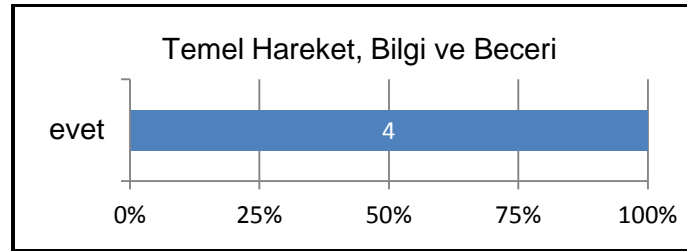
Öğretim elemanlarımıza yönlendirilen bir diğer soruyla, dersleri için kendilerinin hazırlayıp kullandıkları farklı materyallerin olup olmadığı öğrenilmek istenmiştir. Hocalarımızın tamamı geçmiş bilgilerinden, kitap, dergi ve internet gibi kaynaklardan faydalanarak hazırladıkları materyalleri olduğunu belirtmişlerdir.

Grafik 32. Dersler için sahaları ve ders organizasyonunu derse uygun olarak farklı yaklaşımlarla, daha verimli biçimlerde kullanabilme

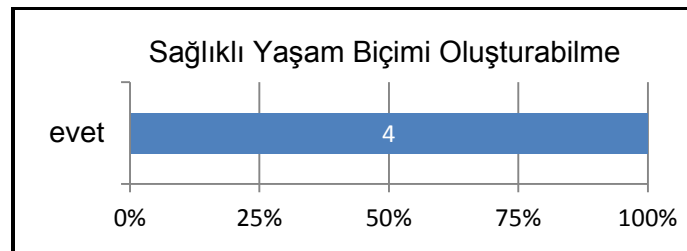
“Dersiniz için kullandığınız sahayı ve ders organizasyonunu derse uygun olarak farklı yaklaşımlarla, daha verimli olacağını düşündüğünüz biçimlerde kullanabiliyor musunuz” şeklinde sorulan bir diğer soruya Grafik 32’de görüleceği üzere, öğretim elemanlarımızın yarısı olumlu yarısı olumsuz yanıt vermişlerdir.

Yukarıdaki verilerden, spor branşına bağlı olarak saha kullanımı ile saha ve tesislerde amaca yönelik farklı düzenlemeler yapabilme hususlarında sorunların olabildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Grafik 33. Öğrencilerin temel hareket, bilgi ve becerilerini geliştirebilme

Öğretim elemanlarımızın tamamı soruyu olumlu yanıtlarken, ÖE4 söz konusu gelişimin sağlanması hususunda destek aldığını beyan etmiştir.

Grafik 34. Öğrencilerde düzenli fiziksel etkinliklerle sağlıklı yaşam biçimi oluşturma

Grafik 34'ten de anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarımızın bir kısmı bireysel, bir kısmı ise destek olarak, öğrencileri önce bilgilendirerek sonrasında da düzenli fiziksel etkinliklerle beraber sağlıklı bir yaşam biçimi oluşturmaya yönlendirerek aynı zamanda teşvik ettiklerini belirtmektedirler.

Tablo 17. Öğrencileri Yeterliliklerini Ortaya Çıkaracak Yarışmalara Özendirme

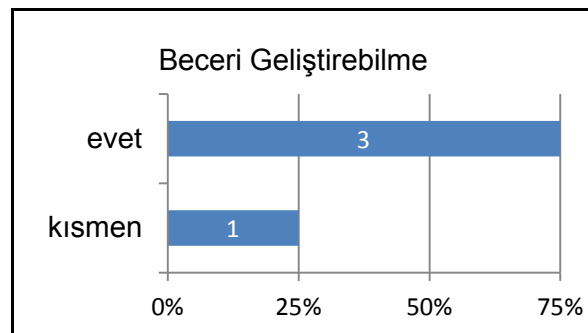
	Görüş	Açıklama
ÖE1	Hayır	Hayır. Çünkü öğrenciler ilk kez eğitim alıyor. Yarışmacı düzeye geldiklerinde mezun oluyorlar
ÖE2	Evet	Evet
ÖE3	Evet	Okul takımı için yönlendiriyorum, teşvik ediyorum
ÖE4	Evet	Sürekli

Eğiticilerimiz çoğunlukla yarışma hususunda öğrencilerini teşvik etmekte olduklarını bildirmişlerdir. Yalnızca altyapı eksikliği olan sporcuların çoğunlukta olduğu branşlarda yarışmacı düzeye gelinemediği için olumsuzluk bildirilmiştir.

Tablo 18. Öğrencileri Düzenli Beslenme Hususunda Bilgilendirme

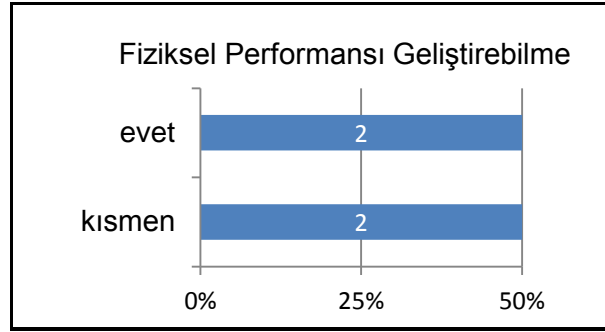
	Görüş	Açıklama
ÖE1	Evet	Evet
ÖE2	Kısmen	Tam değil. Genelde yarışmacı sporcuları müsabaka dönemlerinde yönlendiriyoruz
ÖE3	Kısmen	Takım bazında evet, ders bazında hayır
ÖE4	Hayır	Hayır

Genel olarak yarışmacı sporcuları olan öğretim elemanlarımız konuyla ilgili yönlendirmeden söz etmektedirler.

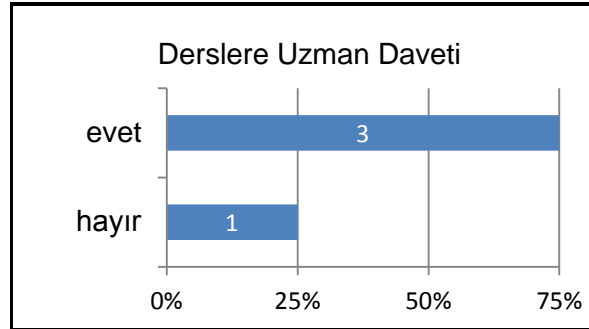
Grafik 35. Öğrencilerin liderlik, sorumluluk alma, paylaşma ve birlikte iş yapma becerilerini geliştirebilme

Araştırmaya yön veren spor dallarının bireysel sporlardan olmasına rağmen eğitimcilerimizin çoğunluğu öğrencilere liderlik, sorumluluk ve birliktelik kavramlarını aşıladıklarını bildirmektedir.

Grafik 36. Verilen dersler sayesinde öğrencilerin fiziksel performansını geliştirip, düzeylerini koruyabilme

Öğretim elemanlarımızın tamamı öğrencilerin fiziksel performanslarını geliştirebildiklerini söylemektedir. Ancak yarısı bu hususta tam verimli olmadıklarını belirtmektedir.

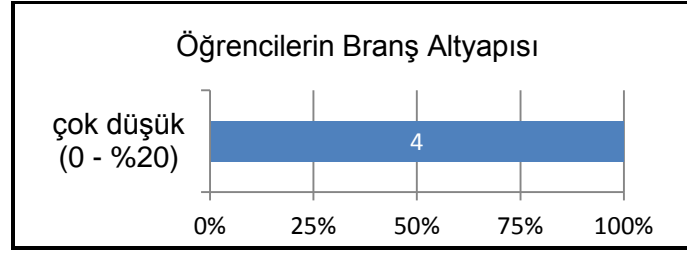

Grafik 37. İlgili spor dalında uzman veya profesyonel sporcuları derslere davet etme

Öğretim elemanlarımızın %75'i derslerine branşlarında uzman, profesyonel veya milli sporcuları davet etmiştir.

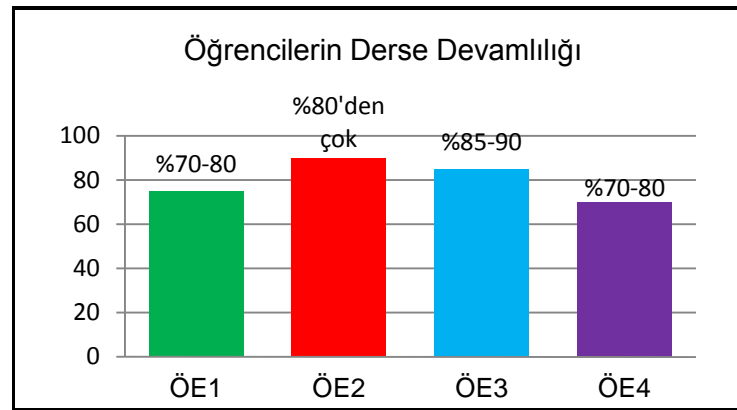
4. 6. 3. Öğrencilerin Gelişim Performansı

Bu bölümde öğrencilerin gelişim performanslarının tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu sebeple öncelikli olarak öğrencilerin spor branşıyla alakalı altyapıları sorgulanmıştır. Grafik 38' de öğrencilerin altyapı geçmişlerinin yüzdesi görülmektedir.

Grafik 38. Dersi alan öğrencilerin branşla alakalı altyapıları ve yüzdeleri

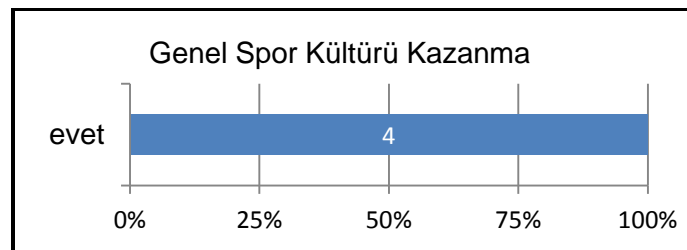
Üniversitemize gelen öğrencilerin raket sporlarına yönelik altyapılarının çok düşük olduğu ortak düşüncedir.

Grafik 39. Öğrencilerin derse devam yüzdeleri

2006-2007 Eğitim öğretim yılında seçmeli dersler haftada 2 saat ve 2 kredili olacak şekilde verilmekteydi. Aynı dönemde kredili derslere devam zorunluluğu sebebiyle öğrencilerin derse katılımının ortalama %80 civarında olduğu belirtilmektedir.

Hocalarımıza yönlendirilen bir diğer soruyla, öğrencilerin derslerdeki performansının katılım ve ilgi açısından ne düzeyde olduğu öğrenilmeye çalışılmıştır. Hocalarımızın tamamı olumlu yanıtlar vererek katılımın orta seviyenin üzerinde veya iyi olduğunu bildirmişlerdir. Buradan öğrencilerin devamlılığıyla birlikte derslerin verimliliğinde artışının sağlandığı, buna paralel olarak da katılımın yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Grafik 40. Öğrencilerin genel bir spor kültürü kazanması

Hocalarımıza, derslerle birlikte öğrencilerin genel bir spor kültürü kazanmaları hakkındaki düşüncelerini sorduğumuzda tamamı kesin bir biçimde evet yanıtını vermişlerdir. Buradan derslerin verimli bir biçimde verilmesiyle öğrencilere hayat boyu sürecek olumlu bir yaşam tarzının aşılandığı sonucuna ulaşılmaktadır.

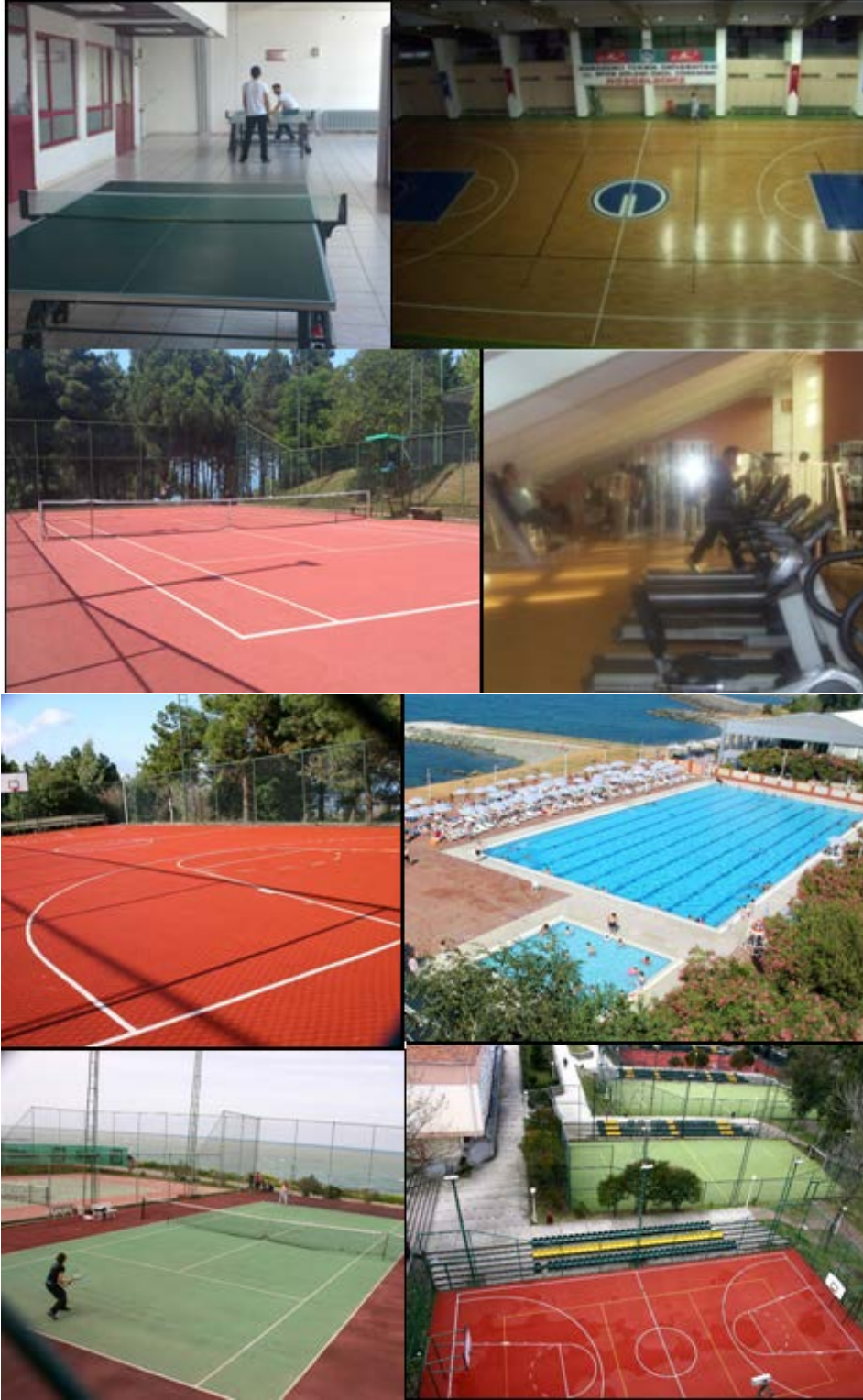
Bir diğer soruyla, öğrencilerin bu tarz dersleri almayanlara göre mental ve fiziksel olarak daha güçlü ve daha pozitif olduklarıyla alakalı hocalarımızın düşünceleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Hocalarımızın yarısı, öğrencilerinin verdikleri dersler aracılığıyla mental ve fiziksel olarak güçlendirdiklerini düşünmekte iken bir hocamız bu konuda gözleme dayalı yorum gerektiğini ve bu hususta öğrencilerini gözlemediğini belirtmektedir.

Hocalarımıza sorduğumuz son soruyla bu ders sonucunda öğrencilerin genel profillerinde göze çarpan değişiklikler öğrenilmeye çalışılmıştır. ÖE1 dönem sonunda öğrencilerde bariz bir farklılaşma gözlemediğini bildirmiştir. ÖE2 farklılığın var olduğunu belirtmiştir. ÖE3 daha havalı bir görüntü çizdiklerini bildirirken, ÖE4 öğrencilerin dersten etkilendiklerinin görüldüğünü, ayrıca derslerde daha rahat ve güçlü davranışlar sergilediklerini belirtmiştir. Sonuç olarak, seçmeli raket sporları derslerinin öğrencilerin günlük hayatlarında farklılaşmaya sebep oldukları bütün öğretim elemanlarının ortak görüşüdür.

4. 7. Yerleşkedeki Rekreatif Spor Olanakları

Kanuni Kampüsünde, öğrencilerin rekreatif ihtiyaçlarını karşılamak ve kültürel ve sportif gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla tasarlanmış açık/kapalı rekreatif ve sportif tesis ve mekânlar ile sağlık tesisleri bulunmaktadır.

Hasan Polat Çok Amaçlı Spor Salonu, futbol stadyumu, voleybol, basketbol ve mini futbol sahaları, açık ve kapalı tenis kortları ve olimpik yüzme havuzu spor tesislerine örnek olarak verilebilir. Bunlara ilave olarak sahil tesislerinde ve kampüsteki kafeteryalarda bilardo masaları ile spor salonu içinde ve fakülte binalarındaki boş alanlarda portatif masa tenisi masaları bulunmaktadır.

Şekil 35. Yerleşkedeki sportif-rekreasyonel faaliyetler için mevcut tesisler

4. 8. Yerleşkedeki Spor – Rekreasyon Yapılanması ve Yönetimleri

Üniversitelerdeki spor ve rekreasyon yapılanmasının akademik boyutu Beden Eğitimi Bölümleri tarafından idare edilirken, idari açıdan rektörlük adına SKSD Başkanlığı tarafından yönetilmektedir.

Beden Eğitimi Bölümleri kendi bünyelerinde eğitim vermekle yükümlü oldukları öğrenciler haricinde, diğer bölümlerde eğitim görmekte olan öğrencilerin öğrenim hayatları boyunca fiziksel ve ruhsal yönden gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla, öğrencilerin sportif rekreasyonel eğilimlerini olumlu biçimlendirecek olan seçmeli derslerini de vermektedir. Böylece asıl misyonu olan sağlıklı bireylerin yetişmesine katkıda bulunacak spor adamları yetiştirmenin haricinde çok önemli bir görev daha üstlenmiştir.

Üniversite kampuslerindeki sportif ve rekreasyonel alanların altyapı bakım-onarım, sevk ve idareleri, kampüs genelinde yürütülen sportif-rekreasyonel etkinlik ve organizasyonların, üniversiteler arası, ulusal yada uluslar arası organizasyonlara katılımın sevk ve idare boyutlarını ise Rektörlüğe bağlı bir idari birim olan SKSD Başkanlığı yürütmektedir.

SKSD'sin kültürel görevleri aşağıdaki gibidir;

I. Resim ve fotoğraf sergileri açmak, konser, konferans, tiyatro ve benzeri sanat ve kültür alanlarında faaliyetler düzenlemek ve bu maksatla bu çeşit faaliyetlerde bulunan kuruluşlarla işbirliği yaparak, öğrencilerin daha geniş ölçüde sanat ve kültür faaliyetlerinden yararlanmalarını sağlamak,

II. Öğrencilerin boş zamanlarında ilgi ve yeteneklerine göre sanat ve kültür çalışmalarını yapmaları için resim, fotoğraf, el sanatları, halk dansları, klasik dans, müzik ve benzeri faaliyet alanlarında kurslar, çalışma grupları, korolar oluşturmak, bu grup ve koroların üniversite içinde ve dışında konser, gösteri, sergi ve karşılaşma gibi faaliyetlerde bulunmalarını veya karşılaşmalara katılmalarını sağlamak.

SKSD'nin spor hizmetleri olarak öğrencilerin ve çalışanların beden sağlıklarını korumak ve geliştirmek, onlara disiplinle çalışma alışkanlığı kazandırmak, spora ilgi duymalarını sağlamak, enerjilerini bu olumlu yöne yöneltmek, boş zamanlarını değerlendirmek için ilgi duydukları spor dalında çalışmalarını sağlamak üzere aşağıdaki hizmetler yürütülür.

a) Grup çalışmaları ve karşılaşmalar düzenlemek ve bölümler arası spor birlikleri kurmak,

b) Bu amaçlarla kurulmuş bulunan yurt dışı ve yurt içi kuruluşlarla işbirliği yaparak, bu alandaki çalışmalarını yaygınlaştırmak, üniversiteyi temsilen öğrencilerin yarışma ve karşılaşmalara katılmalarını sağlamak adıyla organize etkinliklerin düzenlenmesi, 105

c) Üniversitelerin tüm spor, tesis ve malzemelerinin tek elden kullanılmasını, elemanların planlı bir şekilde çalışmalarını ve bir merkezden yönetilmelerini sağlamak.

4. 9. Yerleşkedeki Rekreasyon ve Spor Eğitim Programları

Kanuni Yerleşkesinde spor ve rekreasyon eğitimi üç çatı altında gerçekleştirilmektedir. Bunlardan ilki Beden Eğitimi Bölümü tarafından yürütülen seçmeli dersler, ikincisi SKSD Başkanlığı tarafından tüm öğrenci, personel ve sivillere de sunulan yaz ve kış okulları biçimindeki kurslar ve sonuncu olarak da üniversite bünyesindeki öğrenci kulüplerinin kendi aralarında düzenlemiş oldukları eğitim faaliyetleridir.

5. TARTIŞMA

Ülkemizde kentsel alanlarda rekreasyon araştırmalarına yönelik çalışmalar sıklıkla yapılmış olup, özellikle üniversite yerleşkelerinde rekreasyon biliminin henüz yeni yeni gelişmesi ve açık alanların rekreasyon temelli olarak spor kavramı adı altında yapılandırılması bu konunun sahip olduğu geniş yelpazenin ve farklı etkinliklere yönelik araştırmaların daha da özele inerek daha spesifik boyutlarda çalışılması gerekmektedir. Bu alışma bize rekreasyonun sporla olan i içeliği yanında birbirlerini besleyen pek çok noktanın varlığını ortaya koymakta diğer yandan da üniversite kampüslerinde spor ve rekreasyona yönelik verilen derslerin öğrenciler için sağladıkları fonksiyonları göz önüne alarak bu konular hakkında daha detaylı çalışmalar yapılmasını bize dayatmaktadır.

Son yıllarda rekreasyon bilimindeki gelimleler doğrultusunda ülkemizde gerek kırsal gerekse kentsel alanlarda ülke, bölge ve il bazında ve yerel ölçekte bu çalışmaların aşamalı bir hiyerarşik sistem temelinde yapılandırılması zorunludur. Kentsel rekreasyonel planlamalar il bazında yapılan çalışmalar olup, çalışma sınırları içerisinde tüm alanlar alt bölgelere ayrılarak kent bilgi sistemi temelinde şekillenmektedir. Bu alt bölgelerden biri de üniversite yerleşkeleridir.

Üniversite yerleşkeleri “kent bilgi sistemi” nin bir uzantısı olarak idari yönden bağlı bulunduğu YÖK ile coğrafik açıdan bağlı bulunduğu yerel yönetimlerle birlikte bir bütünlük oluşturmaktadır.

Üniversite yerleşkeleri ulusal ve uluslar arası alanda bilimsel çalışmalar yapan, geleceği şekillendirecek meslek adamları yetiştiren ve ayrıca bulunduğu bölgenin sorunlarını çözme misyonu nu üstlene sosyal ve fiziksel yapılandırmasıyla kenti oluşturan önemli aktörlerden biri olarak önemli sorumluluklar üstlenmiştir. En küçük yerleşim birimlerinde bile oluşturulan üniversite yerleşkeleri sadece bireylerin eğitim aldıkları ve temel öğretileri kazandıkları bir yer dışında bireyin fiziksel ve ruhsal koruyacak, onu daha da katılımcı yapacak, moral ve motivasyonunu yüksek tutacak, geniş olanaklar ve fırsatlar yaratacak, yeni kavramlarla oluşumları kazandıracak en üst seviye de düşünce üreten evrensel merkezlerdir. Öğrencilerin üniversiteden aldıkları öğretilerden en önemlilerinden biride yukarıda bahsedilenlerin işığında onları daha iyi bireyler yapacak olan spor ve yaratıcılıklarını ortaya çıkaracak rekreasyon temelli derseler ve bu amaçla hazırlanan organizasyonlardır.

Bir diğer bir konu ise öğrencilerin üniversite yaşamları boyunca özel ilgileri doğrultusunda seçtikleri spor ve rekreasyona dönük derslerdeki kazanımlarının sorgulanmasıdır. Sorgulamanın temelinde yatan pek çok olgu bulunmaktadır. Bunlardan

birincisi öğrenciler tarafından seçilen dersin öğretim elemanı tarafından ne oranda benimsendiğidir. Ayrıca öğrencilerin bu derslerin fiziksel ve ruhsal sağlığı açısından ne derece gerekli görüp görmediğidir. Bunun da ötesinde bu derslerin kapsamı içerisinde dersin gerektirdiği şeyleri yapıp yapmaması da derse verdiği önem kadar kendisine duyacağı saygı konusunda bir iç hesaplaşma yapmasını gerektirecek çeşitli boyutları bulunmaktadır. Diğer yandan ise üniversite yönetiminin sportif ve rekreasyonel yapı ve donanım ile dersin en verimli şekilde verilmesini sağlayacak şartları yerine getirip getirmemesi ise ayrı bir tartışma konusudur.

Bütün bu değerlendirmeler beraberinde tüm eğitim sistemini ele alacak yaklaşımları ve tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Özellikle ilk öğretim ve lise seviyesinde öğrenciler üniversite kazanmadan önce spor ve rekreasyon konusundaki bilgi ve birikimleri onları daha bilinçli tercih yapmaları noktasında avantajlı kılacaktır. Ancak donanımlı olarak üniversiteye gelen öğrencilerin de kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri ve sosyal yönlerini geliştirerek kendilerine sunulan olanakların kullanılabilmesi için gerekli ortamları bulmaları gerekmektedir.

Özellikle dünyanın gelişmiş ülkelerinde “kampus rekreasyon programı “ adı altında verilen programlar kampus büyüklüğü, potansiyel alanların varlığı, farklı fonksiyonlarla yüklü alanların dönüşümlü kullanım gibi geleceğe yönelik olarak yapılacak değerlendirmelerde çok önemli temel hareket noktaları sağlamaktadır. Sözü edilmesi gereken diğer bir konu da rekreasyon endüstrisinin gereği olarak son yıllarda değişen, çeşitlenen ve farklı kurallarla biçimlenen etkinliklerin yaygınlaştırılması noktasında bu konuda yetişmiş nitelikli öğretim elemanı bulma zorluğudur.

Tüm bu değerlendirmelerin ışığında üniversite yönetimi, BESYO ve SKSD Başkanlığı, üniversite çağında rekreasyon ve spora dönük dersler, organizasyonlar, kulüpler, okul takımları ve tüm yapılanmanın ve bu yapılanmanın gerektirdiği açık mekan organizasyon ve donanımının öğrenci-öğretim elemanı ile kampüste bulunan diğer kesimlerin (akademik-idari personel ve aileleri) sosyal bireyler olarak yenilenmelerini sağlamak, onların spor ve rekreasyona dönük farkındalıklarını artırmak, iletişimi sağlayacak güçlü mekanizmaları oluşturmak için şimdiye dek gerçekleştirilemeyen adımların (üniversite master planı, üniversite bilgi sistemi, kampus rekreasyon programı, rekreasyon merkezleri) atılmasının tartışılarak farklı platformlarda dile getirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda bahsedilen yapılması gerekenlerin dillendirildiği bu yaklaşımların eksikliği öğrencilere yapılan anketlerde dile getirilmiş ve onların gereği gibi katılımlarını ve yararlanmalarını engelleyen şu faktörlerin varlığına dikkat çekilmiştir.

- Beklenti ve ihtiyaçları karşılayacak nitelikte saha ve gerekli donanımların yetersizliği
 - Yerleşke içerisinde ders saatleri dışında organizasyonların sınırlılığı
 - Ekonomik sıkıntılar
 - Birinci yıldan sonra eğitimin kesilmesi sonucu motive edici olanakların yokluğu
 - BESYO ve SKSD Başkanlığının imkan ve olanaklarının iletişim eksikliğinden ötürü yeterince değerlendirilememesi
 - Özellikle Sahil Tesislerinden insanların ulaşım zorluğu nedeniyle yeterince yararlanılamaması
 - Üniversite yönetiminin spor ve rekreasyona dönük yeterince bütçe ayırmaması
- Bu kapsamda verilmesi gereken diğer değerlendirmeler özellikle dersin verilış biçimi ve kazanılan spor kültürü ve performans noktasındaki yanıtları oluşturmaktadır.

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

6. 1. Sonuçlar

Üniversite öğrencilerine verilen formasyon gereği birinci sınıfta seçmeli olarak almaları gereken spor ve rekreasyona dönük dersler, rektörlüğe bağlı Beden Eğitimi Bölümü tarafından verilmektedir. Öğrencilerin aldıkları seçmeli derslerin sonucunda, eğitimini sürdürdükleri sonraki yıllarda onlarda bıraktığı spor ve rekreasyon birikiminin sorgulanması ve yaratılan artı değer tartışılması son derece önemlidir. Verilen derslerden edinilen deneyimler, geleceğe yönelik olarak yapılacak projeksiyonlarda çok önemli rol oynayacaklardır. Bir ölçüde de derslerin verilme biçimi, öğrencilerin bu derslerden aldıkları mevcut spor ve rekreasyon alanının yeterlilikleri ve kampüsün sunduğu diğer olanaklar sorgulanmalıdır.

Bu çalışmada da K.T.Ü. Kanuni Yerleşkesinde rektörlüğe bağlı Beden Eğitimi Bölümü tarafından 2006 – 2007 eğitim öğretim yılında birinci sınıf öğrencilerine verilen raket sporlarına yönelik derslerin bu öğrencilere kazandırdığı spor kültürü ve rekreasyonel alışkanlıklarını test etmek üzere 116 öğrenciye bu dersler kapsamındaki eğilimlerini sorgulamak üzere anket çalışması yapılmıştır. Ayrıca raket sporlarına yönelik dersleri (badminton, masa tenisi, squash ve tenis) veren dört öğretim elemanına görüşme kılavuzu uygulaması yapılmıştır.

Öğrencilere yapılan anket çalışmasının sonuçları değerlendirildiğinde şu sonuçlara varılmıştır;

- Demografik özelliklerinden yaşları değerlendirildiğinde katılanlar öğrencilerin en yaşlıları %1,7 oranıyla 26 yaşındakilerdir. 21 yaşındakiler ise %0,9 oranıyla en genç katılımcılardır. %37,9 oranıyla 23 yaş öğrencileri grubun çoğunluğunu oluşturmaktadır.

- Ankete katılanların %80,2 si erkektir.

- Ankete katılan öğrencilerin %38,8 çoğunlukla ailelerinin aylık net gelir seviyesi 1000-2000 TL aralığındadır. Sonrasındaki en kalabalık grup aylık geliri en düşük (500-1000 TL) olanlardır (%26,7). Aylık geliri en yüksek olanların (5000 TL den fazla) oranı %1,7 ile en az olan gruptur.

- Öğrencilere ailelerinde otomobil varlığı sorulmuş ve %64,7 hayır, %35,3 evet cevabı alınmıştır.

- Öğrencilere babalarının mesleği sorulduğunda göze çarpan ilk durum %33,6 lık çoğunlukla emekli yanıtıdır. Emeklileri takiben %26,7 seviyesinde serbest meslek

çalışanlarının çocukları ankete katılmışlardır. En az katılımcı %5,2 ile akademisyen çocuklarıdır.

- Öğrencilerin yarıdan fazlasının (%51,7) eğitim aldığı spor branşında geçmiş dönemde herhangi bir eğitimi yok.

- Geçmiş dönemde branş eğitimi alanlar en çok (%21,6) daha önceki okullarından eğitim almışlardır.

- Öğrenciler seçmeli ders sonrasında büyük oranda (%80,2) eğitim amaçlı bir faaliyette bulunmuyorlar.

- 2006-2007 Eğitim öğretim döneminde seçmeli ders alan öğrenciler %75,3 oranıyla en çok masa tenisini tercih etmişlerdir. Bunun yanı sıra öğrencilerin %24,5 i aldığı branşın dışında başka raket sporlarını da tercih etmiştir.

- Seçmeli ders alan öğrencilerin çok az bir bölümü (%16,4) eğitim sonrasında yarışmalara girmeyi tercih ediyor.

- Derslerin kredili olduğu dönemde yarıya yakın (%47,4) öğrenci %80 in üzerinde seçmeli derslere devam etmiştir. Derslerin %60 dan daha azına katılanlar tüm öğrencilerin %2,6sı kadardır.

- Seçmeli dersleri veren hocaların derse devamlılığı çoğunluğa göre (%62,9) %80 in üzerindedir.

- Öğrencilerin %46,6 oranda verdiği beyanlarda hocanın dersi işleyişini ve dersteki performansını yeterli bulmazken, %17,2 si kısmen yeterli bulmuştur. %36,2 öğrenci hocanın dersteki durumu yeterli bulmaktadır.

- Öğrencilerin dersi yeterli bulmamalarının en önemli sebebi (%31,2) haftalık ders saatinin yetersiz olmasıdır.

- Öğrencilerin derslerde kullanılan kaynak, doküman, ekipman ve tesislerle ilgili görüşleri alındığında %31,9 yeterli olduğunu, %29,3 ü üniversitemizin web sayfasında dersle ilgili bir veri tabanı olmadığını, %28,4 ü sahaların standart dışı olduğunu ve aynı oranlarda (%19,8) ders dokümanı ile tesis çevresinde sportif ekipman temin edecek bir yer olmadığını vurgulamaktadırlar.

- Öğrencilerin çoğunluğu (%73,3) hocalarımızın derslere branşta uzmanlaşmış kişileri davet etmediklerini beyan etmektedirler.

- Eğitimcilerimizin %30,2 si öğrencilere genel bir spor kültürü kazandırabilmişken, %34,5 ü kısmen yapabilmiştir. %35,3 öğrencimiz bir spor kültürü kazanamadığını söylemektedir.

• %42,3 lük bir öğrenci grubu öğretim elemanının sosyal kişiliğine bir katkısı olmadığını bildirirken, %34,5 seviyesinde öğrenci birlikte hareket duygusu kazanmıştır. Ayrıca öğrencilerin %31,9 u sosyal ortam paylaşabilme özelliği kazanmıştır.

• Öğrenciler ders sayesinde %49,1 seviyede genel bir spor kültürü kazandıklarını söylemektedir. Ayrıca %41,4 öğrenci spor eğitiminden sonra diğer spor dallarına daha fazla ilgili olduklarını, daha sosyal olduklarını (%36,2), sağlıklı yaşam kültürü kazandıklarını (%34,6) ve özgüvenlerinde artış (%35,3) olduğunu bildirmektedir

Öğretim elemanlarına uygulanan görüşme kılavuzuna verilen cevaplardan yönetim ve yapılanma ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmaktadır;

- ✓ Öğretim elemanlarımız mevcut olanakları eksik bulmaktadır.
- ✓ Hocalarımıza göre, üniversitemiz sportif açıdan kulüp, ulusal ve uluslararası federasyonlarla yeterli seviyede işbirliği yapmaktadır.
- ✓ Üniversitemiz şehirle sportif açıdan bazı spor dallarında işbirliği yapmaktadır.
- ✓ Bir takım spor dallarında uzman düzeyde eğitici eksikliği olmasına rağmen K.T.Ü. BESYO da ihtisaslaşmış öğretim eleman sayısı yeterlidir.
- ✓ Dünyada 20 den fazla rekreatif amaçlı raket sporu mevcuttur. Ancak ülkemiz şartlarına göre raket sporu çeşitliliğimiz yeterlidir.
- ✓ Seçmeli derslerin haftalık süreleri öğrencilerin devamlılığı durumunda yeterlidir.
- ✓ Derslerin yalnızca 1.sınıfta verilmesi yeterli değildir. Her yıl ve dönem sağlanarak öğrencilere yaşam boyu spor felsefesi aşılmalıdır.
- ✓ Öğretim elemanının bireysel eğitimi için verilen teşvik çok düşük seviyededir.
- ✓ Üniversitemiz ortak araştırma, çalıştay vb hususlarda zayıftır.
- ✓ Hocalarımızın yayın temin etme hususunda zorluğu yok kabul edilebilir.
- ✓ BESYO olması gereken seviyenin altında seyir etmektedir.
- ✓ Teknik açıdan yeterli mekan ve donanım mevcuttur. Ancak sportif alanlar aynı zamanda sosyal alanlardır. Bu bakımdan eksikliklerimiz vardır.
- ✓ Yüksekokul yönetimi ulusal ve uluslararası organizasyon düzenleme hususunda eksiktir.
- ✓ Rektörlük açık alan organizasyonlarıyla ilgili uzman görüşlerine başvurmuyor.
- ✓ Kampus rekreasyon programımız yoktur. Kesinlikle olmalıdır.
- ✓ Üniversitemizde rekreatif etkinliklerin, alanların, programların planlamasını yapacak bir ofis mutlaka kurulmalıdır.
- ✓ Öğrenciler rekreatif etkinliklere bölüm danışmanlarınca değil bu konuda eğitilmiş ve görevlendirilmiş olan kadrolarla yönlendirilmeli, bu oluşumun son derece gereklidir.
- ✓ Üniversitemize rekreasyon ve spora yönelik bir veri portalı gereklidir.

- ✓ Üniversitemiz Trabzon şehriyle bütünleşme konusunda zayıftır.
- ✓ SKSD sportif ve rekreasyonel organizasyonlar hususunda vasat bir seyir izlemektedir.
- ✓ Üniversite bünyesindeki kulüplere SKSD tarafından yeterli destek verilmektedir.
- ✓ Spor tesislerinin altyapı, kullanım, bakım ve iyileştirilmeleri hususlarında SKSD yeterince performans sergilememektedir.
- ✓ Spor tesislerinde güvenlik kavramı yeterli düzeyde değildir.
- ✓ Atıl alanların dönümlü etkinlikler için kullanımı ile ilgili SKSD nin bir çalışması yoktur.

Görüşme anketinden öğretim elemanlarının yeterliliğini sorgulamak amacıyla sorulan sorulardan şu sonuçlara ulaşılmaktadır;

- Hocalarımız öğretim süreçlerini kendileri planlamaktadır.
- Hocalarımız üniversitenin kaynaklarından yeterli düzeyde yararlanmaktadır.
- Öğretim elemanlarımız derslerinde özgün materyaller kullanmaktadır.
- Hocalarımız öğrencilerini geliştirebilmektedir.
- Hocalarımız öğrencilerini bilinçlendirebilmektedir.
- Hocalarımız yeterli seviyedeki öğrencileri yarışmalara teşvik etmektedir.
- Öğrenciler bu derslerle sağlıklı yaşamla ilgili yönlendirilmektedir.
- Öğretim elemanlarımız öğrencilerin sosyal kişilik özelliklerine katkıda bulunmaktadır.

Öğrencilerin gelişim performansları ile ilgili ulaşılan sonuçlar şunlardır;

- Öğrencilerin çok azının aldığı seçmeli dersle ilgili bir geçmişi vardır.
- Öğrencilerin derse devamlılıkları üst seviyededir.
- Öğrencilerin derslerdeki performans ve katılımları yüksek seviyededir.
- Öğretim elemanlarına göre öğrencilerin derslerden kültürel kazanımları kesin seviyede vardır.
- Rekreasyona yönelik bu tarz sportif dersler öğrencilere fiziksel ve zihinsel açıdan pozitif katkıda bulunmaktadır.
- Bu tarz dersler aracılığıyla öğrencilerin genel profillerinde olumlu farklılaşmalar gözlenmektedir

6. 2. Öneriler

6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

K.T.Ü. Kanuni Yerleşkesi'nin spor ve rekreasyona yönelik mevcut yapılanması göz önüne alındığında özellikle alınan derslerle ilintili olarak açık alan yapılanması ile donanımın bu temelde dikkate alınması gerekmektedir. Ancak üniversite yönetiminin de öğrenci temelli olarak sürdürdüğü bu etkinlikleri geleceğe yönelik olarak geliştirme noktalarında geri besleme unsurlarına ihtiyaç duymaktadır. Bu durum karşılıklı olarak kurumsallaşmanın sağlanabilmesi ve kurum içi dinamiğin gerçekleştirilebilmesi için şarttır. Geri beslemem unsurlarının en önemlilerinden birisi de öğrenci-öğretim elemanı ve BESYO ile SKSD Başkanlığının görüş ve önerilerinin çeşitli yöntemlerle (anket, görüşme, survey vb) alınmasıdır.

Öğrencilere uygulana anket sonuçlarına yönelik yapılan değerlendirmeler sonucu ortaya çıkan öneriler aşağıda verilmiştir.

a. Derslerin çeşitlendirilmesi, artırılması, paralel biçimde ders saatlerinin en az iki katına çıkarılması

b. Yerleşkedeki mevcut spor ve rekreasyon olanaklarının artırılması

c. Yerleşkedeki sosyal ve sportif tesislerin altyapı yetersizliğinin giderilmesi

d. Spor ve rekreasyona yönelik faaliyetleri yönlendirecek bir rehberlik merkezinin kurulması

e. Profesyonel rekreasyon liderlerinin ve eğiticilerinin görevlendirilmesi

f. Öğrencilerin bu alanlardan yararlanmasını sağlayacak ulaşım sisteminin iyileştirilmesi ve sağlanması (sahil tesisleri)

g. Öğrencilerin seçmeli dersleri belirlemeden önce özel ilgileri doğrultusunda yönlendirilmelerinin sağlanması

h. Spor ve rekreasyona yönelik bir eğitim sisteminin oluşturulması, kaliteli oryantasyon ve bu kapsamda serbest zaman eğitim modelinin oluşturulması

i. Derslerin web ortamında güncellenmesi, öğrencilerin katılımının sağlanması

j. Bu derslerden öğrencilerin pozitif katılımlarının sağlanmasına yönelik denetlenebilir ve şeffaf bilgilenme ağının oluşturulması

Raket sporlarına yönelik öğretim elemanlarına yapılan görüşme kılavuzu çalışmaları sonucunda alınan görüşler doğrultusunda aşağıdaki önerilere ulaşılmıştır.

l. Öğretim elemanlarının verdikleri dersle ilgili spor alanı ve donanımın asgari sağlık, güvenlik ve altyapıya ilişkin donanımlarını da barındıran konfor şartlarına sahip olmalıdır.

II. Derslerin sağlık ve diğer bilim dallarıyla yakın ilgileri bulunması nedeniyle ders içeriğinin gerektirdiği farklı bilim dallarının destekleri, derse katılma, ders verme, materyal temin etme ve yönlendirme noktalarında önem arz etmektedir. Bu nedenle öğretim elemanlarının bağımsız olarak ders vermesinin yeterli olmadığı ve onu diğer unsurların da desteklemesi gerektiği önerilmektedir.

III. Öğretim elemanlarının öğrencilerle birlikte üniversite çapında etkinlik düzenlemede ve bu etkinlikleri okul takımı, kulüp yapılanması altında tüm ülkede yapabilmelerine yönelik düzenlenen çeşitli organizasyonlara (turnuva, kongre, şölen) katılımları için teşviklerin sağlanması.

IV. Ders materyallerinin temin edilmesinde, ders notlarının oluşturulmasında öğretim elemanına gerek yurt içinde gerek yurtdışında bilgilenme sürecinin bir parçası olarak yapacağı tüm etkinlikler noktasında desteklenmesi

V. Öğretim elemanlarının üniversite çapında spor ve rekreasyona dönük tüm organizasyonların düzenlemesinde yönetimin elemanların görüşlerine başvurması

VI. Öğretim elemanlarının bu spor dalları ile ilgili yayın, organizasyon ulusal ve uluslar arası kuruluşlarda işbirliklerini sağlayıcı adımlar atmalı ve üniversite de bu organizasyonların bir parçası yapma girişiminde bulunmalıdır.

6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

Daha üst ölçekten bakılacak olursa kent bilgi sisteminin bir parçası olarak gelişecek alt bölge olarak tanımlanan üniversite yerleşke bilgi sisteminin oluşturulması özellikle kampus üniversitelerinde son derece önemlidir. Bilgi Sistemi üniversitenin açık fiziki mekanın sağladığı olanakları, idari yapılanmayı, akademik programları, yurt içi ve yurt dışı öğrenci-öğretim elemanı hareketliliğini, üniversitenin sahip olduğu bilgi birikimi ile çok farklı sektörlere danışmanlık hizmetleri vermesini ve bununla birlikte içinde bulunduğu kentin ve yakın çevrenin sosyal, kültürel ve bilişsel bilinmesini sağlayacak bir sürecin tanımlanmasını tanımlamasını yapmaktadır. Bu tanımlama spor ve rekreasyona dönük altyapıyı, bu konuda yetişmiş insan gücü ve bunların ortaya koyduğu ürünleri de kapsayacak bölümleri bünyelerinde bulundurlar. Yukarıda bütün bu konular değerlendirildiğinde üniversite yerleşke bilgi sistemi ve bu doğrultuda hazırlanacak olan üniversite açık alan master planı yapımı ve devamında da gelişmesi düşünülen kampus rekreasyon planı bütünleşik bir zincirin halkalarını oluşturacaktır. Yukarıda misyonu verilen üniversite işlevlerinin tümünün "kampus rekreasyon programı" başlığı altında irdelediğimiz yapının bir parçası olduğunu, onunla doğrudan ilişkisi bulunduğunu ve ondan beslenerek daha da gelişecekleri bilinen bir gerçektir.

Son yıllarda her geçen gün bir yenisi açılan üniversitelerle bu sayı dünyada ve ülkemizde önü alınamaz bir seyir içindedir. Bölgesinde, ülkede, uluslar arası alanda tanınırlık, akreditasyon sadece bilimsel verilerle (nitelikli makale, araştırma projeleri vb) açıklanamaz. Dünyada en çok üniversiteye sahip olan Amerika Birleşik Devletleri'nde üniversite sıralamaları bilimsel yayınlar kadar en iyi kampüse sahip olma gibi kriterlerle yapılmaktadır. Bu noktadan hareketle çalışmanın gerçekleştiği üniversitemizde de oluşturulması istenilen üniversite bilgi sistemi kapsamında spor ve rekreasyon bilgi sistemi, spor ve rekreasyon alanlarını da içeren ve kentle bütünleşik açık alan master çalışmaları yapılmalı, bu yapılırken ise özellikle spor ve rekreasyon uzmanlarının çalışma ekipleri içerisinde olması son derece önemlidir. Bütün bunlardan sonra öğrencilerin ilk yıl aldıkları kredili derslerin onlar açısından sonraki yıllarda sosyal yaşamlarının bir parçası olarak bir alışkanlığa, bir hobiye dönüşebilmesi içinse kampüste öğrenim hayatlarını devam ettirdikleri diğer sınıflarda bu eğitimin devam ettirilmesine yönelik şartları sağlamalı ve kampus rekreasyon programı oluşturulmalıdır. Bu kapsamda açılacak olan rekreasyon merkezleri spor ve rekreasyona dönük pek çok branşta öğrencilerin kendilerini psiko pedagojik boyutlarda yenileyecekleri sosyal yaşam merkezlerine dönüşecektir.

Bu tez çalışmasında da raket sporlarına yönelik alınan derslerin öğrenciler açısından üniversite kampüsünde eğitimlerini devam ettirdiği yıllardaki alışkanlıklarını ve spor kültürüne yönelik kazanımlarının ne oranda olduğunun kritiği yapılmış ve araştırmanın temel varsayımını bu kurgu içinde şekillenmiştir.

Yukarıda bahsedilen ve üniversite çapında yapılması istenen bu yapılanmaların raket sporları üzerinde de ister istemez gerçekleşebileceği umulmaktadır. Yaşanacak tüm bu gelişmeler hiç şüphesiz raket sporlarına da yansıtacak, gelişmeler ve iyileştirmeler olacaktır. Sorun çok boyutlu olup bireysel çabalarla ve okul bünyesindeki sınırlı olanaklarla çözülebilecek bir olgu değildir.

Dünyanın gelişmiş ülkelerinde de örnekleri görülen bu uygulamaların paralel çağda yaşadığımız bu zaman diliminde gerçekleştirilmesinin önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

7. KAYNAKLAR

- Abadan, N. (1961). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman faaliyetleri. *A.Ü.S.F. Yayınları*, 135, 117.
- Ağan, H. (2002). Dünya üniversitelerarası spor yarışmaları çerçevesinde kampüs içi spor alanlarının tasarımı; IZTECH kampüs örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir İleri Teknoloji Enstitüsü, İzmir.
- Akesen, A. (1978). Türkiye’de ulusal parkların açık hava rekreasyonu yönünden nitelikleri ve sorunları. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Aran, S. (1970). Ege ve Akdeniz sahil şeridindeki rekreasyonel gelişmelerin tabiatı koruma ve peyzaj açısından kritiği. *Türkiye Tabiatı Koruma Cemiyeti Yayını*, 13, 11-23.
- Atasoy, B. ve Kuter, Ö.F. (2005). Küreselleşme ve spor. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 11-22.
- Bucher, C.A. and Bucher, R.D.(1974). *Recreation for today's society*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., Englewoods Cliffs.
- Çağlayan, R. (2007). *Spor hukuku* (1. Baskı). Ankara: Baran Ofset.
- David, G and Pelegrino, D. (1973) *Reflections on the park and recreation movement*. Dubuque, Iowa: William C. Brown.
- Demirel, Ö. (1997). Çoruh havzası (Yusufeli Kesimi) doğal ve kültürel kaynak değerlerinin turizm ve rekreasyon potansiyeli açısından değerlendirilmesi üzerine bir araştırma. Yayınlanmamış Doktora Tezi, K.T.Ü., Trabzon.
- Dumazedier, J. (1960). Current problems of the sociology of leisure. *International Social Science Journal*, 4(4), 522-531.
- Ekici, S., Can S., Zorba, E., Mollaoğulları, H. ve Kuşçu, A. (2006). Yerel yönetimlerde (Belediyelerde) rekreasyonun yeri ve belediyelerin rekreasyon faaliyetlerine yaklaşımların değerlendirilmesi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi içinde (s. 27-30). Muğla: Muğla Üniversitesi.
- Erçevik, B. (2008). Üniversitelerde sosyal mekan kullanımlarının incelenmesi; Kent üniversitesi; Kent içi ve kent dışı kampüsler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Fişek, K. (1985). *100 Soruda Türkiye spor tarihi* (1. Baskı). İstanbul: Gül Matbaası.
- Gün, Ş.Ö. (1996). *Mekan örgütlenmesi*. Trabzon: Gür Yayıncılık.

- Günaydın, M. (2011). K.T.Ü Kanuni Yerleşkesi (Trabzon)'ndeki öğrencilerin spor ve rekreasyon ihtiyaçlarının saptanması ve gelişimine yönelik yaklaşımların irdelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, K.T.Ü., Trabzon.
- Güven, Ö. (1999). *Türklerde spor kültürü*. Ankara: A.K.M.Başkanlığı Yayınları.
- Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A. ve Dinç, Y. (2009). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi* (2.Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hazar, A. (2007). *Spor ve turizm* (1.Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hazar, A. (2009). *Rekrasyon ve animasyon* (3. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hornback, K.E. (1988). Leisure and recreation trends. *Journal of Physical Education*, 59(4), 36-37.
- İnal, N.A. (2003). *Beden eğitimi ve sporun gelişimi* (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- K.T.B.(1989). *Bir yörenin turizm imkânlarının değerlendirilmesi için rehber*. Ankara: Yazar.
- Kale, R. (2002). *Yaşam boyu spor*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kale, R. ve Erşen, E. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş* (2.Baskı). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Yayınları.
- Kalkavan A., Yazıcı Y., Çalık F. ve Suiçmez H. (2000). [Beden Eğitimi ve Sporun Tanımı, Amacı ve Faydaları]. Yayınlanmamış Ders Notu.
- Karaküçük, S. (1997). *Rekreasyon – Boş zamanları değerlendirme kavram, kapsam ve bir araştırma* (2. Baskı). Ankara: Seren Ofset.
- Karaküçük, S. (2008), *Rekreasyon: Boş zamanları değerlendirme* (6.Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük. S. ve Gürbüz. B. (2007). *Rekrasyon ve kent(ii)leşme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Keten, M. (1974). *Türkiye'de spor*. Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- Koçer, H. A. (1997). *Eğitim tarihi (İlk çağ)*. Ankara: A.Ü. Yayınları.
- Konter, Erkut (2006), *Spor psikolojisi el kitabı* (6.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Koral, D. (1993). Avrupa topluluğu ülkelerinde spor ve rekreasyonun organizasyonu ve bunun Türkiye'de uygulaması üzerine bir araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Köhnen, G. (1965). *Dünya ekonomi tarihi – Başlangıcından bugüne*. İstanbul: Varlık Yayınevi.
- Köktaş, K. Ş. (2004). *Rekreasyon boş zamanları değerlendirme* (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Mantran, R. (1991). *XVII. Yüzyılda İstanbul'da gündelik hayat*. İstanbul: Eren Yayınları.
- Nixon, E. J. and Jewett, E. A. (1969). *An introduction to physical education*. Toronto: Saunders.
- Ozankaya, Ö. (1995). *Toplumbilimleri terimleri sözlüğü* (4.Baskı). Ankara: Cem Yayınevi.

- Öpözlü, K. A. (2006). Çağımızda değişen sağlık bilincinin sportif rekreasyona katılım düzeyine etkisinin araştırılması (Kütahya Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Pehlivanoğlu, M. (1987). Belgrat ormanının rekreasyon potansiyeli ve planlama ilkelerinin tespiti. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İ.T.Ü., İstanbul.
- Ramazanoğlu, F., Altungil, O. ve Özer, A. (2004). Sportif acidan rekreasyon etkinliklerinin değerlendirilmesi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 176-177.
- Saçcan, M. (1986). *Rekreasyon ve turizm*. İzmir: Cumhuriyet Basımevi.
- Sezgin, S. (1987). Türk toplumunun rekreasyon alışkanlıkları; İstanbul örneği. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Suiçmez, H. (2000). Türkiye ve İngiltere'deki sportif rekreasyon yöneticilerinin karakteristik özellikleri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, K.T.Ü., Trabzon.
- Şahan, H. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Tezcan, M. (1994). *Boş zaman değerlendirme sosyolojisi*. Ankara: Atilla Kitapevi.
- Torkildsen, G. (1999). *Leisure and recreation management* (5th Ed). London: E & F.
- Tümer, S. (1975). Rekreasyon: İlgili kavramlar, sınıflanmalar. *Peyzaj Mimarlığı Dergisi*, 2(6), 16-21.
- URL-1, <http://www.bedenegitimi.web.tr/makaleler/2/spor-ve-beden-egitimi.html>
- URL-2, <http://www.diyadinnet.com/YararliBilgiler-715&Bilgi=spor-nedir-spor-bilimi-nedir>
- URL-3, www.sporbilim.com/sayfa.asp?mdl=haber¶m=106
- URL-4, <http://turkeireiseleiter.com/turkce/antik-donemde-spor-ve-olimpiyat-oyunlari.html>
- URL-5, <http://www.msxlab.org/forum/diger-sporlar/295549-spor-nedir-spor-ve-sporun-tarihcesi-hakkinda.html#ixzz2y4eWFvVI>
- URL-6, <http://www.turkcebilgi.com/ansiklopedi/spor>
- URL-7, <http://www.ansiklopedim.com/detay/229/Spor.html>
- URL-8, <http://www.turkcebilgi.com/ansiklopedi/spor>
- URL-9, <http://sportmen703.blogcu.com/turkiye-de-rekreasyonel-durum/1664276>
- Uzun G. ve Altunkasa, F. (1991). Rekreasyonel planlamada arz ve talep. *Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Genel Yayınları*, 121, 80.

- Yıldırım D., Yıldırım, E., Ramazanoğlu F., Uçar, Ü., Tuzcuoğulları, Ö. ve Demirel, E. (2006). Üniversite öğrencilerinin spora bakış açıları ve spor yapma durumu. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 3(4), 49-53.
- Zorba, E. (2008) Türkiye'de rekreasyona bakış açısı ve gelişimi. *Gazi Haber Dergisi*, Eylül 2008, 52-55.

8. EKLER

EK1. Öğrenci Anket Formu

Bu anket, K.T.Ü. Kanuni Kampüsü'nde Rektörlüğe bağlı Beden Eğitimi Bölümünde yapılan bilimsel bir araştırma için hazırlanmıştır. Anket, 2006–2007 Eğitim Öğretim döneminde, Beden Eğitimi Bölümünde servis dersleri olarak verilen raket sporlarını alan öğrencilerin rekreasyonel kalite ve çeşitliliklerini belirlemeye yöneliktir.

Adınız ve soyadınız sorulmayacaktır. Sizden alınan bilgiler tamamen gizli tutulacaktır. Göstereceğiniz ilgi ve yardımlar için şimdiden teşekkür ederiz.

Anket No: _____ Bölümü: _____ Raket Sporları Branşı: _____ Tarih: _____

BÖLÜM A

(Bireysel Yaşam Çemberi)

- Yaşınız:
- Cinsiyet: Kadın Erkek
- Ailenizin gelir durumu:
 500 – 1000 TL 1000 – 2000 TL 2000 – 3000 TL 3000 – 5000 TL 5000TL'den fazla
- Otomobiliniz varmı: Hayır Evet
- Babanızın mesleği: (Şayet babanız hayatta değilse annenizin mesleği)
 Akademisyen Memur – İşçi Özel Sektör Serbest
Meslek Sahibi Çiftçi Emekli Çalışmıyor Diğer

BÖLÜM B

(Öğrencilerin Dersle İlgili Tutum ve Davranışları)

- Seçmiş olduğunuz raket sporu dersi ile ilgili geçmişte aldığınız bir eğitim oldu mu?
 Hayır Evet
Şayet önceki soruya cevabınız evet ise;
- Nereden yada kimden eğitim aldınız?
 Okuldan Kulüpten Ailemden Arkadaşlardan
- Alınan seçmeli dersle ilgili üniversitemizdeki kulüplere üye oldunuz mu?
 Evet Hayır

9. Dersi alırken yada aldıktan sonra aynı dalda haricen herhangi bir eğitim aldınız mı?

Evet Hayır

Şayet önceki soruya cevabınız evet ise;

10. Aşağıda verilen seçeneklerden hangisi durumunuza uygun düşmektedir?

(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

Üniversite öğrenci kulübünden Özel kulüplerden Takım oyuncularından
 Daha ileri seviye oynayan arkadaşlardan Bağımsız bir eğiticiden

11. Seçtiğiniz ders dahil yaptığınız raket sporlarını işaretleyiniz.

Badminton Masa Tenisi Tenis Squash

12. Şimdiye dek aldığınız eğitim sonucu herhangi bir yarışmaya katıldınız mı?

Evet Hayır

BÖLÜM C

(Dersin Veriliş Biçimi, Kapsamı, Yeterliliği)

13. Derslere devam yüzdeniz nedir?

% 0 – 20 % 21 – 40 % 41 – 60 % 61 – 80 81 – 100

14. Dersi veren öğretim elemanının derse devam durumu nedir?

% 0 – 20 % 21 – 40 % 41 – 60 % 61 – 80 81 – 100

15. Öğretim elemanının dersi veriş biçimini ve dersteki performansını yeterli buldunuz mu?

Evet Hayır Kısmen

Şayet önceki soruya cevabınız evet değilse;

16. Aşağıda size uygun düşünciyi yada düşünceleri işaretleyiniz.

Öğretim elemanı derse ilgisizdi.
 Ders belirli bir program dahilinde yürütülmedi.
 Haftalık ders saati yeterli değildi.
 Dersin teorisi yeterli değildi.
 Hocanın uygulaması yeterli değildi.

17. Ders için kullanılan araç ve gereç, kaynak ve doküman, tesisleri yeterli buldunuz mu?

Evet Hayır Kısmen

Şayet önceki soruya cevabınız hayır ise;

18. Eksik gördüğünüz nokta/noktaları işaretleyiniz.

(Birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz)

Kaynak ve dokümanlar eksikti.
 Üniversitemizin web sayfasında dersle ilgili bir veri tabanı oluşturulmamıştı.
 Yeterli saha yoktu.

- Sahalar standartların dışındaydı.
 Saha çevresi sosyal olanaklardan yoksundu.
 Tesisler yakınında spor ekipmanı temin edecek bir yer yoktu.
 Spor tesislerinin çevresi çok gürültülüydü.
19. Öğretim elemanı derslere konusunda uzman insanları davet ederek sizleri bilgilendirmeye ve teşvik etmeye yönelik bir etkinlikte bulundu mu?
 Evet Hayır
20. Öğretim elemanı size genel spor kültürünü kazandırmak için yeterli bilgi verdi mi?
 Evet Hayır Kısmen
21. Öğretim elemanı sosyal kişiliğinize katkıda bulundu mu?
 Evet Hayır Kısmen
Şayet önceki soruya cevabınız evet ise;
22. Öğretim elemanı aşağıdakilerden hangi özelliği size kazandırdı ya da geliştirdi?
(Birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz)
 Özgüven duygusu
 Sosyal ortamları paylaşabilme
 Birlikte hareket etme duygusu
 Ortak projeler üretme
23. Aldığınız ders sonucunda aşağıda sıralananlardan hangisini/hangilerini kazandığınızı düşünüyorsunuz? (Birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz)
 Düzenli beslenme alışkanlığı
 Genel bir spor kültürü
 Kendine olan güvende artış
 Düzenli uyku alışkanlığı
 Sağlıklı olmaya özen alışkanlığı
 Zararlı alışkanlıkları terk ettirme ya da terk etmek için motivasyon
 Sosyal bir çevre edinme
 Diğer spor dallarına olan ilgi artışı
 Diğer derslerdeki başarı seviyesinde artış

Gösterdiğiniz ilgi ve yardımdan ötürü teşekkür ederiz.

Anketin Yapıldığı yer:

Anketi Yapan (Anketör) :

EK2- raket sporları derslerini veren öğretim elemanları için görüşme kılavuzu

Bu görüşme kılavuzu K.T.Ü. Eğitim Bilimleri – Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nde yürütülmekte olan bilimsel bir araştırma için yapılmaktadır. Katılarınızdan ötürü teşekkür ederiz.

Adı Soyadı :.....

Verdiği Ders :.....

BÖLÜM A – YÖNETİM ve YAPILANMA

1. Dersin verilmesi noktasında yönetimin sağladığı kolaylık ve olanaklar yeterli mi?
2. Üniversite toplumu ve diğer rekreatif kulüplerle işbirliği gerçekleştiriyor mu?
3. Üniversite bu sporlarla alakalı kulüp, federasyon ve diğer ulusal veya uluslararası federasyonlarla ilişki içerisinde mi?
4. Bu derslerin daha iyi verilebilmesi noktasında, öğrencilerin daha iyi donanımlara sahip olması ve bu dersin sonucunda kazanacakları birikimlerini göz önüne alarak yönetim bazında aşağıda verilen başlıkları dikkate alarak ne gibi değerlendirmelerde bulunabilirsiniz?

Bölüm ve anabilim dalı bazında yapılması gerekenler

5. Yeterli öğretim elemanı, ihtisaslaşmış öğretim elemanları varlığı
6. Raket sporlarına yönelik derslerin çeşitliliği
7. Ders saatleri ve süreleri
8. Derslerin yalnızca birinci sınıfta veriliyor olması
9. Öğretim elemanının kendini geliştirebilmesi için sertifika, seminer, kongre vb eğitim faaliyetlerine katılımının destek ve teşvik edilmesi
10. Diğer üniversitelerle ortak araştırma, çalıştay ve bilgi alışverişinde bulunulması
11. Yayın temin etme hususundaki güçlüklerin aşılması
12. BESYO düzeyinde yapılması gerekenler
13. Öğretim elemanlarına gerekli mekan ve donanım sağlanması

14. Yüksekokul yönetiminin ulusal ve uluslar arası organizasyonların düzenlenmesine destek vermesi

Rektörlük düzeyinde yapılması gerekenler

15. Üniversite yönetiminin, yerleşkenin açık alan organizasyonlarıyla ilgili bu konuda uzman olan hocaların görüş ve önerilerine başvurması
16. Master planı oluşturma çalışmaları sırasında üniversite yönetiminin her türlü etkinlik için gerekli olan donanım ve saha özelliklerini ve altyapı konusunda bilgilenme ofisleri, spor ve rekreasyon programı kapsamında kampus rekreasyon programını geliştirilmesi
17. Bu konu ile ilgili bilişim ofislerinin kurulması hususunda yayın, broşür, tanıtım ve tüm rekreatif ve sportif etkinliklerin yapıldığı alanların planlanmasını içeren bir ofisin kurulmasına dair görüşler
18. Kurulacak rekreasyon merkezlerinin öğrencileri tüm rekreatif ve sportif etkinliklerle ilgili yönlendirmesi
19. Web ortamında rekreasyon ve spora yönelik güncelleştirilebilen veri portalı oluşturulabilmesi
20. Kentle bütünleşmeyi sağlamak üzere halkı bu sürece dahil etmek

SKSD düzeyinde yapılması gerekenler

21. Üniversite çapında spor ve rekreasyona dönük organizasyonların yeterliliği
22. Kulüp yapılanmaları konusunda yeterli destek sağlama hususundaki yeterlilikleri ve onların rekreatif ve sportif hareketliliğine ne oranda katkıda bulunduğu
23. Özellikle spor tesislerinin altyapıları konusunda bakım ve iyileştirilmesi konusunda düzenli aralıklarla kontrol ve yenileme yapılması hususu ve bu alanların tüm yıl, gece-gündüz kullanılabilmesi için düzenlemelerin yapılması hususundaki yeterlilik
24. Sahaların güvenliklerinin sağlanması hususundaki yeterlilik
25. Üniversite bünyesindeki atıl alanların dönüşümlü etkinlikler için planlanması hususunda bilgi ve oluşumlar

BÖLÜM B – YETERLİLİK

26. Öğretim sürecini planlayıp düzenleyebiliyor musunuz?
27. Üniversitenin kaynaklarını yeterince kullanabiliyor musunuz?
28. Dersiniz için kendi hazırladığınız farklı materyaller kullanıyor musunuz?
29. Dersiniz için kullandığınız sahayı ve ders organizasyonunu derse uygun olarak farklı yaklaşımlarla, daha verimli olacağını düşündüğünüz biçimlerde kullanabiliyor musunuz?
30. Öğrencilerin temel hareket, bilgi ve becerilerini geliştirebiliyor musunuz?
31. Öğrencilerinizde düzenli fiziksel etkinlik ve sağlıklı yaşam biçimi oluşturabiliyor musunuz?
32. Öğrencileri yeterliliklerini ortaya çıkaracak yarışmalara özendiriyor musunuz?
33. Öğrencileri düzenli beslenme hususunda bilgilendiriyor musunuz?
34. Öğrencilerin liderlik, sorumluluk alma, paylaşma ve birlikte iş yapma becerilerini geliştiriyor musunuz?
35. Dersinizle öğrencilerin fiziksel performansını geliştirip, düzeylerini koruyabiliyor musunuz?
36. Dersinizle ilgili uzman veya profesyonel sporcuları dersinize davet ettiniz mi?

BÖLÜM C – ÖĞRENCİLERİN GELİŞİM PERFORMANSI

37. Dersi alan öğrencilerde branşla alakalı altyapıları var mı? Altyapılı öğrenci yüzdesi nedir?
38. Öğrencilerin derse devam yüzdeleri nedir?
39. Öğrencilerin dersteki performanslarını katılım ve ilgi açısından nasıl buluyorsunuz?
40. Öğrencilerin genel bir spor kültürü kazandığını düşünüyor musunuz?
41. Öğrencilerin, dersi almayanlara göre mental ve fiziksel olarak daha güçlü ve daha pozitif olduğunu düşünüyor musunuz?
42. Bu ders sonucunda öğrencilerin genel profillerinde nasıl bir değişim fark ettiniz?

ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

1976 yılında Trabzon'da doğdu. İlkokulu Akçaabat Merkez İlkokulu'nda, ortaöğrenimini Trabzon Kanuni Ortaokulu'nda ve lise öğrenimini ise Trabzon Teknik Lisesi Bilgisayar Bölümü'nde tamamladı. 1997 yılında yükseköğrenimine başladığı Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü'nden 2001 yılında "Kimyager" unvanı ile mezun oldu. 2007 yılında Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrenimine başladı. Evli ve bir çocuk babası olan Ersen BAKIRHAN halen Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'nda memur olarak görev yapmaktadır.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres: Ersen BAKIRHAN, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sahil Tesisleri, Trabzon

E-posta: tenis@ktu.edu.tr

Telefon: 0533 714 7383